

**UCHWAŁA NR LXII/611/2023
RADY MIASTA PRUSZCZ GDAŃSKI**

z dnia 28 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688) w związku z art. 17 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, poz. 2687 oraz z 2023 r., poz. 877, poz. 1506, poz. 1688, poz. 1719, poz. 1762, poz. 1890, poz. 1963, poz. 2029) Rada Miasta uchwała, co następuje:

- § 1.** Przyjmuje się „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.
- § 2.** Traci moc uchwała Nr LIV/505/2018 z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie uchwalenia „Programu ochrony środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026”.
- § 3.** Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pruszcza Gdańskiego.
- § 4.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta

Małgorzata Czarnecka-Szafrańska

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEJSKIEJ
PRUSZCZ GDAŃSKI
NA LATA 2023–2026 Z PERSPEKTYWĄ DO
ROKU 2030**

Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

Pruszcz Gdański 2023

Wykonawca:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10

tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98

www.eko-precyzja.eu

biuro@eko-precyzja.eu

eko-precyzja

Spis treści

Wykaz skrótów.....	6
1. Wstęp.....	7
1.1. Cel i zakres opracowania	7
1.2. Podstawa prawna.....	7
1.3. Charakterystyka gminy.....	8
1.3.1. Położenie.....	8
1.3.2. Demografia.....	9
1.3.3. Budowa geologiczna	11
1.3.4. Warunki klimatyczne.....	11
2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	12
3. Założenie Programu Ochrony Środowiska.....	15
3.1. Dokumenty międzynarodowe	15
3.2. Dokumenty krajowe.....	16
3.3. Dokumenty wojewódzkie	21
3.4. Dokumenty powiatowe	22
3.5. Dokumenty gminne	23
4. Efekty realizacji dotychczasowego Programu Ochrony Środowiska	25
5. Ocena stanu środowiska na terenie Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański.....	41
5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	41
5.1.1. Źródła zanieczyszczeń powietrza	41
5.1.2. Źródła zanieczyszczeń powietrza pochodzenia antropogenicznego na terenie Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański.....	43
5.1.3. Jakość powietrza.....	53
5.1.4. Odnawialne źródła energii	58
5.1.5. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska.....	63
5.1.6. Zagadnienia horyzontalne	64
5.1.7. Analiza SWOT.....	65
5.2. Zagrożenia hałasem.....	66
5.2.1. Stan wyjściowy	66
5.2.2. Źródła hałasu.....	67
5.2.3. Stan środowiska akustycznego.....	69
5.2.4. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska.....	72
5.2.5. Zagadnienia horyzontalne	72
5.2.6. Analiza SWOT.....	73
5.3. Pola elektromagnetyczne	74
5.3.1. Stan wyjściowy	74

5.3.2. Źródła promieniowania elektromagnetycznego.....	75
5.3.3. Monitoring pól elektromagnetycznych.....	77
5.3.4. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska.....	78
5.3.5. Zagadnienia horyzontalne	78
5.3.6. Analiza SWOT.....	79
5.4. Gospodarowanie wodami.....	79
5.4.1. Wody powierzchniowe	79
5.4.2. Jakość wód powierzchniowych.....	82
5.4.3. Wody podziemne.....	84
5.4.4. Jakość wód podziemnych.....	86
5.4.5. Zagrożenie powodziowe	87
5.4.6. Zagrożenie suszą	89
5.4.7. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska.....	89
5.4.8. Zagadnienia horyzontalne	90
5.4.9. Analiza SWOT.....	91
5.5. Gospodarka wodno-ściekowa	92
5.5.1. Zaopatrzenie w wodę	92
5.5.2. Oczyszczanie ścieków komunalnych.....	95
5.5.3. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych.....	96
5.5.4. Kanalizacja deszczowa.....	98
5.5.5. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska.....	98
5.5.6. Zagadnienia horyzontalne	99
5.5.7. Analiza SWOT.....	100
5.6. Zasoby geologiczne	100
5.7. Gleby.....	100
5.7.1. Stan aktualny.....	100
5.7.2. Stan środowiska glebowego	103
5.7.3. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska.....	105
5.7.4. Zagadnienia horyzontalne	105
5.7.5. Analiza SWOT.....	106
5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	106
5.8.1. Zagospodarowanie odpadów komunalnych.....	108
5.8.2. System gospodarowania odpadami na terenie Pruszcza Gdańskiego.....	109
5.8.3. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska.....	116
5.8.4. Zagadnienia horyzontalne	117
5.8.5. Analiza SWOT.....	117

5.9. Zasoby przyrodnicze	118
5.9.1. Formy ochrony przyrody	118
5.9.2. Lasy, grunty leśne i tereny zieleni	121
5.9.3. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska	123
5.9.4. Zagadnienia horyzontalne	123
5.9.5. Analiza SWOT	124
5.10. Zagrożenia poważnymi awariami	125
5.10.1. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska	125
5.10.2. Zagadnienia horyzontalne	126
5.10.3. Analiza SWOT	126
6. Cele Programu Ochrony Środowiska, zadania i ich finansowanie	127
7. System realizacji Programu Ochrony Środowiska	163
7.1. Współpraca z interesariuszami	164
7.2. Edukacja ekologiczna	165
7.3. Sprawozdawczość	166
7.4. Monitoring realizacji Programu	166
7.5. Źródła finansowania	170
7.5.1. Fundusze krajowe	171
7.5.2. Fundusze Unii Europejskiej	172
Spis tabel	176
Spis rysunków	177

Wykaz skrótów

ARIMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPEC PRO	Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej PRO Sp. z o.o.
GPSZOK	Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
GPZ	Główny Punkt Zasilania
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IMGW	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
JCWP	Jednolita Część Wód Powierzchniowych
JCWPd	Jednolita Część Wód Podziemnych
mpzp	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
MRP	Mapa ryzyka powodziowego
MZP	Mapa zagrożenia powodziowego
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OSChR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gdańsku
OZE	Odnawialne źródła energii
PEC	Pruszczkańskie Przedsiębiorstwo Ciepłownicze PEC Sp. z o.o.
PEM	Pole elektromagnetyczne
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
PODR	Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020
PSG	Polska Spółka Gazownictwa
PSP	Państwowa Straż Pożarna
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku
RPO WP	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku
TEN-T	Transeuropejska sieć transportowa
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku
WIK	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „WiK” Sp. z o.o. w Pruszczu Gdańskim
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku
ZDR	Zakład dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku
ZZR	Zakład zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

1. Wstęp

1.1. Cel i zakres opracowania

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie miasta Pruszcz Gdański. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera m.in. rozpoznanie aktualnego stanu środowiska na terenie miasta Pruszcz Gdański, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Przedmiotowy dokument wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, art. 18 ust. 2), dokonuje się okresowo, co 2 lata.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w Pruszczu Gdańskim w odniesieniu do ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony zasobów geologicznych, ochrony powierzchni ziemi i gleb, gospodarki odpadami, ochrony przyrody, ochrony przed poważnymi awariami, edukacji ekologicznej. W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego i określenie stanu docelowego. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska polega na sformułowaniu celów nadrzędnych oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy miejskiej Pruszcz Gdański.

1.2. Podstawa prawna

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556), a w szczególności:

Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

Art. 18. 2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

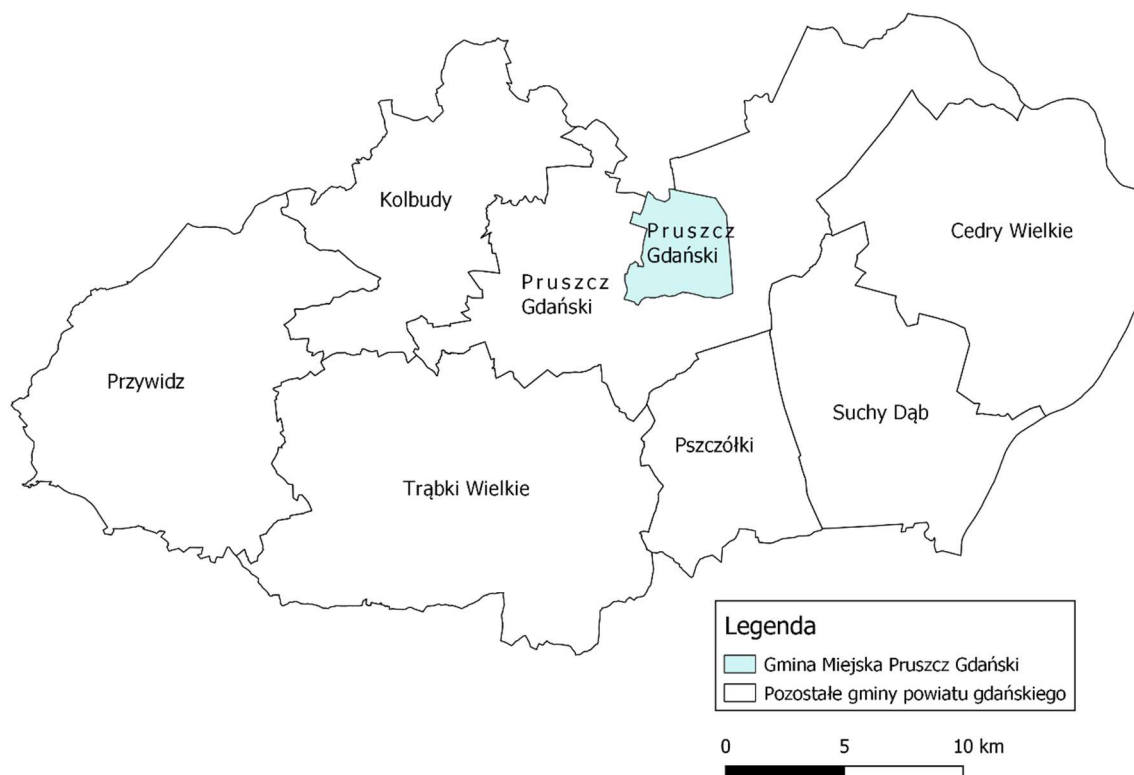
Gminne Programy ochrony środowiska tworzone są w celu realizacji polityki ochrony środowiska na szczeblu gminnym.

1.3. Charakterystyka gminy

1.3.1. Położenie

Pruszcz Gdański jest gminą miejską położoną w północno-wschodniej części województwa pomorskiego, w powiecie gdańskim. Graniczy od północy z miastem Gdańsk, natomiast od pozostałych stron otoczony jest gminą wiejską Pruszcz Gdański. Powierzchnia gminy miejskiej Pruszcz Gdański wynosi 16,52 km². Miasto jest siedzibą powiatu gdańskiego, należy do Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot.

Rysunek 1. Miasto Pruszcz Gdański na tle powiatu gdańskiego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

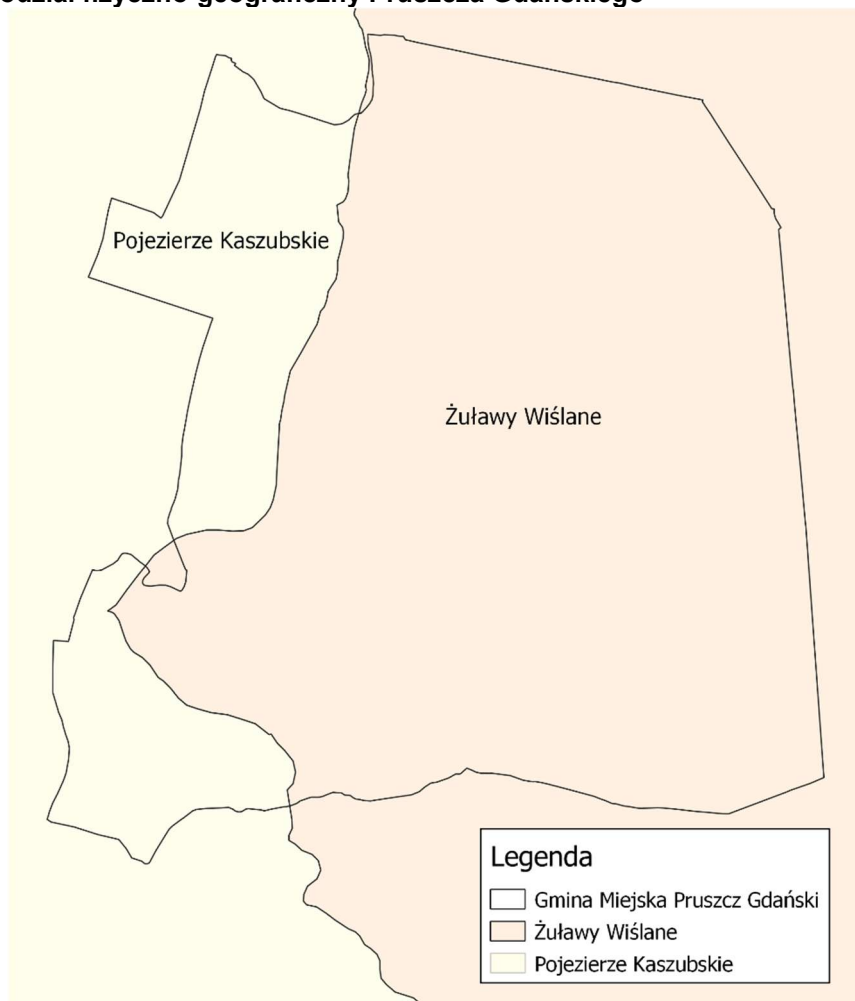
Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski Pruszcz Gdański leży w obrębie:

1. Megaregion Pozaalpejska Europa Środkowa

- Prowincja Nizina Środkowoeuropejska
 - Podprowincja Pobrzeża Południowobałtyckie
 - Makroregion Pobrzeże Gdańskie
 - Mezoregion Żuławy Wiślane
 - Podprowincja Pojezierza Południowobałtyckie

- Makroregion Pojezierze Wschodniopomorskie
 - Mezo-region Pojezierze Kaszubskie¹

Rysunek 2. Podział fizyczno-geograficzny Pruszcza Gdańskiego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIG-PIB

1.3.2. Demografia

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31.12.2022 r. Pruszcz Gdański zamieszkiwało 32 031 osób, z czego 15 394 stanowili mężczyźni, natomiast 16 637 kobiety. Gęstość zaludnienia wynosi 2 001,93 os/km².

Tabela 1. Procesy demograficzne w Pruszczu Gdańskim w latach 2013–2022

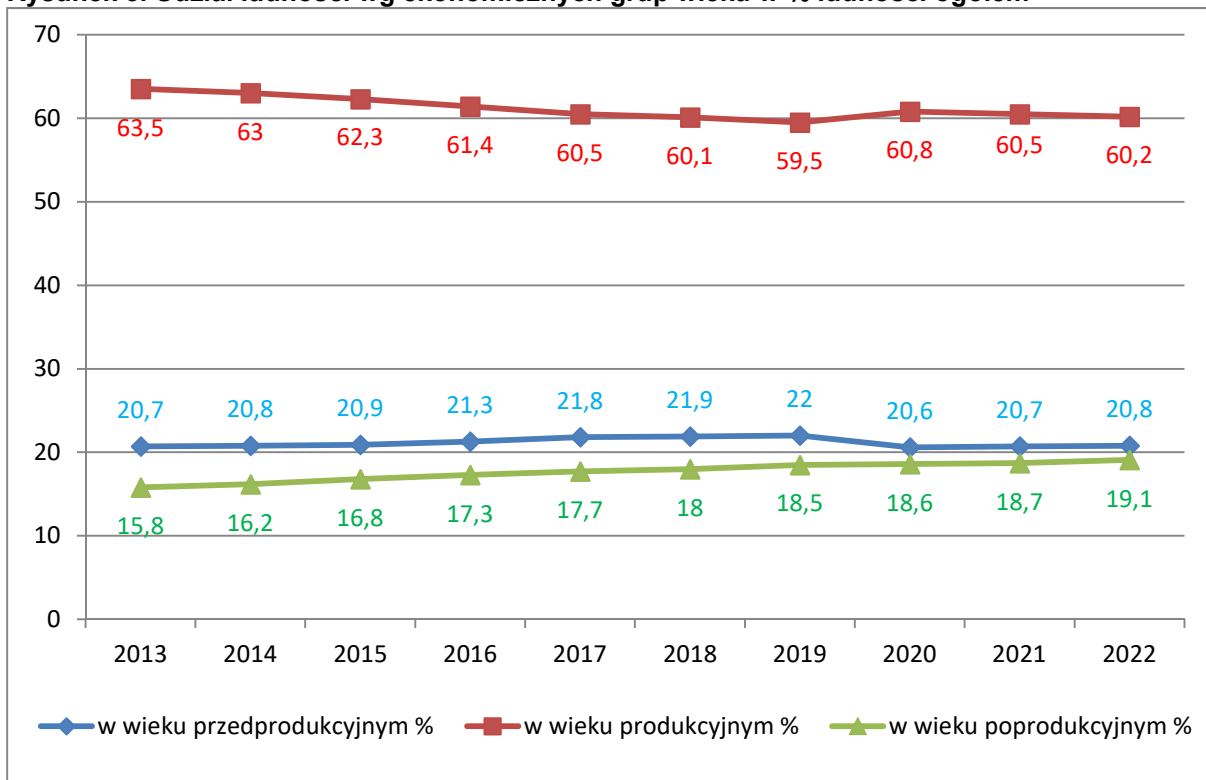
Rok	Liczba ludności	Saldo migracji wewnętrznych	Saldo migracji zagranicznych	Przyrost naturalny
2013	28 858	207	-13	102
2014	29 226	305	0	141
2015	29 589	228	0	161
2016	30 106	395	14	183
2017	30 468	143	15	200
2018	30 878	239	8	200

¹ Regionalna geografia fizyczna Polski. Praca zbiorowa pod red. A. Richlinga i innych, GDOŚ, Poznań 2021.

Rok	Liczba ludności	Saldo migracji wewnętrznych	Saldo migracji zagranicznych	Przyrost naturalny
2019	31 326	296	14	171
2020	31 426	187	3	110
2021	31 791	282	14	63
2022	32 031	198	11	61

źródło: GUS

Rysunek 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Powyższa tabela i wykres demonstrują zmiany demograficzne zachodzące na terenie miasta w dłuższej perspektywie czasu. Wynika z nich, że stan liczby ludności w ostatnich latach wykazuje tendencję rosnącą. W ciągu dekady liczba ludności wzrosła o 10,99%. Wpływ na to mają wysokie, dodatnie saldo migracji i przyrost naturalny. Za główne przyczyny pozytywnych procesów demograficznych uznać należy konsekwentny rozwój miasta, realizowane inwestycje, atrakcyjną lokalizację, przynależność do Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot, rozwiązania komunikacyjne oraz zwiększające się zatrudnienie i powstające nowe miejsca pracy. Pozytywne zjawisko stanowi wysoki odsetek osób bardzo młodych, chociaż zauważalne jest stopniowe zwiększanie się liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Utrzymanie się takiej sytuacji będzie mogło prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie Pruszcza Gdańskiego zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 2. Bezrobocie na terenie Pruszcza Gdańskiego

Wskaźnik	Jednostka miary	2018	2019	2020	2021	2022
Bezrobotni zarejestrowani wg płci						
Ogółem	osoba	414	393	582	513	387
Mężczyźni	osoba	119	126	209	180	138
Kobiety	osoba	295	267	373	333	249
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym						
Ogółem	%	2,2	2,1	3,0	2,7	2,0
Mężczyźni	%	1,3	1,3	2,1	1,8	1,4
Kobiety	%	3,2	2,9	4,0	3,6	2,7

źródło: GUS

1.3.3. Budowa geologiczna

Miasto Pruszcz Gdański położone jest na starej platformie krystalicznej, która występuje tu na głębokości około 4 000 m. Przykryta jest ona skałami paleozoicznymi i mezozoicznymi. Na omawianym obszarze najstarszymi nawierconymi utworami są stropowe części kredy górnej. Osady te – margle z krzemieniami i piaski glaukonitowe, mają miąższość do 130 m. Na nich zalegają osady trzeciorzędowe, w których istnieją poważne luki sedimentacyjne. Zachowały się tylko morskie osady oligoceńskie z iłami i piaskami glaukonitowymi oraz piaski z fosforytami (miąższość do 5,5 m), a także, powstałe w środowisku wód lądowych, osady mioceńskie w postaci piasków kwarcowych z iłami z węglem brunatnym (miąższość do 3 m). W dolinie Dolnej Wisły nie występują utwory trzeciorzędowe, co wyraźnie świadczy o erozyjnym rozwoju rzeźby na obszarze dzisiejszych Żuław.

W plejstocenie, na tak bogato ukształtowaną powierzchnię, wkroczył lądolód skandynawski i swoimi osadami o miąższości od 60 do 100 m, przykrył utwory starsze. Osady te należą do zlodowaceń południowo-, środkowo- i północnopolskich. Osady zlodowaceń południowopolskich – piaski, piaski ze żwirami wodnolodowcowe, gliny zwałowe, mułki, ily zastoiskowe – występują jedynie w profilach otworów wiertniczych. Ich miąższość wynosi na ogół od 5 do 30 m. Podobnie osady zlodowaceń środkowopolskich znane są tylko z wierceń. Ich profil składa się z poziomych glin zwałowych, podścielonego, rozdzielonego i przykrytego osadami zastoiskowymi, o średniej miąższości 70 m. Osady zlodowaceń północnopolskich występują głównie na powierzchni terenu².

1.3.4. Warunki klimatyczne

Pruszcz Gdański położony jest w obrębie krainy klimatycznej Żuław i Dolnej Wisły. Występujące w obrębie miasta trzy typy środowiska przyrodniczego charakteryzują się odmiennymi, lokalnymi topoklimatami zmodyfikowanymi ponadto warunkami zainwestowania miejskiego:

1. Klimat wysoczyzny – wykazuje bardzo korzystne warunki. Dominujące wiatry południowo-zachodnie wentylują miasto czystym powietrzem przyległej kaszubszczyzny.

² Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski 1:50 000 Arkusz Pruszcz Gdański (55), PIG-PIB, Warszawa 2009.

2. Klimat tarasu wysoczyzny – wykazuje również korzystne warunki, jednakże obniżone są one z uwagi na uciążliwości komunikacyjne pomiędzy dwoma głównymi arteriami: krajową drogą i linią kolejową przecinającymi miasto.

3. Klimat terenów równiny deltowej – charakteryzuje się zwiększoną wilgotnością powietrza wynikającą z płytkiego zalegania wód gruntowych i otaczających terenów depresyjnych. Występują często mgły przyziemne, zwiększone parowanie obniżające temperaturę powietrza. Najbardziej negatywnym elementem są inwersje – napływ mas chłodniejszego powietrza spływającego z wysoczyzny i ich zaleganie na terenie płaskim³.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,7°C. Najwyższe temperatury odnotowuje się w lipcu, średnio 18,7°C. Najzimniejszym miesiącem w roku jest natomiast styczeń ze średnią temperaturą -1,2°C. Roczna suma opadów wynosi średnio 659 mm. Największa ilość opadów przypada na lipiec i wynosi średnio 89 mm. Najsuchszym miesiącem jest natomiast luty z 36 mm opadów⁴.

Rysunek 4. Roczne temperatury, opady i wilgotność na terenie Pruszcza Gdańskiego

	styczeń	luty	Marsz	Kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Śr. Temperatura (° C)	-1.2	-0.4	2.7	7.8	12.9	16.3	18.7	18.4	14.4	9.3	4.9	1.2
Min. Temperatura (° C)	-3.2	-2.9	-0.7	3.2	8	11.7	14.6	14.4	11	6.6	2.9	-0.7
Max. Temperatura (° C)	0.7	2.1	6.2	12.2	17.2	20.2	22.4	22.2	18	12.2	6.9	2.9
Opady / Opady deszczu (mm)	42	36	42	45	62	71	89	74	57	51	44	46
Wilgotność(%)	84%	83%	78%	72%	70%	70%	74%	73%	76%	80%	86%	85%
Deszczowe dni (d)	8	7	8	8	9	9	10	9	7	8	7	8
Godziny słoneczne (g)	2.7	3.5	5.5	8.7	10.7	11.1	10.6	10.2	7.5	5.1	3.1	2.4

źródło: <https://pl.climate-data.org>

2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Cel opracowania

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym dokumencie, realizacja programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Opracowanie, jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia opracowania, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie zagadnień, będących zagadnieniami techniczno-ekonomicznymi, związanymi z przyszłymi projektami.

³ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Pruszcz Gdański, Pruszcz Gdański 2016.

⁴ <https://pl.climate-data.org>

Zakres opracowania

Sporządzony Program zawiera między innymi wykaz dokumentów wyższego szczebla, tj. dokumentów europejskich, krajowych, wojewódzkich oraz powiatowych, a także założenia określone w dokumentach gminnych zgodne z niniejszym Programem; efekty realizacji dotychczas obowiązującego Programu ochrony środowiska, rozpoznanie aktualnego stanu środowiska na terenie Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański, źródła jego zanieczyszczeń, analizę SWOT, propozycje oraz opis celów i zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska. Program wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla Program Ochrony Środowiska, a dowodów jego osiągnięcia dostarcza ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo co 2 lata.

Charakterystyka Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański

Pruszcz Gdański jest gminą miejską położoną w północno-wschodniej części województwa pomorskiego, w powiecie gdańskim. Graniczy od północy z miastem Gdańsk, natomiast od pozostałych stron otoczony jest gminą wiejską Pruszcz Gdański. Powierzchnia gminy miejskiej Pruszcz Gdański wynosi 16,52 km². Miasto jest siedzibą powiatu gdańskiego, należy do Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot. Zgodnie z danymi GUS na dzień 31.12.2022 r. Pruszcz Gdański zamieszkiwało 32 031 osób, z czego 15 394 stanowili mężczyźni, natomiast 16 637 kobiety. Gęstość zaludnienia wynosi 2 001,93 os/km².

Ocena stanu środowiska

W niniejszym opracowaniu opisano stan środowiska na terenie Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański. Wyznaczono w tym zakresie następujące obszary interwencji uwzględniające stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza,
- Zagrożenia hałasem,
- Pola elektromagnetyczne,
- Gospodarowanie wodami,
- Gospodarka wodno-ściekowa,
- Zasoby geologiczne,
- Gleby,
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- Zasoby przyrodnicze,
- Zagrożenia poważnymi awariami.

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem służącym do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń (w przypadku niniejszego opracowania – środowiska). Od tych elementów pochodzi jej nazwa: **S** – strengths (silne strony); **W** – weaknesses (słabe strony); **O** – opportunities (szanse), **T** – threats (zagrożenia).

Silne strony to fakty mające pozytywny wpływ na ochronę środowiska, które samorząd gminy może kształtować sprawczo.

Słabe strony to fakty mające negatywny wpływ na ochronę środowiska, które samorząd gminy może kształtować sprawczo.

Szanse to fakty mające pozytywny wpływ na ochronę środowiska, których samorząd gminy nie może kształtować sprawczo (lecz może na nie reagować, próbując je wykorzystać).

Zagrożenia to fakty mające negatywny wpływ na ochronę środowiska, których samorząd gminy nie może kształtować sprawczo (lecz może na nie reagować, próbując się przed nimi zabezpieczyć).

W przypadku badań środowiska przyrodniczego analiza polega na określeniu słabych i silnych stron poszczególnych elementów środowiska, także szans oraz zagrożeń tworzonych przez czynniki wewnętrzne oraz zewnętrzne.

Cele i strategia ich realizacji

W niniejszym *Programie* obrano obszary interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz lokalnych potrzeb i są to:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza,
- Zagrożenia hałasem,
- Pola elektromagnetyczne,
- Gospodarowanie wodami,
- Gospodarka wodno-ściekowa,
- Gleby,
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- Zasoby przyrodnicze,
- Zagrożenia poważnymi awariami.

Na ich podstawie wyznaczono cele i kierunki interwencji, a także strategię ich realizacji na poziomie gminy. Narzędziem pomocniczym w realizacji założonych celów są zadania przedstawione w rozdziale 6. „Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie”. Wyznaczone zadania są spójne z planowanymi inwestycjami, które mają być realizowane na terenie miasta przez Urząd Miasta Pruszcz Gdański, instytucje i przedsiębiorstwa.

Wdrażanie i monitoring programu

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Z tego powodu w rozdziale 7. „System realizacji programu ochrony środowiska”, sformułowano zasady zarządzania środowiskiem, które stanowią podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Analiza uwarunkowań finansowych

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych. W tym celu w rozdziałach 6. „Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie” oraz 7.5. „Źródła finansowania” przedstawiono potencjalne źródła finansowania wyznaczonych zadań.

3. Założenia Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański jest zgodny z dokumentami wyższego szczebla, tj. dokumentami europejskimi, krajowymi, wojewódzkimi oraz powiatowymi. Dokument uwzględnia także założenia określone w dokumentach gminnych.

3.1. Dokumenty międzynarodowe

- **Zrównoważona Europa 2030 – Polityka, strategia i przepisy UE dotyczące celów środowiskowych oraz celów w dziedzinie energii i klimatu do 2030 roku**

Ramy klimatyczno-energetyczne do roku 2030 obejmują ogólnounijne cele i cele polityczne na okres od 2021 do 2030 r. Kluczowe cele na 2030 r.:

- Co najmniej 40% redukcja emisji gazów cieplarnianych (od poziomów z 1990 r.).
- Co najmniej 32% udział energii odnawialnej.
- Co najmniej 32,5% poprawa efektywności energetycznej.

Cel 40% emisji gazów cieplarnianych jest realizowany przez unijny system handlu uprawnieniami do emisji, rozporządzenie w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego z celami redukcji emisji państw członkowskich oraz rozporządzenie w sprawie użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa. W ten sposób wszystkie sektory przyczynią się do osiągnięcia celu 40%, zarówno poprzez redukcję emisji, jak i zwiększenie pochłaniania.

W ramach Europejskiego Zielonego Ładu Komisja zaproponowała we wrześniu 2020 r. podniesienie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r., w tym emisji i pochłaniania, do co najmniej 55% w porównaniu z 1990 r. Komisja przyjrzała się działaniom wymagany we wszystkich sektorach, w tym zwiększonej efektywności energetycznej i energii odnawialnej, i rozpoczęła proces przygotowywania szczegółowych wniosków ustawodawczych do czerwca 2021 r. w celu wdrożenia i osiągnięcia zwiększonych ambicji. Umożliwi to UE przejście na gospodarkę neutralną dla klimatu i realizację zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego poprzez aktualizację jej wkładu ustalonego na szczeblu krajowym.

- **Międzynarodowa ochrona środowiska – Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21**

Jeden z najważniejszych programów międzynarodowych dotyczących zrównoważonego rozwoju ludzkości i ochrony zasobów środowiska naturalnego. Przewiduje on działania na poziomie globalnym, narodowym i lokalnym, prowadzone w celu koordynacji wysiłków w rozwiązywaniu problemów światowej ekologii i polityki rozwoju. Program dotyczy wszystkich dziedzin życia, w których człowiek oddziałuje na środowisko. Najważniejsze założenia i cele Agendy 21 to m.in.:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka,
- zrównoważony rozwój osiedli ludzkich (powstrzymanie kryzysu ekologicznego miast),
- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom),
- bezpieczne wykorzystanie toksycznych substancji chemicznych,
- bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi i radioaktywnymi,
- zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi,

- powstrzymanie niszczenia lasów,
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich,
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania),
- przeciwdziałanie pustynnieniu i suszy,
- edukacja ekologiczna.

Agenda stała się priorytetowym dokumentem dla formułowania celów wszystkich dziedzin życia społeczno-gospodarczego, opartych na zasadzie zrównoważonego rozwoju. W oparciu o przyjęte w niej zasady organizowane są międzynarodowe i europejskie systemy wspierania rozwoju.

➤ **Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (dyrektywa OOS)**

Dyrektywa nr 85/337/EWG dotyczy oceny oddziaływania wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko. Innymi dokumentami o międzynarodowej randze i charakterze przestrzennym, stanowiącymi podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, sygnowane przez stronę polską, m.in.: Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.), Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo), Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r., Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskim (1990 r.) i wiedeńskimi (1992 r.), Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r., Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r., Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz z Protokołem.

➤ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (dyrektywa SOOŚ)**

Celem Dyrektywy nr 2001/42/WE jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko.

3.2. Dokumenty krajowe

➤ **Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**

Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.

Cel główny: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski, przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjna
 - Kierunek interwencji – Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny.
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
 - Kierunek interwencji – Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom gminy,
 - Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich.
3. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Transport
 - Kierunek interwencji – Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce,
 - Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności.
4. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Energia
 - Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju,
 - Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej,
 - Kierunek interwencji – Rozwój techniki.
5. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko
 - Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód,
 - Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
 - Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego,
 - Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją,
 - Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi,
 - Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami,
 - Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.

➤ **Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej**

Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r.

W systemie dokumentów strategicznych PEP2030 stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). W związku z powyższym, cel główny PEP2030, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, został przeniesiony wprost ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Cele szczegółowe PEP2030 zostały określone w odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez cele horyzontalne.

Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Kierunki interwencji:

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,

- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej.

Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.

Kierunki interwencji:

- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT.

Cel szczegółowy III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

Kierunki interwencji:

- Przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

Cel szczegółowy IV: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa.

Kierunki interwencji:

- Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji.

Cel szczegółowy V: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Kierunki interwencji:

- Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

➤ **Strategia Produktywności 2030**

Uchwała nr 154 Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2022 r.

I. Zasoby naturalne (ziemia i surowce)

- Kierunek interwencji I.1. Optymalizacja gospodarowania surowcami w szczególności nieodnawialnymi, z uwzględnieniem ich jakości, wartości i możliwości wielokrotnego użycia,
- Kierunek interwencji I.2. Ekoinnowacje.

➤ **Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku**

Uchwała nr 105 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.

- Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,
- Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

➤ **Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030**

Uchwała nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.

Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska

- Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska,
- Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.

➤ **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030**

Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r.

Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym

- Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych,
- Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.

Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych

- Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.

➤ **Polityka energetyczna Polski do 2040 roku**

Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r.

Dokument jest mapą drogową rozwoju sektora energetycznego w Polsce. Celem polityki energetycznej państwa jest: bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.

Cele szczegółowe:

1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych:
 - a. Projekt strategiczny 1: Transformacja regionów węglowych.
2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej:
 - a. Projekt strategiczny 2: Rynek mocy,
 - b. Projekt strategiczny 3: Wdrożenie inteligentnych sieci elektroenergetycznych.
3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych:
 - a. Projekt strategiczny 3A: Budowa Baltic Pipe,
 - b. Projekt strategiczny 3B: Budowa drugiej nitki Rurociągu Pomorskiego.
4. Rozwój rynków energii:
 - a. Projekt strategiczny 4A: Wdrażanie Planu działania (mającego służyć zwiększeniu transgranicznych zdolności przesyłowych energii elektrycznej),
 - b. Projekt strategiczny 4B: Hub gazowy,
 - c. Projekt strategiczny 4C: Rozwój elektromobilności.
5. Wdrożenie energetyki jądrowej:
 - a. Projekt strategiczny 5: Program polskiej energetyki jądrowej.
6. Rozwój odnawialnych źródeł energii:
 - a. Projekt strategiczny 6: Wdrożenie morskiej energetyki wiatrowej.
7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji:
 - a. Projekt strategiczny 7: Rozwój ciepłownictwa systemowego.
8. Poprawa efektywności energetycznej:

a. Projekt strategiczny 8: Promowanie poprawy efektywności energetycznej. PEP2040 zastąpiła „Politykę energetyczną Polski do 2030 r.”, a także Strategię „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.”

➤ **Krajowy plan gospodarki odpadami 2028**

Uchwała nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r.

Cele w zakresie odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji:

- 1) wdrażanie ZPO oraz zmniejszenie ilości powstających odpadów;
- 2) zwiększanie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat ZPO, w tym w zakresie ZPO żywności;
- 3) osiągnięcie następujących poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych:
 - a. 55% dla roku 2025,
 - b. 60% dla roku 2030,
 - c. 65% dla roku 2035;
- 4) minimalizacja ilości składowanych odpadów:
 - a. do 30% w roku 2025,
 - b. do 20% w roku 2030,
 - c. do 10% w roku 2035;
- 5) zwiększenie recyklingu organicznego poprzez propagowanie kompostowania przez mieszkańców bioodpadów „u źródła”;
- 6) zapewnienie selektywnego zbierania bioodpadów od mieszkańców oraz zakładów zbiorowego żywienia;
- 7) zwiększanie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat postępowania z odpadami, w tym w zakresie selektywnego zbierania odpadów oraz zagrożeń związanych z nielegalnym postępowaniem z odpadami;
- 8) zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w strumieniu odbieranych i zbieranych odpadów;
- 9) zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych selektywnie odpadów, aby mogły one zostać skierowane do procesu recyklingu;
- 10) utrzymanie występującego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska, aby składowanych nie było więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy wytworzonych w 1995 r.;
- 11) ograniczenie powstawania tzw. dzikich wysypisk.

➤ **Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021–2030**

Minister Aktywów Państwowych w dniu 30 grudnia 2019 r. przekazał do Komisji Europejskiej Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021–2030, wypełniając tym samym obowiązek nałożony na Polskę przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK) został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2019 r.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021–2030 wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne do 2030 r.:

- 7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005,
- 21–23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:
 - 14% udziału OZE w transporcie,
 - roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt proc. średniorocznie,
- wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007,
- redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.

3.3. Dokumenty wojewódzkie

➤ Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego 2030

Uchwała Nr 618/L/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 30 stycznia 2023 r.

1) Klimat i jakość powietrza

- Cele: C1.1. Poprawa stanu jakości powietrza.
C1.2. Adaptacja do zmian klimatu.
C1.3. Wspieranie transformacji energetycznej.

2) Zagrożenia hałasem

- Cel: C2. Poprawa klimatu akustycznego.

3) Pola elektromagnetyczne

- Cel: C3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

4) Gospodarowanie wodami

- Cele: C4.1. Czyste wody i bezpieczeństwo przeciwpowodziowe.
C4.2. Zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej.
C4.3. Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.

5) Gospodarka wodno-ściekowa

- Cel: C5. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa.

6) Zasoby geologiczne

- Cel: C6. Optymalizacja i racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż.

7) Gleby

- Cel: C7. Przywrócenie i utrzymanie dobrego stanu gleb.

8) Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

- Cel: C8. Racjonalna gospodarka odpadami.

9) Zasoby przyrodnicze

- Cel: C9. Ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej.

10) Zagrożenia poważnymi awariami

- Cel: C10. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska oraz minimalizacja ich skutków.

➤ **Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030**

Uchwała Nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 r.

1. Cel strategiczny 1. Trwałe bezpieczeństwo

- Cel operacyjny 1.1. Bezpieczeństwo środowiskowe
- Cel operacyjny 1.2. Bezpieczeństwo energetyczne

2. Cel strategiczny 2. Otwarta wspólnota regionalna

- Cel operacyjny 2.4. Mobilność

➤ **Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu**

Uchwała Nr 308/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 r. oraz Uchwała zmieniająca Nr 603/XLVIII/22 z dnia 28 listopada 2022 r.

Celem jest osiągnięcie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu.

➤ **Aktualizacja programu ochrony środowiska przed hałasem na lata 2019–2023 z perspektywą na lata następne dla terenów poza aglomeracjami w województwie pomorskim położonych wzdłuż odcinków dróg krajowych i ekspresowych, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływania akustyczne, określone wskaźnikami hałasu LDWN i LN**

Uchwała Nr 89/VIII/9 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 kwietnia 2019 r.

➤ **Aktualizacja programu ochrony środowiska przed hałasem na lata 2019–2023 z perspektywą na lata następne dla terenów poza aglomeracjami w województwie pomorskim położonych wzdłuż odcinków linii kolejowych, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływania akustyczne, określone wskaźnikami hałasu LDWN i LN**

Uchwała Nr 90/VIII/9 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 kwietnia 2019 r.

Działania określone w programach ochrony środowiska przed hałasem mają na celu osiągnięcie standardów jakości środowiska w zakresie ochrony akustycznej na omawianych terenach tj. obniżenie poziomu hałasu co najmniej do poziomu dopuszczalnego zgodnie z art. 113 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

3.4. Dokumenty powiatowe

➤ **Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gdańskiego na lata 2021–2024 z perspektywą na lata 2025–2028**

Uchwała Nr XLIII/298/2021 Rady Powiatu Gdańskiego z dnia 27 października 2021 r.

1) Ochrona klimatu i jakość powietrza

Cel: Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa, spełnianie standardów emisyjnych z instalacji oraz promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii

2) Zagrożenia hałasem

- Cel: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców powiatu ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego
- 3) Pola elektromagnetyczne
Cel: Stała kontrola potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych
- 4) Gospodarowanie wodami
Cel: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód
- 5) Gospodarka wodno-ściekowa
Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.
- 6) Zasoby geologiczne
Cel: Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych
- 7) Gleby
Cel: Ochrona gleb przed negatywnym działaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu
- 8) Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój powiatu gdańskiego
- 9) Zasoby przyrodnicze
Cel: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu
- 10) Zagrożenia poważnymi awariami
Cel: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków

3.5. Dokumenty gminne

- **Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Pruszcz Gdański do 2030 r.**
Uchwała Nr XXXVI/390/2021 Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 15 grudnia 2021 r.

Cele strategiczne:

- 1) Zwiększenie odporności na występowanie deszczy nawalnych i powodzi miejskich
- 2) Zwiększenie odporności na występowanie silnego i bardzo silnego wiatru oraz burz
- 3) Zwiększenie odporności na występowanie dni upalnych i zjawiska fali upału
- 4) Zwiększenie odporności na występowanie powodzi od strony rzeki
- 5) Zwiększenie odporności na występowanie suszy

- **Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego**
Uchwała Nr XXXI/296/2017 Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 13 marca 2017 r.

Cel główny:

Wsparcie zrównoważonego rozwoju i integracji Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego poprzez transformacje w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, przyjaznej środowisku, w tym osiągnięciu następujących celów podstawowych:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenia udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym,
- redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej,

- poprawy jakości powietrza

➤ **Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański**

Uchwała Nr XXXI/296/2017 Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 13 marca 2017 r.

Dokument jest częścią opracowania Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego i posiada te same cele.

➤ **Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2016–2030 – aktualizacja**

Uchwała Nr XXVII/319/2021 Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 28 kwietnia 2021 r.

Dokument przedstawia charakterystykę, plany rozwojowe i analizę bieżącego i przyszłego zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

➤ **Strategia Rozwoju Miasta Pruszcz Gdański na lata 2020–2030**

Uchwała Nr XXIV/297/2021 Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 17 lutego 2021 r.

1. Obszar interwencji: Przestrzeń i środowisko

1.A. Cel strategiczny: Intensyfikacja procesów mających na celu wzmocnienie znaczenia na mapie województwa pomorskiego

Cele operacyjne:

- Rozwój technologii przyjaznej środowisku (np. fotowoltaika)
- Likwidacja materiałów niebezpiecznych dla środowiska z terenu miasta (np. azbest)

2. Obszar interwencji: Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

2.A. Cel strategiczny: Poprawa efektywności systemu transportowego w Pruszczu Gdańskim

Cele operacyjne:

- Wzrost roli transportu publicznego oraz promowanie zrównoważonego transportu
- Usprawnienie ruchu wewnętrznego i tranzytowego przez miasto
- Usprawnienie systemu parkowania w mieście
- Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego
- Rozwój systemu ścieżek rowerowych na terenie miasta
- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na terenie miasta

2.B. Cel strategiczny: Rozwój infrastruktury technicznej w Pruszczu Gdańskim

Cele operacyjne:

- Rozbudowa i modernizacja miejskich sieci kanalizacji deszczowej wraz z budową urządzeń służących retencji wód opadowych
- Stworzenie warunków do modernizacji i rozbudowy sieci energetycznej i gazowej
- Stworzenie warunków do modernizacji i rozbudowy efektywnych źródeł energii (w tym wsparcie rozwoju miejskiego systemu ciepłowniczego)

➤ **Plan działań na rzecz zrównoważonej energii dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański (SEAP)**

Uchwała Nr XXVII/251/2016 Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 15 grudnia 2016 r.

Cel strategiczny: Ograniczenie emisji CO₂ na terenie miasta o min. 20% w stosunku do emisji z roku 2013.

Cele szczegółowe:

- Poprawa efektywności energetycznej budynków i instalacji
 - Likwidowanie i modernizacja przestarzałych źródeł ciepła
 - Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie miasta
 - Poprawa efektywności wytwarzania i zarządzania energią
 - Usprawnienia systemów komunikacyjnych w duchu zrównoważonego transportu
 - Podnoszenie świadomości pro-ekologicznej mieszkańców
- **Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański**

Uchwała Nr III/16/2014 Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 23 grudnia 2014 r.

Celem opracowania jest zaplanowanie bezpiecznego dla zdrowia mieszkańców i środowiska naturalnego usunięcia wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy do końca 2032 r.

4. Efekty realizacji dotychczasowego Programu Ochrony Środowiska

Dotychczas obowiązujący *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2019–2022 z perspektywą na lata 2023–2026* został przyjęty Uchwałą Nr LIV/505/2018 Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 8 listopada 2018 r. Ocena realizacji działań wyznaczonych w *Programie* została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Tabela 3. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański w latach 2019–2022

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA							
1.	Budowa węzłów integracyjnych Pruszcz Gdański, Ciepłowo, Pszczółki wraz z trasami dojazdowymi – zwiększenie liczby pasażerów korzystających z transportu kolejowego: - budowa parkingu przy ul. Dworcowej typu Park&Ride dla samochodów osobowych i rowerów, - przebudowa fragmentu ulicy Dworcowej w Pruszczu Gdańskim, - przebudowa ulicy Skalskiego (wraz z chodnikiem i oświetleniem), - przebudowa łączącego ul. Skalskiego z dworcem PKP ciągu pieszego na pieszo – rowerowy, - budowa ścieżki rowerowej o nawierzchni z kostki betonowej, pomiędzy ulicami Mickiewicza i Sikorskiego – część II - budowa dwóch kładek pieszo-rowerowych nad rzeką Radunią, łączących istniejące i planowane ścieżki prowadzące do Dworca PKP; K4 i K5	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		4	5	5
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanych inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
2.	Przebudowa ulicy Krótkiej.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		1		
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
3.	Budowa ciągu pieszo – rowerowego pomiędzy ul. Grunwaldzką i Krótką.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		1	1	
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
4.	Budowa układu drogowego łączącego ulicę Krótką, Chopina i Obrońców Poczty Polskiej wraz z ciągiem pieszo-jezdnym.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		5		
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
5.	Budowa układu drogowego obszaru między ulicami Kopernika, Kasprowicza i rowem wschodnim.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		1	2	4
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
6.	Budowa ul. Spokojnej wraz z dokumentacją projektową.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		3	4	5
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
7.	Wykonanie pomiarów zanieczyszczeń powietrza przy użyciu mobilnej stacji pomiarowej	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		5	5	5
		1	Przeprowadzono 1-2 pomiary				
		2	Przeprowadzono 3-4 pomiary				
		3	Przeprowadzono 5-6 pomiary				

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
		4	Przeprowadzono 7-8 pomiary				
		5	Przeprowadzono powyżej 8 pomiarów				
8.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2243G, ul. Słowackiego w Pruszczu Gdańskim – etap II	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty		5	5	5
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
9.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Zmodernizowano 2 obiekty				
		2	Zmodernizowano 4 obiekty		0	5	5
		3	Zmodernizowano 6 obiektów				
		4	Zmodernizowano 8 obiektów				
		5	Zmodernizowano powyżej 8 obiektów				
10.	Ograniczenie niskiej emisji w Gminie Miejskiej Pruszcz Gdański poprzez modernizację indywidualnych kotłowni domowych.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Dofinansowano do 20% wnioskowanych inwestycji				
		2	Dofinansowano od 20 do 40% wnioskowanych inwestycji		5	5	5
		3	Dofinansowano od 40 do 60% wnioskowanych inwestycji				
		4	Dofinansowano od 60 do 80% wnioskowanych inwestycji				
		5	Dofinansowano ponad 80% wnioskowanych inwestycji				
ZAGROŻENIA HAŁASEM							
11.	Wprowadzenie do mpzp zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożeń hałasem (rozgraniczenie terenów o różnicowanej funkcji), np.: odsuwanie linii zabudowy od	0	Brak realizacji zadania		5	5	5

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
	istniejących i potencjalnych źródeł hałasu oraz lokalizacja zabudowy mieszkaniowej na terenach o korzystnym klimacie akustycznym (bez istniejących i potencjalnych przekroczeń hałasu).	5	Wprowadzono do mpzp zapisy sprzyjające ograniczeniu zagrożenia hałasem				
12.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		1	0	1
		1	Przeprowadzono 1-2 kontrole				
		2	Przeprowadzono 3-4 kontrole				
		3	Przeprowadzono 5-6 kontroli				
		4	Przeprowadzono 7-8 kontroli				
		5	Przeprowadzono powyżej 8 kontroli				
13.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z dróg krajowych i wojewódzkich.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		1	1	1
		1	Przeprowadzono 1-2 kontrole				
		2	Przeprowadzono 3-4 kontrole				
		3	Przeprowadzono 5-6 kontroli				
		4	Przeprowadzono 7-8 kontroli				
		5	Przeprowadzono powyżej 8 kontroli				
14.	Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska.	0	Brak realizacji zadania		0	5	5
		5	Zastosowano rozwiązania techniczne i organizacyjne zapobiegające nadmiernej emisji hałasu do środowiska				
PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE							
15.	Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		0	1	0
		1	Przeprowadzono 1-2 kontrole				
		2	Przeprowadzono 3-4 kontrole				
		3	Przeprowadzono 5-6 kontroli				
		4	Przeprowadzono 7-8 kontroli				
		5	Przeprowadzono powyżej 8 kontroli				

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
GOSPODAROWANIE WODAMI							
16.	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		1	2	0
		1	Przeprowadzono 1-10 kontroli				
		2	Przeprowadzono 11-20 kontroli				
		3	Przeprowadzono 21-30 kontroli				
		4	Przeprowadzono 31-40 kontroli				
		5	Przeprowadzono powyżej 41 kontroli				
17.	Działania utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		5	5	5
		1	Działaniami utrzymaniowymi objęto do 20 % melioracji wodnych				
		2	Działaniami utrzymaniowymi objęto od 20 do 40 % melioracji wodnych				
		3	Działaniami utrzymaniowymi objęto od 40 do 60 % melioracji wodnych				
		4	Działaniami utrzymaniowymi objęto od 60 do 80 % melioracji wodnych				
		5	Działaniami utrzymaniowymi objęto ponad 80 % melioracji wodnych				
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA							
18.	Budowa infrastruktury kanalizacji deszczowej ul. Bema, Pułaskiego, Zwycięstwa, Drzymały.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		0	0	
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
19.	Budowa sieci kanalizacji deszczowej wraz ze zbiornikiem retencyjnym i układem pompowym na terenie pomiędzy ulicami Kopernika, Kasprowicza oraz rowem „Wschodnim”.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		1	1	4
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
20.	Budowa kanalizacji deszczowej oraz czterech podziemnych zbiorników	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		3		
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
	retencyjnych przy ulicy Podkomorzego i Mickiewicza.	2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
21.	Budowa infrastruktury kanalizacji deszczowej Bałtycka Strefa Inwestycyjna 2.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty		0	0	
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
22.	Budowa podziemnego zbiornika retencyjnego, zrzutu wód do zbiornika retencyjnego i rowu melioracyjnego nr 1 oraz budowa sieci kanalizacji deszczowej dla projektowanych układów drogowych na terenie Bałtyckiej Strefy Inwestycyjnej 3.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty		2		
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
23.	Czyszczenie kanalizacji deszczowej na terenie miasta.	0	Nie podjęto działań w zakresie czyszczenia kanalizacji deszczowej				
		1	Czyszczeniem objęto do 20% długości kanalizacji wymagającej czyszczenia				
		2	Czyszczeniem objęto od 20 do 40% długości kanalizacji wymagającej czyszczenia				
		3	Czyszczeniem objęto od 40 do 60% długości kanalizacji wymagającej czyszczenia		4		
		4	Czyszczeniem objęto od 60 do 80% długości kanalizacji wymagającej czyszczenia				
		5	Czyszczeniem objęto ponad 80% długości kanalizacji wymagającej czyszczenia				
24.	Wymiana istniejącej sieci wodociągowej z rur azbesto-cementowych na nową.	0	Nie podjęto działań w zakresie wymiany sieci wodociągowej				
		1	Wymianą objęto do 20% długości sieci wymagającej wymiany		1	0	0
		2	Wymianą objęto od 20 do 40% długości sieci wymagającej wymiany				

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
		3	Wymianą objęto od 40 do 60% długości sieci wymagającej wymiany				
		4	Wymianą objęto od 60 do 80% długości sieci wymagającej wymiany				
		5	Wymianą objęto ponad 80% długości sieci wymagającej wymiany				
25.	Wymiana sieci i przyłączy wodociągowych w remontowanych drogach na terenie Miasta Pruszcz Gdański.	0	Nie podjęto działań w zakresie wymiany sieci wodociągowej				
		1	Wymianą objęto do 20% długości sieci wymagającej wymiany				
		2	Wymianą objęto od 20 do 40% długości sieci wymagającej wymiany		4	5	5
		3	Wymianą objęto od 40 do 60% długości sieci wymagającej wymiany				
		4	Wymianą objęto od 60 do 80% długości sieci wymagającej wymiany				
		5	Wymianą objęto ponad 80% długości sieci wymagającej wymiany				
26.	Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w rejonie ul. Podmiejskiej, Obrońców Westerplatte, Radunicy - Pruszcz "Pole Małe i Duże".	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty		3	4	4
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
27.	Budowa stacji uzdatniania nr 4 w rejonie ul. Strzeleckiego.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty		2	4	5
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
28.	Wykonanie studni głębinowej K6 (przy SUW nr 4).	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty		5	5	5
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
29.	Remont przepompowni ścieków PS-3.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		5	5	5
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
30.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej wraz z budową przepompowni ścieków i kolektora tłoczego na terenie Bałtyckiej Strefy Inwestycyjnej III.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		0	0	1
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
31.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej na terenie ograniczonym ulicami: Jana Kasprowicza, Mikołaja Kopernika, Droga Juliusza Słowackiego.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		0	0	0
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
32.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie ograniczonym ulicami: Mikołaja Kopernika, NSZZ Solidarność, Obrońców Westerplatte, Jana Kasprowicza	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		0	0	0
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
GLEBY							
33.	Szkolenia z zakresu stosowania tzw. „dobrych praktyk rolniczych”.	0	Brak szkoleń		1	5	5
		1	Przeprowadzono 1 szkolenie				
		2	Przeprowadzono 2 szkolenia				

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
		3	Przeprowadzono 3 szkolenia				
		4	Przeprowadzono 4 szkolenia				
		5	Przeprowadzono 5 szkoleń				
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAOPIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW							
34.	Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszkałych oraz nieruchomości niezamieszkałych.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Zadaniem objęto poniżej 20% nieruchomości zamieszkałych oraz nieruchomości niezamieszkałych				
		2	Zadaniem objęto od 20 do 40% nieruchomości zamieszkałych oraz nieruchomości niezamieszkałych				
		3	Zadaniem objęto od 40 do 60% nieruchomości zamieszkałych oraz nieruchomości niezamieszkałych		5	5	5
		4	Zadaniem objęto od 60 do 80% nieruchomości zamieszkałych oraz nieruchomości niezamieszkałych				
		5	Zadaniem objęto powyżej 80% nieruchomości zamieszkałych oraz nieruchomości niezamieszkałych				
35.	Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	0	Nie podjęto działań w zakresie likwidacji dzikich wysypisk				
		1	W danym roku zlikwidowano poniżej 20% istniejących dzikich wysypisk				
		2	W danym roku zlikwidowano poniżej 20-40% istniejących dzikich wysypisk				
		3	W danym roku zlikwidowano poniżej 40-60% istniejących dzikich wysypisk		5	5	5
		4	W danym roku zlikwidowano poniżej 60-80% istniejących dzikich wysypisk				
		5	W danym roku zlikwidowano powyżej 80% istniejących dzikich wysypisk lub na terenie Miasta nie ma żadnych dzikich wysypisk				
36.	Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Do 20% mieszkańców prowadzi selektywną zbiórkę odpadów komunalnych				
		2	Od 20 do 40% mieszkańców prowadzi selektywną zbiórkę odpadów komunalnych		5	5	5
		3	Od 40 do 60% mieszkańców prowadzi selektywną zbiórkę odpadów komunalnych				
		4	Od 60 do 80% mieszkańców prowadzi selektywną zbiórkę odpadów komunalnych				

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
		5	Ponad 80% mieszkańców prowadzi selektywną zbiórkę odpadów komunalnych				
37.	Utrzymanie czystości i porządku na terenie Miasta przez firmy zewnętrzne.	0	Brak czystości na terenach podlegających utrzymaniu przez firmy zewnętrzne		5	5	5
		1	Czystość utrzymywana na 1-20% obszaru podlegającego firmom zewnętrznym				
		2	Czystość utrzymywana na 20-40% obszaru podlegającego firmom zewnętrznym				
		3	Czystość utrzymywana na 40- 60 % obszaru podlegającego firmom zewnętrznym				
		4	Czystość utrzymywana na 60-80 % obszaru podlegającego firmom zewnętrznym				
		5	Czystość utrzymywana na powyżej 80% obszaru podlegającego firmom zewnętrznym				
38.	Wykonanie sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi.	0	Brak realizacji zadania		5	5	5
		5	Wykonano sprawozdanie z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi				
39.	Osiągnięcie poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.	0	Nie osiągnięto wymaganych poziomów		5	5	5
		3	Osiągnięto jeden z trzech wymaganych poziomów				
		4	Osiągnięto dwa z trzech wymaganych poziomów				
		5	Osiągnięto wszystkie trzy wymagane poziomy				
40.	Realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański”.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		5	4	5
		1	Dofinansowano do 20% wnioskowanych przedsięwzięć				
		2	Dofinansowano od 20 do 40% wnioskowanych przedsięwzięć				
		3	Dofinansowano od 40 do 60% wnioskowanych przedsięwzięć				
		4	Dofinansowano od 60 do 80% wnioskowanych przedsięwzięć				
		5	Dofinansowano ponad 80% wnioskowanych przedsięwzięć				

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
ZASOBY PRZYRODNICZE							
41.	Pielęgnacja zieleni wzdłuż ul. Wojska Polskiego – zapewnienie rozwoju nasadzonych drzew, krzewów, bylin i trawników.	0	Zieleń nie jest objęta pielęgnacją		5	5	5
		1	Zieleń jest w bardzo słabej kondycji i bardzo słabym stanie wizualnym (stan widocznie odbiega od stanu innych obiektów zieleni w Mieście) lub na jej stan zgłaszanych jest powyżej 10 skarg mieszkańców w skali roku				
		2	Zieleń jest w słabej kondycji lub słabym stanie wizualnym (stan częściowo odbiega od stanu innych obiektów zieleni w Mieście) lub na jej stan zgłaszanych jest od 7 do 10 skarg mieszkańców w skali roku				
		3	Zieleń jest w umiarkowanej kondycji lub umiarkowanym stanie wizualnym lub na jej stan zgłaszanych jest od 4 do 7 skarg mieszkańców w skali roku				
		4	Zieleń jest w dobrej kondycji i dobrym stanie wizualnym, na jej stan zgłaszanych jest poniżej 4 skarg mieszkańców w skali roku				
		5	Zieleń jest w bardzo dobrej kondycji i bardzo dobrym stanie wizualnym, na jej stan zgłaszana jest maksymalnie 1 skarga mieszkańców w skali roku				
42.	Utrzymanie i pielęgnacja drzewostanu na terenie miasta.	0	Drzewostan na terenie Miasta nie jest objęty pielęgnacją		5	5	5
		1	Notowane jest wypadanie powyżej 10 drzew na terenie Miasta spowodowanego nieodpowiednią pielęgnacją lub na zły stan drzew będący wynikiem złej pielęgnacji zgłaszanych jest powyżej 30 skarg mieszkańców w skali roku				
		2	Notowane jest wypadanie 8-10 drzew na terenie Miasta spowodowanego nieodpowiednią pielęgnacją lub na zły stan drzew będący wynikiem złej pielęgnacji zgłaszanych jest 20-29 skarg mieszkańców w skali roku				
		3	Notowane jest wypadanie 5-7 drzew na terenie Miasta spowodowanego nieodpowiednią pielęgnacją lub na zły stan drzew będący wynikiem złej pielęgnacji zgłaszanych jest 10-19 skarg mieszkańców w skali roku				
		4	Notowane jest wypadanie 2-4 drzew na terenie Miasta spowodowanego nieodpowiednią pielęgnacją lub na zły stan drzew będący wynikiem złej pielęgnacji zgłaszanych jest 5-9 skarg mieszkańców w skali roku				
		5	Notowane jest wypadanie najwyżej 1 drzewa na terenie Miasta spowodowanego nieodpowiednią pielęgnacją lub na zły stan drzew będący wynikiem złej pielęgnacji zgłaszanych jest poniżej 5 skarg mieszkańców w skali roku				

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
43.	Utrzymanie zieleni na terenie miasta.	0	Zieleń na terenie Miasta nie została objęta pielęgnacją		5	5	5
		1	Na zły stan zieleni na terenie Miasta, będący wynikiem złej pielęgnacji, zgłaszanych jest powyżej 30 skarg mieszkańców w skali roku				
		2	Na zły stan zieleni na terenie Miasta, będący wynikiem złej pielęgnacji, zgłaszanych jest 20-29 skarg mieszkańców w skali roku				
		3	Na zły stan zieleni na terenie Miasta, będący wynikiem złej pielęgnacji, zgłaszanych jest 10-19 skarg mieszkańców w skali roku				
		4	Na zły stan zieleni na terenie Miasta, będący wynikiem złej pielęgnacji, zgłaszanych jest 5-9 skarg mieszkańców w skali roku				
		5	Na zły stan zieleni na terenie Miasta, będący wynikiem złej pielęgnacji, zgłaszanych jest poniżej 5 skarg mieszkańców w skali roku				
44.	Budowa Systemu Roweru Metropolitalnego.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		1	1	1
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
45.	Rewitalizacja terenów zielonych wzdłuż ul. Wojska Polskiego wraz z odtworzeniem pierwotnych ogrodzeń.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		4		
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
46.	Rewitalizacja zabytkowego budynku przy ul. Grunwaldzkiej 71 B (Wozownia 2) wraz z otoczeniem.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		3	3	3
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
47.	Zagospodarowanie parku Rycerza Stefana i placu Wyzwolenia wraz z nową ekspozycją rzeźbiarską oraz z odcinkiem ul. Chopina łączącą ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		0	0	
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
48.	Zagospodarowanie terenów zielonych z miejscami do parkowania przy ul. Zastawnej.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		2		
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
49.	Budowa terenów zielonych przy ul. Wita Stwosza.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		3	5	
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
50.	Zagospodarowanie zieleni przydrożnej wzdłuż ulicy Grunwaldzkiej	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania		2		
		1	Zabezpieczono środki finansowe na realizację zadania				
		2	Wykonano wszystkie projekty				
		3	Przeprowadzono uzgodnienia i otrzymano wszystkie pozwolenia				
		4	Ukończono 50% planowanej inwestycji				
		5	Inwestycja ukończona i oddana do użytku				
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI							
51.	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku.	0	Brak usunięcia szkód wywołanych poważną awarią w środowisku		5	5	5
		1	Usunięcie do 20% szkód wywołanych poważną awarią w środowisku				

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
		2	Usunięcie od 20 do 50% szkód wywołanych poważną awarią w środowisku				
		3	Usunięcie od 50 do 80% szkód wywołanych poważną awarią w środowisku				
		4	Usunięcie ponad 80% szkód wywołanych poważną awarią w środowisku				
		5	Brak wystąpienia poważnej awarii w środowisku				
EDUKACJA EKOLOGICZNA							
52.	Działania edukacyjne propagujące wiedzę o środowisku naturalnym oraz o środowisku regionu.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Opracowano koncepcję organizacji akcji				
		2	Zorganizowano 1 akcję		5	0	0
		3	Zorganizowano 2 akcje				
		4	Zorganizowano 3 akcje				
53.	Prowadzenie działań dotyczących edukacji ekologicznej.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Opracowano koncepcję organizacji akcji				
		2	Zorganizowano 1 akcję		5	2	0
		3	Zorganizowano 2 akcje				
		4	Zorganizowano 3 akcje				
54.	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Opracowano koncepcję organizacji akcji				
		2	Zorganizowano 1 akcję		5	5	5
		3	Zorganizowano 2 akcje				
		4	Zorganizowano 3 akcje				
55.	Promowanie poprzez zamieszczanie informacji w prasie, mediach społecznościowych i telewizji informacji o prawidłowych zrachowaniach dotyczących	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Opracowano koncepcję organizacji akcji				
		2	Zorganizowano 1 akcję		5	5	5
		3	Zorganizowano 2 akcje				

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Zadanie	Miernik realizacji		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022
		Skala	deskryptor				
	selektywnej zbiórki odpadów komunalnych u źródła, a także informowanie o systemie gospodarki odpadami w gminie	4	Zorganizowano 3 akcje				
		5	Zorganizowano 4 lub więcej akcji				
56.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Opracowano koncepcję organizacji akcji				
		2	Zorganizowano 1 akcję		5	5	5
		3	Zorganizowano 2 akcje				
		4	Zorganizowano 3 akcje				
		5	Zorganizowano 4 lub więcej akcji				
57.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży.	0	Nie rozpoczęto realizacji zadania				
		1	Opracowano koncepcję organizacji akcji				
		2	Zorganizowano 1 akcję		4	0	0
		3	Zorganizowano 2 akcje				
		4	Zorganizowano 3 akcje				
		5	Zorganizowano 4 lub więcej akcji				

źródło: Sprawozdanie z realizacji „Programu ochrony środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2019–2022 z perspektywą na lata 2023–2026”, stan na 31 grudnia 2020 r. Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Pruszcz Gdański za lata 2021–2022

5. Ocena stanu środowiska na terenie Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1. Źródła zanieczyszczeń powietrza

Źródła zanieczyszczeń powietrza możemy podzielić:

A. Ze względu na pochodzenie:

1) Źródła pochodzenia naturalnego:

- bagna (metan CH₄, dwutlenek węgla CO₂, siarkowodór H₂S, amoniak NH₃),
- pożary lasów (dwutlenek węgla CO₂, tlenek węgla-CO, pył),
- gleby i skały ulegające erozji,
- wyładowania atmosferyczne (tlenki azotu NO_x),
- bakterie i inne organizmy (metan CH₄),
- roślinność i grzyby (pyłki, zarodniki).

2) Źródła pochodzenia antropogenicznego

Większość zanieczyszczeń powietrza jest związana z działalnością człowieka. Antropogeniczne źródła można podzielić na różne kategorie w zależności od przyjętych kryteriów. Jednym z nich jest podział wg sektorów gospodarki, gdzie wyróżniamy cztery podstawowe kategorie:

- Energetyczne – na które składają się procesy wydobywania (kopalnie, szyby wiertnicze) i spalania paliw.
- Przemysłowe – przemysł ciężki (przeróbka ropy naftowej, hutnictwo, cementownie, przemysł chemii organicznej), metalurgiczny, produkcja i stosowanie rozpuszczalników, przemysł spożywczy, przemysł farmaceutyczny i inne.
- Komunikacyjne – transport lądowy (samochodowy, kolejowy, powietrzny) i wodny.
- Komunalno-bytowe – paleniska domowe, kotłownie lokalne, gospodarstwa rolne, zagospodarowywanie odpadów stałych i ścieków (składowiska odpadów, oczyszczalnie).

B. Ze względu na to w jaki sposób następuje rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń ze źródeł emisji:

- 1) punktowe (emisja z pojedynczych źródeł, najczęściej z wysokich kominów),
- 2) liniowe (np. szlaki komunikacyjne),
- 3) powierzchniowe (emisja z wielu różnorodnych źródeł, np. z obszarów zamieszkałych).
Do źródeł powierzchniowych zalicza się źródła powodujące tzw. „niską emisję” – emisję pyłów i gazów do atmosfery z emitorów znajdujących się na wysokości do 40 m.

C. Ze względu na postać w jakiej zostały uwolnione do atmosfery:

- 1) zanieczyszczenia pierwotne, które występują w powietrzu w takiej postaci, w jakiej zostały uwolnione do atmosfery,
- 2) zanieczyszczenia wtórne, będące produktami przemian fizycznych i reakcji chemicznych, zachodzących między składnikami atmosfery i jej zanieczyszczeniem (produkty tych reakcji są niekiedy bardziej szkodliwe od zanieczyszczeń pierwotnych) oraz

pyłami uniesionymi ponownie do atmosfery po wcześniejszym osadzeniu na powierzchni ziemi⁵.

Tabela 4. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza

Zanieczyszczenia	Źródło emisji
Pył PM10 i PM2,5	spalanie paliw, transport samochodowy, pylenie traw, erozja gleb, wietrzenie skał
B(a)P	spalanie paliw, produkt uboczny spalania drewna i odpadów oraz produkcji koksu i stali
SO₂ (dwutlenek siarki)	spalanie paliw zawierających siarkę, procesy technologiczne, transport samochodowy
NO (tlenek azotu)	spalanie paliw, procesy technologiczne, transport samochodowy
NO₂ (dwutlenek azotu)	spalanie paliw, procesy technologiczne, transport samochodowy
NO_x(suma tlenków azotu)	spalanie paliw w wysokich temperaturach, procesy technologiczne
CO (tlenek węgla)	produkt niepełnego spalania
O₃ (ozon)	powstaje naturalnie w wyniku reakcji fotochemicznych tlenków azotu i lotnych związków organicznych
Dioksyny	spalanie odpadów, spalanie materii organicznej
WWA	spalanie paliw kopalnych (węgiel, ropa naftowa, torf), dymy z zakładów przemysłowych i domowych kotłowni, spaliny samochodowe i ścieranie opon, duże awarie w przemyśle naftowym

źródło: opracowanie własne

Zanieczyszczenia powietrza związane z niską emisją mogą być powodem wielu negatywnych skutków dla środowiska oraz żywych organizmów.

- **Pył zawieszony** – są to cząstki unoszące się w powietrzu, m.in. tzw. czarny węgiel (głównie drobiny węgla w czystej postaci), pył oraz skroplone cząstki niektórych substancji chemicznych. W zależności od rozmiaru tych cząstek wyróżnić można PM2,5 – cząstki o średnicy do 2,5 μm, czyli do 2,5 tysięcznych milimetra (uważane przez WHO za najbardziej szkodliwe dla człowieka zanieczyszczenie atmosferyczne) oraz PM10 - cząstki o średnicy do 10 μm, będące mieszaniną substancji organicznych i nieorganicznych zawierających substancje toksyczne. Pyły mogą powodować choroby układu oddechowego, problemy z oddychaniem, zapalenie płuc, oskrzeli,
- **Benzo(a)piren** – powoduje raka płuc, problemy z oddychaniem oraz podrażnienie oczu, nosa i gardła,
- **Dwutlenek siarki** – powstający podczas spalania paliw, ma negatywny wpływ na błony śluzowe układu oddechowego oraz powoduje zmniejszenie wydolności dróg oddechowych,
- **Tlenki azotu** – powodują zwiększenie się podatności na infekcje układu oddechowego, zwiększają prawdopodobieństwo ataków astmatycznych oraz uszkodzają komórki układu immunologicznego w płucach,
- **Tlenek węgla** – ma negatywny wpływ na układ naczyniowo-sercowy człowieka. Przenikając do układu krwionośnego łączy się z hemoglobiną tworząc karboksyhemoglobinę, która nie jest zdolna do przenoszenia tlenu. Kontakt z dużym

⁵ Stepnowski P., Synak E., Szafranek B., Kaczyński Z.: Monitoring i analiza zanieczyszczeń środowiska, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2010.

stężeniem tlenu węgla może spowodować śmierć, natomiast dłuższa ekspozycja ma wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa zawału serca oraz hamuje odporność immunologiczną organizmu,

- **Ozon** – w górnych warstwach atmosfery jest gazem niezbędnym do przetrwania życia, natomiast w warstwach dolnych cechuje się negatywnym wpływem na żywe organizmy. Atakuje on komórki błony śluzowej wyściełające drogi oddechowe, płuca oraz oskrzela, a także zmniejsza odporność na infekcje,
- **Dioksyny** – kumulują się w organizmie wpływając negatywnie na odpowiedź immunologiczną organizmu. W dużych stężeniach mogą wywoływać choroby dermatologiczne takie jak trądzik chlorowy,
- **WWA** – najpowszechniej występującymi wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi są benzo(a)piren oraz naftalen. Długotrwałe narażenie na WWA może powodować występowanie nowotworów, chorób oczu, nerek oraz wątroby, a także zmniejszać odporność immunologiczną organizmu.

5.1.2. Źródła zanieczyszczeń powietrza pochodzenia antropogenicznego na terenie Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański

Poniżej dokonano analizy źródeł zanieczyszczeń powietrza pochodzenia antropogenicznego występujących na terenie Pruszcza Gdańskiego (energetyczne, przemysłowe, komunikacyjne oraz komunalno-bytowe).

1. Zanieczyszczenia z sektora energetycznego

Spalanie paliw kopalnych (gaz ziemny, olej lekki) i produkcja energii stanowi jeden z najbardziej niekorzystnych dla środowiska rodzajów działalności człowieka. Wynika to zarówno z ogromnej ilości użytkowanej energii, jak i z istoty przemian energetycznych, którym energia musi być poddawana w celu dostosowania do potrzeb odbiorców.

System ciepłowniczy

Na terenie miasta funkcjonuje zorganizowany system ciepłowniczy, obsługiwany przez Pruszczańskie Przedsiębiorstwo Ciepłownicze PEC Sp. z o.o. oraz Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej PRO Sp. z o.o. (GPEC PRO).

Do PEC należą sieci ciepłownicze K01 (ciepło dostarczają kotłownie K-01, K-02, K-04), K03 (ciepło dostarcza kotłownia K-03), K19 (ciepło dostarcza kotłownia K-19) opisane poniżej.

Tabela 5. Charakterystyka sieci ciepłowniczej należącej do PEC (stan na 2019 r.)

Wskaźnik	Sieć K01	Sieć K03	Sieć K19	Razem
Lokalizacja [ulice]	Mariana Raciborskiego, Wojska Polskiego, Ogrodowej i Obrońców Wybrzeża	Gen. Władysława Sikorskiego i Dywizjonu 303	ul. Azaliowa i Lawendowa	-
Długość łącznie [km]	9,319	0,988	0,492	10,799
Długość preizolowana [km]	8,387	0,140	0,492	9,019 9,662 (2020 r.)

Wskaźnik	Sieć K01	Sieć K03	Sieć K19	Razem
Ilość dostarczonego ciepła [GJ] w tym	87 655	11 992,7	3 714	103 361,7
budynki wielorodzinne	79 432	11 992,7	3 714	95 138,7
handel/usługi	124	0	0	124
użyteczność publiczna	8 099	0	0	8 099
Emisja ciepła CO ₂ /GJ [Mg/GJ]	0,054	0,057	0,055	0,166

źródło: PEC

Tabela 6. Dane techniczne źródeł ciepła w ciepłowniach PEC

Kotłownia	K-01 ul. 24 Marca 5	K-02 ul. Tysiąclecia 16	K-04 ul. Obrońców Wybrzeża 14	K-03 ul. Sikorskiego 14	K-19 ul. Azaliowa 5
Typ kotła	Vitomax 200 (3 szt.)	PS 1400 (2 szt.)	PS 575kW (2 szt.)	Vitoplex 200 (2 szt.)	Ultragas 720 (1 szt.)
Rodzaj paliwa	gaz ziemny lub olej opałowy lekki	gaz ziemny lub olej opałowy lekki	gaz ziemny lub olej opałowy lekki	gaz ziemny	gaz ziemny
Moc nominalna	5,58 MW	2,8 MW	1,15 MW	1,46 MW	0,72 MW
Sprawność nominalna	86,02%	86,02%	86,02%	86%	98,3%

źródło: PEC

Czynnikiem grzewczym wszystkich sieci jest gorąca woda. Ciśnienie robocze sieci wynosi 0,6 MPa. Wszystkie węzły cieplne należące do Przedsiębiorstwa są wyposażone w układy automatycznej regulacji parametrów centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej oraz urządzenia pomiarowo-rozliczeniowe – ciepłomierze ultradźwiękowe. Sieci cieplne są stosunkowo nowe, wybudowane głównie w latach 2009–2019. Najstarsze (część sieci K01) pochodzą z 2000 r.⁶

W 2022 r. zakończono budowę systemu wysokosprawnej kogeneracji na terenie kotłowni K-01 przy ul. 24 Marca 5. Nowa elektrociepłownia gazowa o mocy 3 MW przyłączona jest do systemu ciepłowniczego miasta oraz do systemu dystrybucyjnego operatora sieci elektroenergetycznej.

GPEC PRO dostarcza ciepło między innymi na potrzeby mieszkańców Spółdzielni Mieszkaniowej Radunia oraz wspólnot mieszkaniowych zlokalizowanych na Osiedlu Wschód. Na najbliższe lata spółka nie posiada planów dotyczących rozbudowy sieci ciepłowniczej na obszarze miasta. Powodem jest brak nowych, podpisanych umów z potencjalnymi odbiorcami. Charakterystykę systemu ciepłowniczego należącego do GPEC PRO przedstawiono w poniższych tabelach⁷.

⁶ Dane od PEC.

⁷ Dane od GPEC PRO.

Tabela 7. Charakterystyka sieci ciepłowniczej należącej do GPEC PRO

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		
			2020	2021	2022
1.	Długość sieci ciepłowniczej	km	2,177	2,177	2,177
2.	Połączenia sieci ciepłowniczej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	27	27	27
3.	Połączenia sieci ciepłowniczej prowadzące do budynków użyteczności publicznej	szt.	2	1	1
4.	Połączenia sieci ciepłowniczej prowadzące do budynków przemysłowych, handlowych, usługowych, gospodarczych	szt.	2	2	2
5.	Sprzedaż energii cieplnej łącznie	GJ	21 370,67	23 897,04	19 970,11

źródło: GPEC PRO

Tabela 8. Dane techniczne źródeł ciepła i instalacji ograniczających emisję zanieczyszczeń w ciepłowniach GPEC PRO

Kotłownia	Powstańców Warszawy 37		
Typ kotła	Kocioł wodny Hoval Ultragas 1550	Kocioł wodny Hoval Ultragas 1150	Kocioł wodny Hoval MAX-3
Rodzaj paliwa	gaz ziemny	gaz ziemny	olej napędowy
Moc nominalna	1,472 MW	1,057 MW	0,87 MW
Sprawność nominalna	97%	98%	92%
Rodzaj odpylania	brak	brak	brak
Sprawność odpylania	brak	brak	brak
Wysokość kominów	6,5 m	6,5 m	6,5 m
Emisja zanieczyszczeń i zużycia paliw w 2022 r. [Mg/rok]			
Dwutlenek siarki (SO ₂)	0,0208 (gaz), 1172 (olej napędowy)		
Dwutlenek azotu (NO ₂)	0,9095 (gaz), 0,4975 (olej napędowy)		
Tlenek węgla (CO)	0,1247 (gaz), 0,0398 (olej napędowy)		
Dwutlenek węgla (CO ₂)	1039,4840 (gaz), 164,1676 (olej napędowy)		
Benzo(a)piren	brak		
Pył	0,0003 (gaz), 0,9995 (olej napędowy)		
Ilość zużytego paliwa	519,742 tys. m ³ gazu (gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym, wysokometanowy), 82,83 Mg oleju napędowego do celów grzewczych		

źródło: GPEC PRO

System gazowniczy

Operatorem gazociągów przesyłowych jest Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Gdańsku, który eksploatuje następujące obiekty systemu przesyłowego wysokiego ciśnienia:

- gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Pruszcz Gdański – Wiczlino DN 300, ciśnienie MOP (maksymalne ciśnienie robocze) 5,5 MPa,
- gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Gustorzyn – Pruszcz Gdański DN 400, ciśnienie MOP 5,5 MPa zasilający stację gazową Juszkowo,
- gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Gustorzyn – Reszki DN 500, ciśnienie MOP 8,4 MPa,
- zespół zaporowo-upustowy Z50/450 Juszkowo, ciśnienie MOP 5,5 MPa, stanowiący początek odgałęzienia gazociągu DN 300 MOP 5,5 MPa relacji Pruszcz Gdański – Wiczlino⁸.

W bezpośrednim sąsiedztwie granicy miasta zlokalizowana jest stacja gazowa wysokiego ciśnienia Juszkowo zasilająca m.in. miasto i gminę Pruszcz Gdański – o przepustowości 25000 m³/h⁹. GAZ-SYSTEM S.A. nie planuje zamierzeń inwestycyjnych na terenie Pruszcza Gdańskiego w latach 2023–2030.

Dystrybucją gazu ziemnego na terenie Pruszcza Gdańskiego zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Gdańsku. Charakterystykę systemu dystrybucyjnego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. System gazowniczy na terenie Pruszcza Gdańskiego (stan na 31.12.2022 r.)

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość
Długość sieci dystrybucyjnej razem, w tym <i>Długość gazociągów niskiego ciśnienia</i> <i>Długość gazociągów średniego ciśnienia</i>	m	119 773 60 676 59 097
Długość przyłączy, w tym <i>Długość przyłączy niskiego ciśnienia</i> <i>Długość przyłączy średniego ciśnienia</i>	m	54 034 46 704 7 330
Czynne przyłącza do budynków ogółem, w tym <i>Czynne przyłącza do budynków ogółem niskiego ciśnienia</i> <i>Czynne przyłącza do budynków ogółem średniego ciśnienia</i>	szt.	3 799 3 092 707
Odbiorcy gazu	gosp.	11 926*
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	4 086*
Zużycie gazu ogółem	MWh	90 519,0*
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	MWh	84 560,3*
Ludność korzystająca z sieci gazowej	[os.]	29 338*
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	[%]	91,8*

źródło: PSG, GUS

* Dane od GUS wg stanu na 31.12.2021 r.

⁸ Dane od Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Gdańsku.

⁹ Założenia do planu zaopatrzenia ciepło, energią elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2016–2030 – aktualizacja, Pruszcz Gdański 2020.

Na terenie miasta zlokalizowanych jest 7 stacji gazowych średniego ciśnienia – systemowych:

- ul. Żeromskiego – Q (przepustowość) 1500 Nm³/h,
- ul. Dywizjonu 303 – Q600 NM³/h,
- ul. Kasprowicza – Q600 NM³/h,
- ul. Dąbrowskiego – Q1500 Nm³/h,
- ul. Gałczyńskiego – Q1500 Nm³/h,
- ul. Obrońców Wybrzeża – Q2000 Nm³/h,
- ul. Chopina – Q600 Nm³/h.

W latach 2023–2030 PSG planuje na terenie Pruszcza Gdańskiego realizację 12 inwestycji dotyczących modernizacji lub budowy sieci gazowej niskiego lub średniego ciśnienia dla których nie ma konieczności występowania o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach¹⁰.

2. Zanieczyszczenia z sektora przemysłowego

Emisja przemysłowa związana jest ze źródłami punktowymi, pochodzącymi z zakładów przemysłowych, głównie z procesów spalania paliw w celach energetycznych oraz procesów technologicznych. Eksploatacja instalacji powodującej wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza jest dozwolona po uzyskaniu pozwolenia. Podobnie dla instalacji przemysłowych, których eksploatacja może powodować znaczne zanieczyszczenia poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości wydawane są pozwolenia zintegrowane określające zasady korzystania ze środowiska. Marszałek Województwa Pomorskiego wydał pozwolenie zintegrowane określające warunki wprowadzania gazów i pyłów do powietrza dla:

- EVIOSYS Packaging Polska Sp. z o.o. ul. Zastawna 38, 83-000 Pruszcz Gdański – decyzja z dnia 30.10.2007 r., ostatnia zmiana z dnia 05.03.2013 r. Źródłami emisji są linia drukarska, 2 linie lakiernicze, 3 linie puszek zgrzewanych, 3 linie produkcji wieczek, kotłownia, do ogrzewania, 2 nagrzewnicze¹¹.

Starosta Gdański wydał pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do środowiska dla następujących podmiotów:

- INVESTA SP.Z O.O. z dnia 27.04.2021 r. z siedzibą w Pruszczu Gdańskim przy ul. Zastawnej 27, instalacja zajmująca się cięciem blach na wycinarkach laserowych i wodnych, gięciem na prasach krawędziowych oraz szlifowaniem rur i blach nierdzewnych,
- GPEC PRO SP.Z O.O. z dnia 16.12.2021 r. z siedzibą przy ul. Białej 1B, 80-435 Gdańsk, instalacji dotyczącej spalania paliw, prowadzonej przy ul. Powstańców Warszawy 37, 83-000 Pruszcz Gdański,
- Pruszczańskie Przedsiębiorstwo Ciepłownicze PEC Sp. z o.o. z dnia 24.11.2021 r. z siedzibą przy ul. Tysiąclecia 16, 83-000 Pruszcz Gdański, dotyczące eksploatacji instalacji spalania paliw, prowadzonej przy ul. 24 Marca 5, 83-000 Pruszcz Gdański,
- Usługi Samochodowe Grupa Janisz S.A. Sp. K. z dnia 14.09.2020 r. z siedzibą w Pruszczu Gdańskim ul. Batalionów Chłopskich 5, pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza ze stanowiska spawalniczego, stanowiska szpachlowania oraz dwóch komór lakierniczych,

¹⁰ Dane od PSG.

¹¹ Dane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego.

- SAIL COMPOSITE SP.Z O.O. z dnia 11.12.2019 r. z siedzibą w Pruszczu Gdańskim ul. Nowowiejskiego 22B, instalacja zajmująca się produkcją jachtów,
- Smurfit Kappa Polska sp. z o.o. z dnia 01.10.2019 r. z siedzibą w Warszawie ul. Klasyków 36, 03-163 Warszawa, pozwolenie na wprowadzanie pyłów do powietrza z silosa na skrobień, na terenie zakładu w Pruszczu Gdańskim przy ul. Łukasiewicza 6,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe Zygmunt Łężyk z dnia 28.09.2017 r. w Pruszczu Gdańskim ul. Powstańców Warszawy na działce nr 1/77, pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z silosów na cement,
- SAIL COMPOSITE SP.Z O.O. z dnia 07.02.2017 r. z siedzibą w Pruszczu Gdańskim ul. Sikorskiego 2a, instalacja zajmująca się produkcją jachtów,
- SAIL COMPOSITE SP.Z O.O. z dnia 16.06.2015 r. z siedzibą w Pruszczu Gdańskim ul. Zastawna 31, instalacja zajmująca się produkcją jachtów¹².

3. Zanieczyszczenia z sektora komunikacyjnego

System transportowy na terenie Pruszcza Gdańskiego obejmuje:

- transport samochodowy,
- transport kolejowy,
- transport publiczny,
- transport lotniczy,
- transport rowerowy (bezemisyjny).

Transport samochodowy

Negatywne oddziaływanie na środowisko szczególnie odczuwalne jest w pobliżu dróg charakteryzujących się znacznym natężeniem ruchu kołowego. Sektor transportu charakteryzuje się bardzo dużą dynamiką zmian, zarówno w zakresie liczby pojazdów poruszających się po drogach i jakości tych pojazdów. Jednocześnie na terenie gminy nieustannie poprawiany jest stan istniejącej infrastruktury poprzez szukanie nowych rozwiązań w transporcie i infrastrukturze drogowej.

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są:

- tlenek i dwutlenek węgla,
- węglowodory,
- tlenki azotu,
- pyły zawierające metale ciężkie,
- pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Dla stanu powietrza atmosferycznego istotne znaczenie ma emisja NO_x oraz metali ciężkich. Duże znaczenie ma również tzw. emisja wtórna z powierzchni dróg, która zależy w dużej mierze od warunków meteorologicznych. Komunikacja jest również źródłem emisji benzenu oraz innych związków organicznych. Na wielkość tych zanieczyszczeń wpływa stan techniczny samochodów, stopień zużycia substancji katalitycznych oraz jakość stosowanych paliw. Gwałtowny rozwój transportu, przejawiający się wzrostem ilości samochodów na drogach oraz aktualny stan infrastruktury dróg spowodował, iż transport jest uciążliwy dla środowiska naturalnego. W przypadku substancji toksycznych emitowanych przez silniki pojazdów do atmosfery, źródła te trudno zidentyfikować pod kątem emisji zanieczyszczeń, gdyż zwykle

¹² Dane ze Starostwa Powiatu Gdańskiego.

nie ma dla nich materiałów sprawozdawczych. Na podstawie znanych wartości średniego składu paliwa, szacowany przeciętny skład spalin silnikowych przedstawiono w tabeli.

Tabela 10. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo)

Składnik	Silniki benzynowe	Silniki wysokoprężne	Uwagi
Azot	24 – 77	76 – 78	nietoksyczny
Tlen	0,3 – 8	2 – 18	nietoksyczny
Para wodna	3,0 – 5,5	0,5 – 4	nietoksyczny
Dwutlenek węgla	5,0 – 12	1 – 10	nietoksyczny
Tlenek węgla	0,5 – 10	0,01 – 0,5	toksyczny
Tlenki azotu	0,0 – 0,8	0,0002 – 0,5	toksyczny
Węglowodory	0,2 – 3	0,009 – 0,5	toksyczny
Sadza	0,0 – 0,04	0,01 – 1,1	toksyczny
Aldehydy	0,0 – 0,2	0,001 – 0,009	toksyczny

źródło: Motoryzacja a środowisko, J. Jakubowski

Sieć komunikacyjna miasta Pruszcz Gdański składa się z następujących traktów samochodowych:

- droga krajowa nr 91 relacji Gdańsk /Port/ – Tczew – Świecie – Toruń – Włocławek – Łódź – Piotrków Trybunalski – Radomsko – Częstochowa – Koziegłowy – Siewierz – Podwarpie, o przebiegu na terenie miasta od km 16+700 do km 21+372 i długości 4,672 km,
- droga wojewódzka nr 226 relacji Nowa Karczma – Mierzeszyn – Pruszcz Gdański – Przejazdowo – droga 501, o długości na terenie miasta 5,016 km,
- droga wojewódzka nr 227 relacji Pruszcz Gdański – Trutnowy – Cedry Wielkie – Cedry Małe, o długości na terenie miasta 2,273 km.
- drogi powiatowe o łącznej długości w granicach gminy 5,060 km:
 - 2213 G – ul. Obrońców Westerplatte o długości 2,137 km,
 - 2214G – ul. prof. Mariana Raciborskiego o długości 1,157 km,
 - 2215G – ul. Obrońców Wybrzeża o długości 0,714 km,
 - 2247G – ul. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego o długości 1,052 km.

Układ komunikacyjny uzupełniają drogi gminne. Stan techniczny drogi krajowej i dróg powiatowych jest oceniany jako dobry¹³. Ocenę stanu dróg wojewódzkich zestawiono w tabeli.

Tabela 11. Ocena stanu dróg wojewódzkich na terenie Pruszcza Gdańskiego

Nr DW	Odcinek drogi	Kilometraż	Długość [km]	Stan techniczny drogi*
226	ul. Zastawna	32+244-34+304	2,060	dobry
	ul. Chopina	34+304-35+276	0,972	niezadowolający
	ul. Kopernika	35+376-37+080	1,804	zadowolający
	ul. Kopernika	37+080-37+260	0,180	dobry
227	ul. Powstańców Warszawy	0+000-2+273	2,273	dobry
-	Razem długość	-	7,289	-

źródło: ZDW

*ocena została wykonana w 2016 r., gdzie:

¹³ Dane z GDDKiA, ZDW, Starostwa Powiatu Gdańskiego.

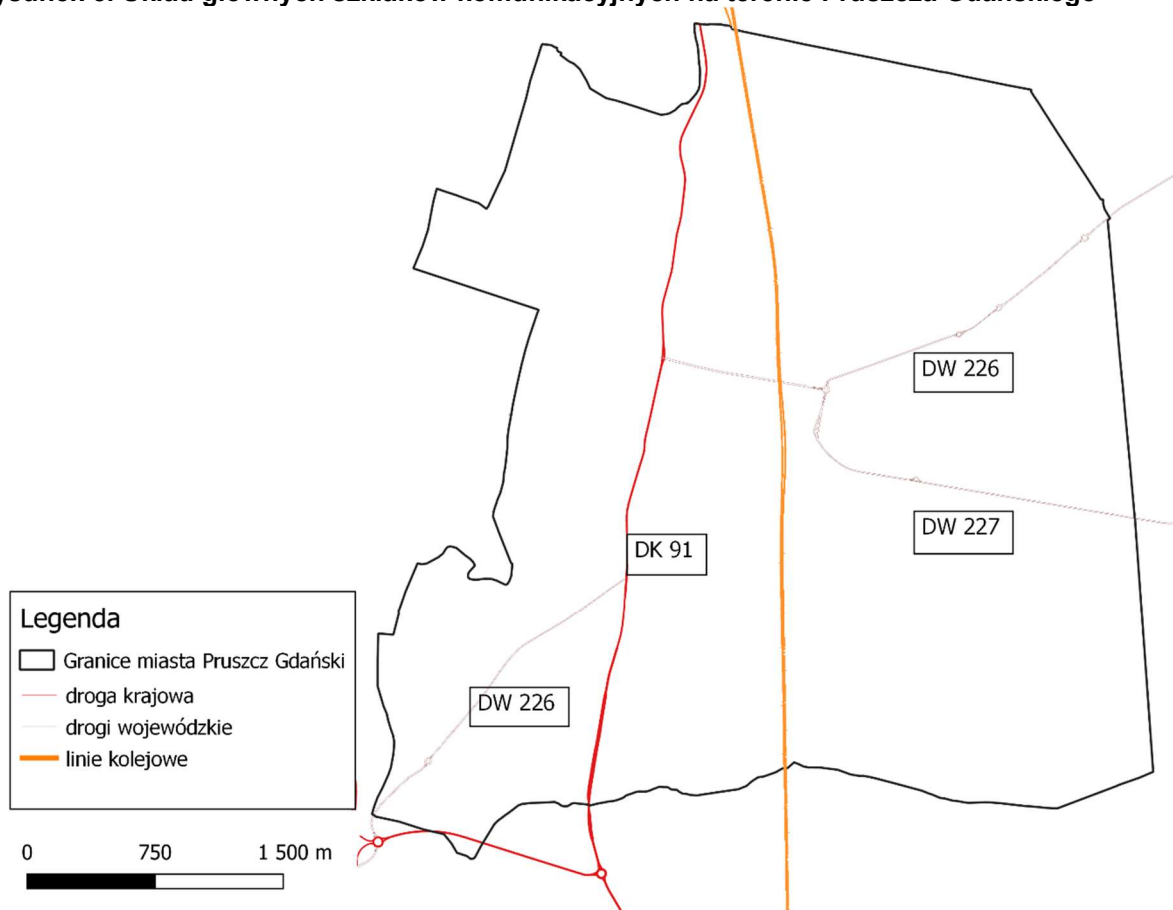
stan dobry – nieuszkodzona powierzchnia, nie występują koleiny i deformacje – nie wymaga zabiegu,
stan zadowalający – zachodzi potrzeba wykonania zabiegów utrzymaniowych do wielkości 20% powierzchni, nawierzchnia wykazuje niewielkie odkształcenia i spękania,
stan niezadowalający – od 20% do 60% powierzchni wykazuje znaczne odkształcenia (wyboje, koleiny, złuszczenia, spękania), co wskazuje na utratę jej nośności,
stan zły – ponad 60% powierzchni wskazuje znaczne odkształcenia, konieczne jest natychmiastowe podjęcie działań naprawczych.

Transport kolejowy

Przez Pruszcz Gdański przebiega infrastruktura kolejowa, na którą składają się:

- linia kolejowa E65(9) Gdańsk-Warszawa-Katowice – dwutorowa, wchodząca w system europejskich linii kolejowych,
- linia kolejowa 226 Pruszcz Gdański-Gdańsk Port Północny – jedno- i dwutorowa, wchodząca w szlak linii E65(9), stanowiąca jego dodatkowy tor,
- linia kolejowa 229 Pruszcz Gdański-Kartuzy-Łeba – jednotorowa, nieczynna.

Rysunek 5. Układ głównych szlaków komunikacyjnych na terenie Pruszcza Gdańskiego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

Transport publiczny

System transportu zbiorowego obejmuje pięć linii zwykłych, jedną linię nocną oraz jedną, wewnętrzną linię bezpłatną. Na terenie Pruszcza Gdańskiego funkcjonuje 87 przystanków autobusowych, w tym także przystanki obsługiwane przez komunikację gmin ościennych oraz komunikację wykraczającą poza granicę powiatu gdańskiego. Od stycznia 2018 r. większość kursów wykonywanych na terenie Pruszcza Gdańskiego obsługują nowoczesne pojazdy

wyposażone w klimatyzację, miejsca dedykowane osobom niepełnosprawnym oraz szereg innych udogodnień dla pasażerów, takich, jak m.in. innowacyjny system informacji pasażerskiej czy porty USB, umożliwiające doładowanie urządzeń mobilnych. Pojazdy spełniają również rygorystyczne normy emisji spalin Euro 6.

Od stycznia 2021 r. przejazd linią autobusową 107 pozostał bezpłatny wyłącznie dla osób posiadających aktywną Pruszczańską Kartę Mieszkańca. Od listopada 2018 r. wszystkimi liniami komunikacyjnymi obsługiwanymi w ramach porozumienia z Miastem Gdańsk, czyli na liniach 132, 200, 205, 207, 232 oraz N5 uczniowie szkół podstawowych, ponadpodstawowych, w wieku od 7 do 20 lat mogą podróżować bezpłatnie, a od 2020 r. również na podstawie Pruszczańskiej Karty Mieszkańca¹⁴.

Transport lotniczy

W południowej części miasta znajduje się lotnisko wojskowe użytkowane przez 49 Bazę Lotniczą. Na mocy porozumienia z wojskiem z płyty lotniska korzystają również cywilne statki należące do Aeroklubu Gdańskiego i jego członków. Możliwe jest korzystanie z lotniska przez inne cywilne statki powietrzne (nie należące do Aeroklubu Gdańskiego) po spełnieniu odpowiednich procedur. Dla lotniska wyznaczono powierzchnie ograniczające generujące ograniczenia w wysokości zabudowy.

Transport rowerowy

W Pruszczu Gdańskim istnieje rozbudowana sieć ścieżek pieszo-rowerowych łączących m.in. centrum miasta z dworcem PKP, istotnymi adresami w mieście oraz granicami Gdańska¹⁵. Zgodnie z danymi GUS długość ścieżek rowerowych na koniec 2022 r. wynosiła 18,5 km.

4. Zanieczyszczenia z sektora komunalno-bytowego

Głównym źródłem tego rodzaju zanieczyszczenia powietrza może być spalanie paliw stałych tj. węgla złej jakości i drewna oraz spalanie odpadów w piecach indywidualnych gospodarstw domowych. Szczególny wzrost zanieczyszczeń z palenisk domowych odczuwalny jest w sezonie grzewczym. Zjawisku sprzyja tzw. inwersja termiczna oraz niska temperatura i bezwietrzne dni. Wzrasta wtedy stężenie zanieczyszczeń głównie takich jak: B(a)P oraz pyły PM10 i PM2,5.

Gmina Miejska Pruszcz Gdański od 2019 r. udziela mieszkańcom dotacji celowych na modernizację źródeł ciepła. W 2021 r. wymieniono 68 pieców opalanych węglem, a w 2022 r. 34 piece.

Pod koniec 2018 r. został uruchomiony program priorytetowy „Czyste Powietrze”, którego celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Wnioski są składane indywidualnie przez właścicieli budynków mieszkalnych do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach programu na terenie Pruszcza Gdańskiego w 2022 r. zamontowano 44 kotły gazowe, 1 ogrzewanie elektryczne, 4 instalacje fotowoltaiczne, przeprowadzono termomodernizację 17 budynków.

¹⁴ Raport o stanie Miasta Pruszcz Gdański za rok 2022, Pruszcz Gdański 2023.

¹⁵ Strategia Rozwoju Miasta Pruszcz Gdański na lata 2020–2030, Pruszcz Gdański 2020.

Uchwała antysmogowa

Sejmik Województwa Pomorskiego w dniu 28 września 2020 r. przyjął Uchwałę Nr 309/XXIV/20 w sprawie wprowadzenia na obszarze miast województwa pomorskiego, z wyłączeniem Gminy Miasta Sopotu i obszaru miast, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Uchwała dopuszcza stosowanie w instalacjach spalających paliwa w celu zapewnienia właściwej temperatury w obiekcie budowlanym, podgrzewania wody użytkowej lub produkcji pary technologicznej (kotły, piece, kominki) wyłącznie paliwa gazowego, gazu płynnego LPG, lekkiego oleju opałowego. Nie stosuje się nakazu, jeśli brak jest dostępnej sieci ciepłowniczej i gazowej lub spalanie paliwa zachodzi w instalacji spełniającej minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń.

Warunki obowiązują:

- od dnia wejścia w życie uchwały dla instalacji oddanych do eksploatacji po tym dniu, z wyjątkiem instalacji będących w trakcie montażu,
- od dnia 1 września 2024 r. dla instalacji oddanych do eksploatacji przed dniem wejścia w życie uchwały, które nie spełniają wymagań w zakresie standardów emisyjnych odpowiadających kl. 3 pod względem granicznych wartości emisji pyłu wg normy PN-EN 303-5:2012 lub nieposiadających tabliczki znamionowej,
- od dnia 1 września 2026 r. dla instalacji oddanych do eksploatacji przed dniem wejścia w życie uchwały, które spełniają wymagania w zakresie standardów emisyjnych odpowiadających klasie 3 i 4 pod względem granicznych wartości emisji pyłu wg normy PN-EN 303-5:2012,
- od dnia 1 lipca 2035 r. dla instalacji oddanych do eksploatacji przed dniem wejścia w życie uchwały, które spełniają wymagania w zakresie standardów emisyjnych odpowiadających klasie 5 pod względem granicznych wartości emisji pyłu wg normy PN-EN 303-5:2012.

5. Emisja niezorganizowana

Emisja niezorganizowana to przeciwieństwo do źródeł emisji zorganizowanej, których głównym kryterium klasyfikacji jest praktyczna możliwość kontroli emisji poprzez pomiary natężenia przepływu odgazów i stężeń substancji w nich zawartych. Źródła, które według tego kryterium nie należą do źródeł emisji zorganizowanej, można podzielić na dwa rodzaje:

- **emisje z nieszczelności:** emisje do środowiska powstające w wyniku stopniowej utraty szczelności elementów wyposażenia przeznaczonego do przesyłania cieczy lub gazów. Zazwyczaj emisja spowodowana jest nadciśnieniem w przewodach instalacji. Przykładem emisji lotnych mogą być wycieki z kołnierzy połączeniowych, pomp lub innych elementów wyposażenia oraz „wycieki” z urządzeń do magazynowania produktów gazowych lub ciekłych. Do emisji dochodzi w wyniku dyfuzji, z tego też względu emisję tę klasyfikuje się jako podgrupę rodzaju „emisje z dyfuzji”,
- **emisje powodowane dyfuzją:** emisje powstające w normalnych warunkach eksploatacji w wyniku bezpośredniego kontaktu substancji lotnych lub pyłących ze środowiskiem, w wyniku którego dochodzi do dyfundowania (samorzutnego przenikania) wykorzystywanych substancji do powietrza. Głównymi mechanizmami dyfuzji prowadzącej do emisji gazów jest parowanie i sublimacja, ale również

w zakresie tej definicji zawiera się samorzutne uwalnianie pyłów powstających podczas niektórych operacji. Do kategorii tej zalicza się również wtórną emisję pyłów (porywanie pyłów), wywołaną erozją wietrzną.

5.1.3. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556), oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1576) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto niebędące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Województwo pomorskie zostało podzielone na 2 strefy: aglomeracja trójmiejska obejmująca Gdańsk, Gdynię i Sopot oraz strefa pomorska w skład której wchodzi pozostała część województwa.

Rysunek 6. Podział województwa pomorskiego na strefy ochrony powietrza

źródło: GIOŚ

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek

taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. z 2020 r., poz. 2279).

GIOŚ Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska oraz Agencja Regionalnego Monitoringu Atmosfery Gdańsk-Gdynia-Sopot i Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej prowadzili w 2022 r. monitoring jakości powietrza za pomocą 16 stacji pomiarowych. Pomiary dotyczyły zakresu stężeń dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), ozonu (O₃), pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀, a także ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(a)pirenu (B(a)P) zawartych w pyłe PM₁₀. W celu ochrony roślin prowadzi się monitoring metodą automatyczną stężeń dwutlenku siarki (SO₂), tlenku azotu (NO) i ozonu (O₃). Na terenie Pruszcza Gdańskiego, jak i powiatu gdańskiego, nie było zlokalizowanych stacji pomiarowych.

Klasyfikacja stref

Ocenę jakości powietrza i obserwację zmian dokonano w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w strefach, które sklasyfikowano na podstawie poziomów substancji w powietrzu oraz poziomów dopuszczalnych z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomów docelowych oraz poziomów celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2021 r., poz. 845). Zgodnie z definicjami zawartymi w dyrektywie 2008/50/WE:

- **poziom dopuszczalny** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany,
- **poziom docelowy** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie,
- **poziom celu długoterminowego** oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Tabela 12. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM ₁₀ , pył PM _{2.5} ołów Pb (zawartość w PM ₁₀)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego	ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu,

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
			- kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM ₁₀), kadm Cd (zawartość w PM ₁₀), nikiel Ni (zawartość w PM ₁₀), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM ₁₀)	C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

źródło: GIOŚ

Należy pamiętać o tym, że przypisanie klasy C nie oznacza złej jakości powietrza na obszarze całej strefy. Może oznaczać lokalne występowanie przekroczeń określonej substancji, nazywane obszarem przekroczeń.

Zestawienie wszystkich wynikowych klas dla strefy pomorskiej za 2022 r. z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia i roślin, zostało przedstawione w poniższych tabelach.

Tabela 13. Wynikowe klasy strefy pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2022 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
strefa pomorska	A	A	A	A	A*	A	A	A	A	A	C	A1*

* Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa uzyskała klasę D2

* Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza (obowiązująca do 2019 r.) strefa uzyskała klasę A

źródło: GIOŚ

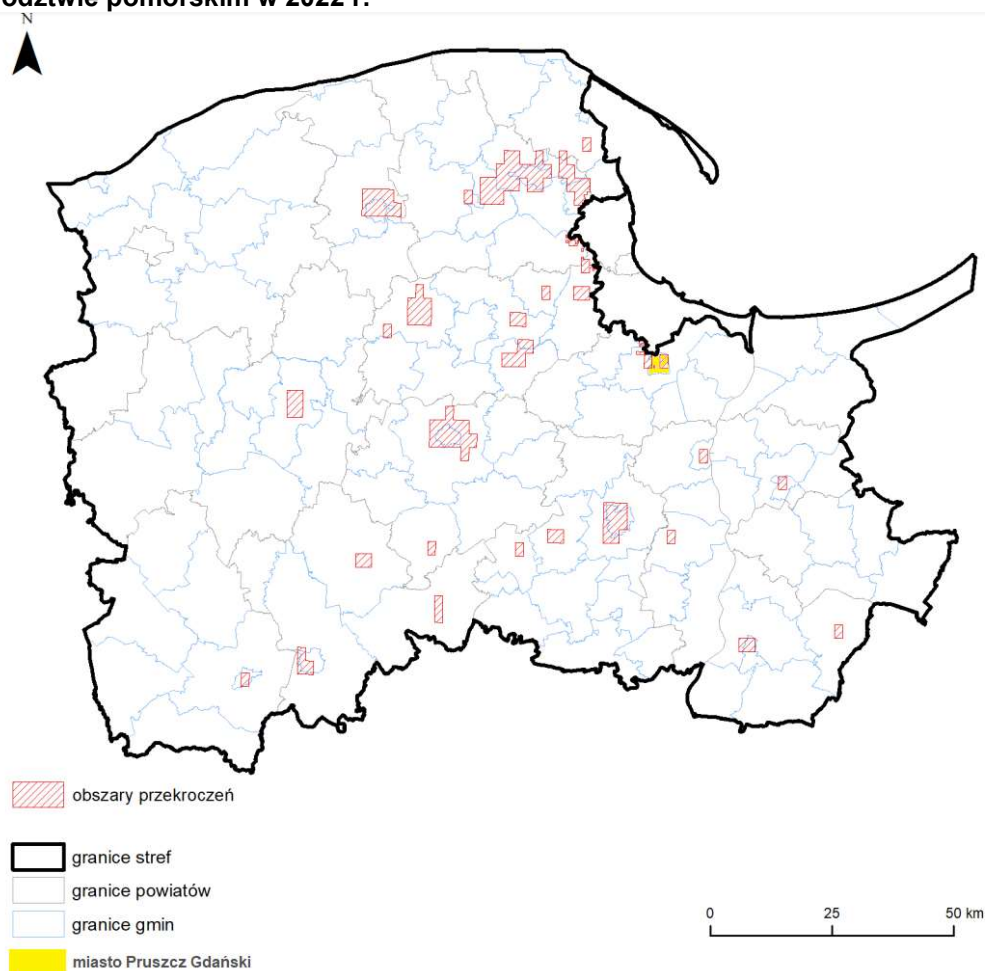
Tabela 14. Klasy strefy pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO _x	O ₃
strefa pomorska	A	A	A*

* Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa uzyskała klasę D2
źródło: GIOŚ

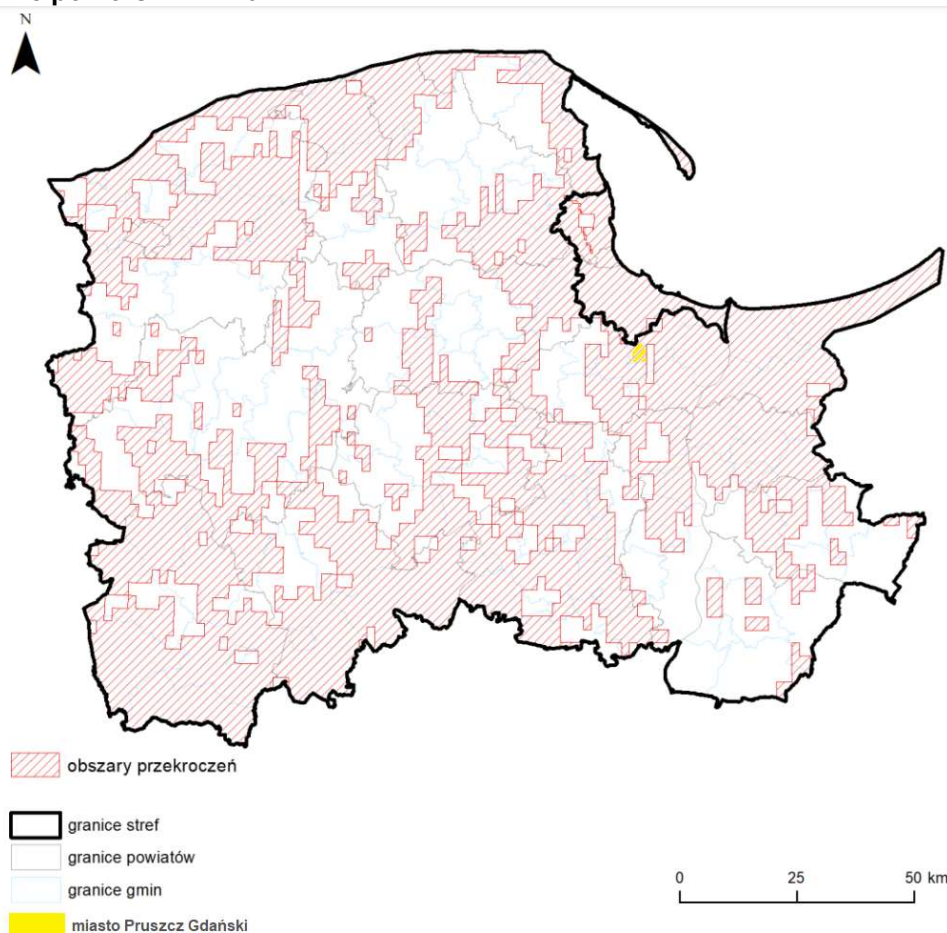
W ramach omawianej oceny GIOŚ w Gdańsku wyznaczył również obszary przekroczeń wartości normatywnych dla benzo(a)pirenu i ozonu (cel długoterminowy) na terenie stref województwa pomorskiego. Wśród tych obszarów znalazła się gmina miejska Pruszcz Gdański. Poniżej przedstawiono w formie graficznej zasięg obszarów przekroczeń benzo(a)pirenu i ozonu.

Rysunek 7. Zasięg obszarów przekroczeń rocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu w województwie pomorskim w 2022 r.

źródło: GIOŚ

Rysunek 8. Zasięg obszarów przekroczeń rocznego poziomu celu długoterminowego ozonu w województwie pomorskim w 2022 r.

źródło: GIOŚ

Na przeważającym obszarze województwa pomorskiego w ostatnich latach występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza w odniesieniu do większości substancji. Największym problemem w województwie pomorskim są wysokie stężenia benzo(a)pirenu, zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych. Główną przyczyną przekroczeń jest emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków. W sezonie letnim rejestrowany jest wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi¹⁶.

Lokalna sieć pomiarowa

Od 2019 r. na terenie miasta jest zainstalowanych 14 szt. czujników jakości powietrza. Są to czujniki pełniące rolę edukacyjną. Mierzą one stężenie pyłów PM_{2,5} i PM₁₀, a także temperaturę, wilgotność powietrza oraz ciśnienie atmosferyczne. Parametry można obserwować na bieżąco poprzez bezpłatną aplikację. Dla osób, które nie korzystają z Internetu zamontowane zostały dwa monitory zewnętrzne: przy głównym skrzyżowaniu ul. Chopina i Grunwaldzkiej oraz przy budynku Urzędu Miasta¹⁷.

¹⁶ Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim. Raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ, Gdańsk 2023.

¹⁷ Dane z Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

5.1.4. Odnawialne źródła energii

Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na energię przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna jest to energia pochodząca z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwana z odnawialnych niekopalnych źródeł energii (energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich, oraz energia wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw ciekłych). Odnawialne źródło energii to natomiast źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Biogaz

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Biogaz powstaje w wyniku fermentacji metanowej ścieków.

Przyjmuje się, iż ze 100 m³ osadu o zawartości suchej masy na poziomie 5% można uzyskać od 10 do 30 m³ gazu, który może być wykorzystany do produkcji energii cieplnej, elektrycznej, do napędzania pojazdów bądź przesyłany wprost do sieci gazowej.

Energia cieków wód powierzchniowych

Potencjalna i kinetyczna energia cieków wód powierzchniowych wykorzystywana jest do wytwarzania energii w elektrowniach wodnych. Potencjał energii wodnej zależy od spadku i przepływu. Przepływy ze względu na dużą zmienność w czasie muszą być przyjęte na podstawie wieloletnich obserwacji dla przeciętnego roku przy średnich warunkach hydrologicznych. Spad określany jest jako różnica wysokości poziomu wody na dwóch stanowiskach. Rzeczywiste możliwości wykorzystania zasobów wodnych są znacznie mniejsze. Do energii odnawialnej zalicza się tylko i wyłącznie produkcję energii elektrycznej w elektrowniach na dopływie naturalnym (przepływowych). Planując tego typu inwestycję należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze (ocena zasobów przez IMGW, warunków geomorfologicznych i geologicznych), techniczne (tryb pracy elektrowni, specyfikacja techniczna turbin), wydajność, środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000), prawne (pozwolenie wodnoprawne zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego), ekonomiczne oraz społeczne (np. turystyka).

Energia wiatru

Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwości generowania przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie sporządzono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym.

Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna,
- Strefa II – bardzo korzystna,
- Strefa III – korzystna,
- Strefa IV – mało korzystna,
- Strefa V – niekorzystna.

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, teren miasta Pruszcz Gdański leży w strefie III (korzystnej). Poniższy rysunek przedstawia podział terytorium Polski na strefy energetyczne wiatru.

Rysunek 9. Strefy energetyczne warunków wiatrowych

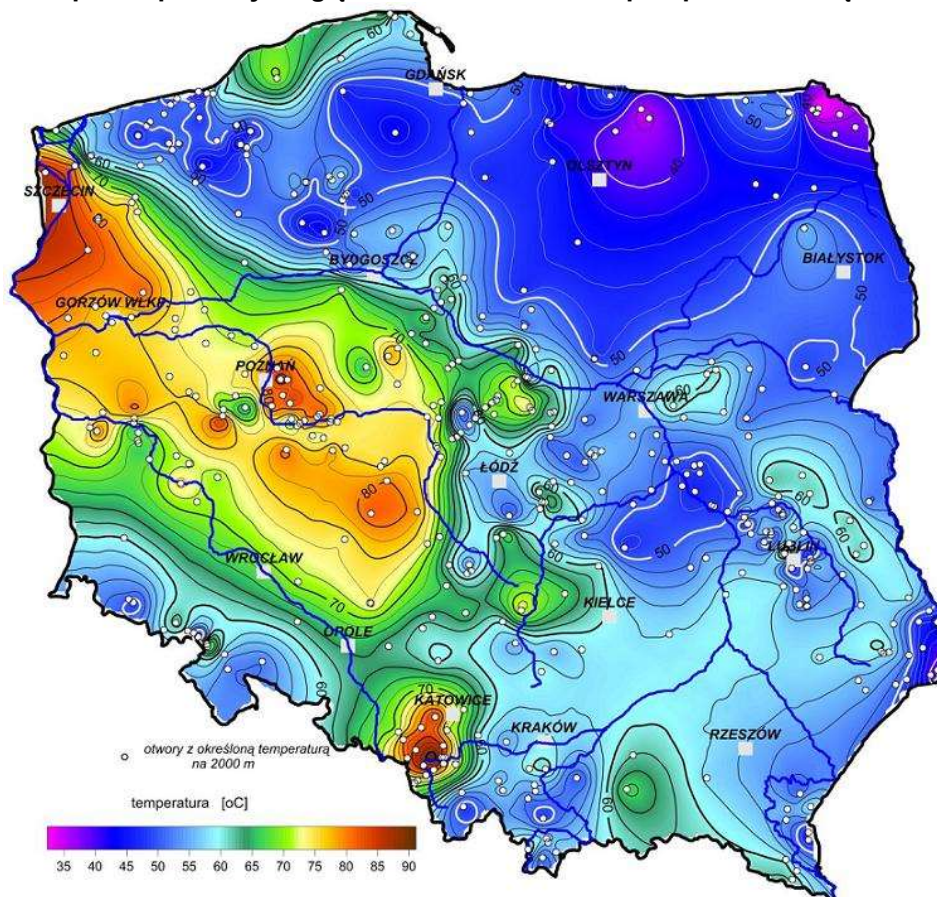

źródło: imgw.pl

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest to energia cieplna pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Z racji na szerokie rozpowszechnienie o pełną odnawialność energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze zdolne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem stosowane się w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych. Warunkiem opłacalności jest odpowiednia temperatura podziemnych wód (minimum 65°C na głębokości 2 km), ich wydajność oraz niskie zasolenie. Opłacalność wzrasta w sytuacjach, gdy ciepłe wody są umieszczone płycej (mniejsze koszty wiercenia i instalacji) oraz gdy ich temperatura jest wyższa.

Rysunek 10. Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu

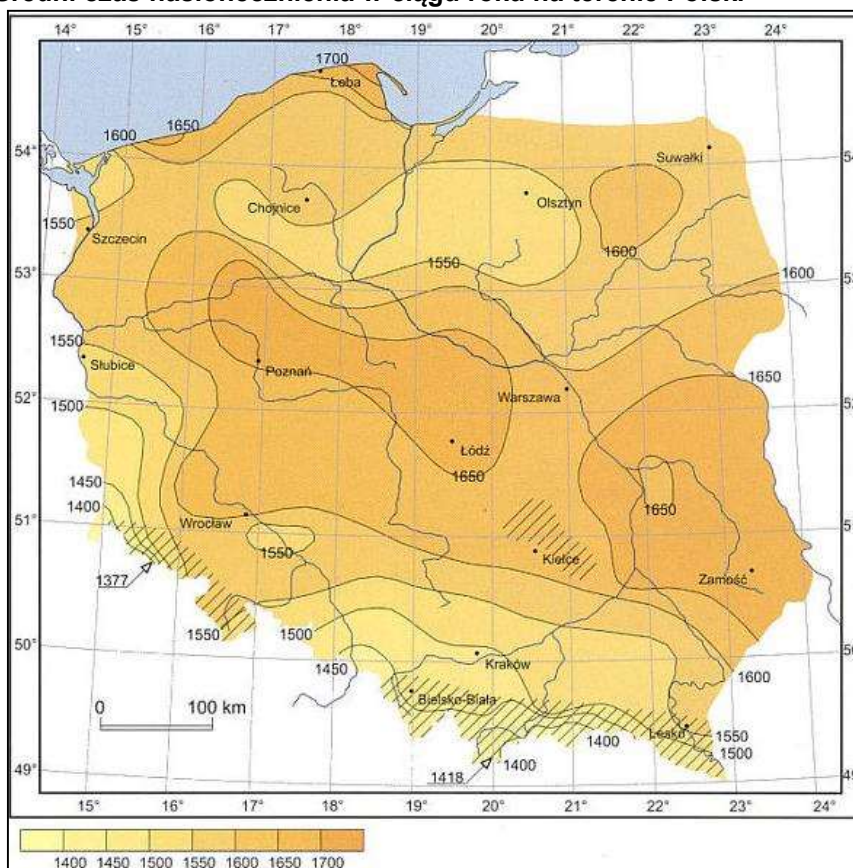

źródło: PIG-PIB

Energia słońca

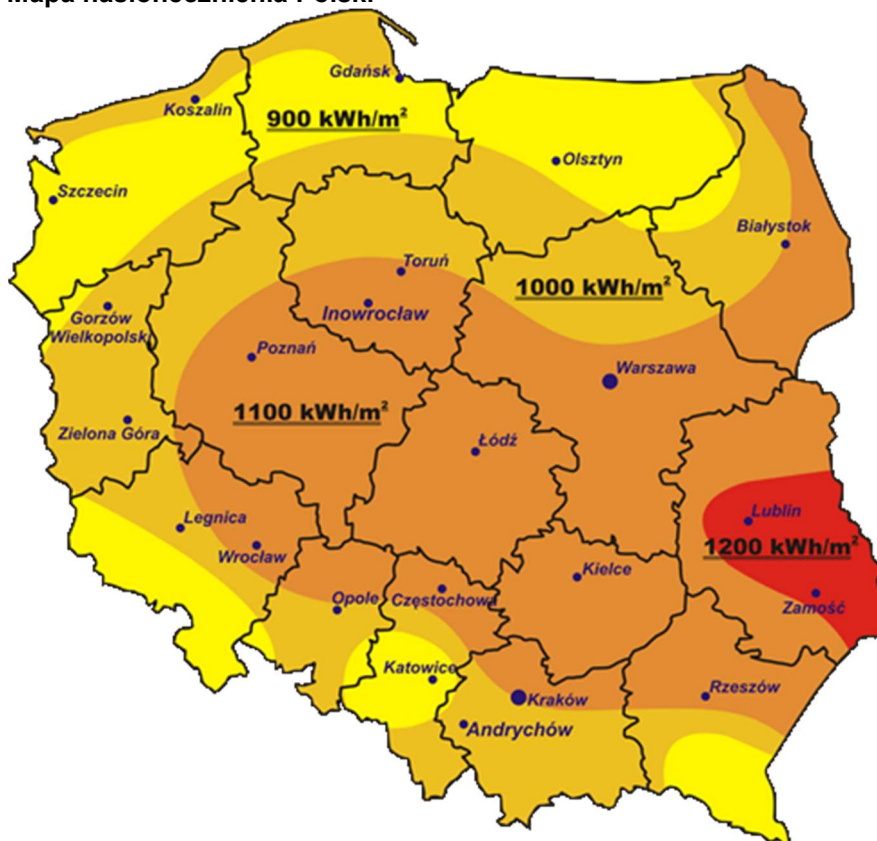
Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest w dwojaki sposób – do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Ciepło może być pozyskiwane w sposób bierny poprzez nagrzewanie pomieszczeń bezpośrednim promieniowaniem bądź poprzez systemy cieczowych lub powietrznych kolektorów słonecznych służących ogrzewaniu mieszkań, podgrzewaniu wody użytkowej itp. Konwersja promieniowania na prąd elektryczny odbywa się natomiast poprzez zastosowanie ogniw fotowoltaicznych bądź elektrowni termicznych. Zastosowanie kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych może okazać się zasadne już nawet w przypadku użytkowania przez pojedyncze gospodarstwa domowe, w zależności od stopnia zapotrzebowania na ciepłą wodę użytkową oraz energię elektryczną. Poniższe rysunki przedstawiają dwa najważniejsze czynniki wpływające na opłacalność inwestycji związanych z wykorzystaniem energii słonecznej.

Rysunek 11. Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski

źródło: imgw.pl

Rysunek 12. Mapa nasłonecznienia Polski

źródło: cire.pl

Pruszcz Gdański zlokalizowany jest w strefie, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 900 kWh/m². Nasłonecznienie na terenie całej gminy szacowane jest na 1600-1650 h/rok. Opisane powyżej warunki panujące na terenie miasta określane są jako mało korzystne, jednak dają możliwość wykorzystywania energii promieniowania słonecznego do podgrzewania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych.

Biomasa

Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej. Do najważniejszych rodzajów tego typu paliw należą:

- drewno,
- słoma i odpady pochodzące z produkcji rolniczej,
- odpady organiczne,
- oleje roślinne,
- tłuszcze zwierzęce,
- osady ściekowe,
- rośliny szybko rosnące, takie jak: wierzba wiciowa, miskant olbrzymi (trawa słoniowa), słonecznik bulwiasty, ślazowiec pensylwański, rdest sachaliński.

Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta. Po odliczeniu arealów upraw do celów spożywczych oraz upraw na potrzeby produkcji komponentów biopaliw, ostateczna powierzchnia możliwa do wykorzystania pod uprawy substratów energetycznych na terenie kraju wynosi około 600-700 tys. ha. Wykorzystywanie biomasy w celu pozyskiwania energii należy prowadzić w sposób przemysłowy i zrównoważony, gdyż zgodnie z prognozami Agencji Ochrony Środowiska zaorywanie ziemi pod uprawy roślin energetycznych może przyczynić się do większej produkcji CO₂ do roku 2030 niż preferowane dotychczas spalanie paliw kopalnych.

Jak wynika z prowadzonych badań, najbardziej sprzyjające środowisku jest pozyskiwanie energii z odpadów drewna. Uprawa roślin energetycznych niesie ze sobą ryzyko niebezpieczeństwa biologicznego, polegającego na niekontrolowanym rozprzestrzenianiu się gatunków obcych. Podczas produkcji energii z biomasy, należy także pamiętać o niskoemisyjnym sposobie jej produkcji.

Instalacje OZE na terenie Pruszcza Gdańskiego

Wykaz instalacji OZE zlokalizowanych na budynkach użyteczności publicznej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 15. Wykaz instalacji OZE za budynkach użyteczności publicznej

L.p.	Nazwa punktu	Moc instalacji [kW]	Data oddania do użytku	Data uruchomienia
1.	Żłobek Miejski Nr 1 ul. Romera 1	39,2	20.04.2018	20.04.2018
2.	Szkoła Podstawowa Nr 4 ul. Kasprowicza 16	37,24	19.11.2021	20.01.2022
3.	Oddziały Przedszkolne SP 4 ul. Kochanowskiego 8	9,75	27.12.2021	20.01.2022

L.p.	Nazwa punktu	Moc instalacji [kW]	Data oddania do użytku	Data uruchomienia
4.	Oddziały Przedszkolne SP 2 ul. Tysiąclecia 3	9,75	27.12.2021	20.01.2022
5.	Przedszkole Publiczne ul. Niepodległości 10	17,71	19.11.2021	20.01.2022
6.	Oddziały Przedszkole ZSO nr 1 ul. Żwirki i Wigury 8	15,75	27.12.2021	20.01.2022
7.	Szkoła Podstawowa Nr 3 ul. Jana Matejki 1	34,65	15.01.2022	01.02.2022
8.	ZSO nr 1 ul. Niemcewicza 1	23,1	15.01.2022	02.02.2022
9.	Szkoła Podstawowa Nr 1 ul. Obrońców Westerplatte 30	14,63	15.01.2022	29.03.2022
10.	Szkoła Podstawowa Nr 2 ul. Tysiąclecia 5	29,65	15.01.2022	11.02.2022
11.	Szkoła Podstawowa Nr 3 basen ul. Jana Matejki 1	24,79	21.03.2022	19.04.2022
12.	Szkoła Podstawowa Nr 4 basen ul. Kasprowicza 16	49,78	21.03.2022	19.04.2022
13.	MOPS ul. Niepodległości 7	7,77	21.03.2022	19.04.2022
14.	CKiS ul. Chopina 34	11,4	21.03.2022	19.04.2022
15.	Urząd Miasta ul. Grunwaldzka 20	13,68	21.03.2022	13.04.2022
	Razem	338,85	-	-

źródło: Urząd Miasta Pruszcz Gdański

HACO Sp. z o.o. ul. Obrońców Westerplatte 5a należy do wytwórców energii w małej instalacji (instalacje o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 50 kW i nie większej niż 1 MW), posiadając od 23.10.2020 r. instalację fotowoltaiczną o mocy 0,199 MW¹⁸.

Na terenie miasta występują także instalacje OZE zamontowane przez mieszkańców w budynkach prywatnych.

5.1.5. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska

Pruszcz Gdański częściowo został zakwalifikowany do obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz celu długoterminowego ozonu. Głównym źródłem zanieczyszczeń B(a)P jest emisja z gospodarstw domowych – korzystanie z niskosprawnych kotłów i spalanie paliw niskiej jakości. Na jakość powietrza negatywny wpływ ma także napływ zanieczyszczeń z sąsiednich gmin i ośrodków miejskich. Zakłady przemysłowe zlokalizowane zwłaszcza w Gdańsku, posiadające dużą wysokość emitorów w znacznym stopniu eksportują zanieczyszczenia poza granice swoich jednostek terytorialnych. Źródłami zanieczyszczeń powietrza, niezależnymi od działalności człowieka, mogą być transport pyłów naturalnych z regionów suchych (głównie z Afryki), erupcje wulkaniczne oraz aktywność sejsmiczna i geotermiczna, pożary lasów, nieużytków, terenów naturalnych poza granicami kraju.

¹⁸ Rejestr wytwórców energii w małej instalacji, Urząd Regulacji Energetyki.

Realizacja działań takich jak termomodernizacje budynków, modernizacje źródeł grzewczych, rozwój instalacji OZE, energetyki prosumenckiej, wprowadzenie energooszczędnego oświetlenia oraz rozbudowa i modernizacja systemu ciepłowniczego i gazowego oraz podłączanie do niego nowych odbiorców pozwolą na ograniczenie zużycia materiału opałowego, a tym samym dalszą redukcję emisji szkodliwych substancji, zmniejszenie ilości odpadów (popiołu), a także podniosą komfort życia mieszkańców i uniezależnią lokalnych użytkowników od krajowej sieci energetycznej. Pojawiają się pojedyncze zgłoszenia dotyczące spalania odpadów w przydomowych kotłowniach, jednak nie jest to nagminny problem.

Główną przyczyną występowania ponadnormatywnych stężeń ozonu są warunki meteorologiczne (ekstremalnie wysokie temperatury) sprzyjające formowaniu się ozonu przy napływie zanieczyszczeń spoza granic województwa i kraju.

Pruszcz Gdański posiada rozbudowaną infrastrukturę drogową, w większości będącą w dobrym stanie. Możliwe jest dalsze zredukowanie emisji liniowej poprzez podejmowanie kolejnych działań na rzecz budowy i modernizacji dróg, skutkujących zmniejszeniem pylenia. Wyzwaniem jest wysokie natężenie ruchu samochodowego i tranzytowego przechodzącego przez główną arterię komunikacyjną miasta – drogę krajową, generujące utrudnienia (tzw. „korki”) w ruchu drogowym, co wpływa na zwiększoną emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Miasto zapewnia mieszkańcom warunki do przemieszczania się po mieście w alternatywny sposób poprzez efektywnie realizowany transport zbiorowy i rozbudowaną sieć ścieżek pieszo-rowerowych. Utworzenie Systemu Roweru Metropolitalnego wprowadza alternatywne możliwości komunikacji dla konwencjonalnych środków transportu, takich jak samochód, co ograniczy negatywne skutki transportu, np. emisję dwutlenku węgla.

5.1.6. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby programu KLIMADA 2.0, zamieszczonymi w *Raporcie skróconym zmiany temperatury i opady na obszarze Polski w warunkach przyszłego klimatu do roku 2100*, na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmieniają się. Przewidywane jest zwiększenie się do 2100 r. średniej rocznej temperatury o 1,3° (umiarkowany scenariusz) lub o ponad 3°C (scenariusz ekstrapolacyjny), liczby dni upalnych (z temperaturą maksymalną powyżej 30°C), nocy tropikalnych (z temperaturą minimalną powyżej 20°C) oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie ochrony powietrza, można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie sieci przesyłowych oraz awarie w zakładach przemysłowych. Awaria instalacji przemysłowych lub przesyłowych może doprowadzić do uwolnienia dużych ilości lotnych związków chemicznych do powietrza. Substancje takie mogą cechować się negatywnym wpływem na organizmy żywe oraz środowisko naturalne. Zasięg skażenia po awarii przemysłowej jest zależny od lokalnych uwarunkowań terenowych, klimatu oraz pogody i w zależności od tych parametrów może pokryć bardzo duży obszar.

Działania edukacyjne

Jednym z najważniejszych zadań Gminy jest zwiększanie świadomości ekologicznej ich mieszkańców – zarówno dorosłych jak i dzieci i młodzieży. Cel ten można osiągnąć poprzez organizowanie szkoleń oraz akcji edukacyjnych podejmujących tematykę zmian klimatu, sposobów minimalizowania ich skutków, ograniczania niskiej emisji oraz minimalizacji negatywnego wpływu na powietrze atmosferyczne.

Monitoring środowiska

Monitoring powietrza w województwie pomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska GIOŚ w Gdańsku. W ramach systemu monitoringu jakości powietrza w województwie pomorskim funkcjonują stacje pomiarowe, które prowadzą monitoring w sposób automatyczny lub manualny.

5.1.7. Analiza SWOT

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none">1. Brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów dla większości zanieczyszczeń.2. Lokalne pomiary powietrza na terenie miasta pełniące funkcję edukacyjną.3. Opracowane i wdrażane dokumenty służące ochronie klimatu i powietrza: Plan adaptacji do zmian klimatu, Plan gospodarki niskoemisyjnej, Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe4. Przyjęta wojewódzka uchwała antysmogowa.5. Wysoki stopień zgasyfikowania gminy – 91,8%.6. Rozwinięty i modernizowany system ciepłowniczy.7. Stopniowa wymiana starych źródeł ciepła.8. Liczne inwestycje w rozwój instalacji OZE.9. Dobry stan drogi krajowej, powiatowych i w większości wojewódzkich.10. Rozwinięty, w tym bezpłatny i proekologiczny, transport publiczny.	<ol style="list-style-type: none">1. Przekroczenia poziomu docelowego dla B(a)p i poziomu celu długoterminowego dla ozonu.2. Występowanie licznych liniowych i punktowych źródeł zanieczyszczeń.3. Występowanie zakładów przemysłowych wprowadzających pyły i gazy do powietrza.4. Emisja zanieczyszczeń z transportu samochodowego.

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	
11. Rozbudowana sieć ścieżek rowerowych.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stopniowe zastępowanie ogrzewania węglowego bardziej ekologicznym systemem. 2. Termomodernizacja budynków. 3. Dostępność środków krajowych i unijnych na realizację inwestycji w zakresie ochrony powietrza. 4. Rozwój zrównoważonego transportu. 5. Rozwój systemu gazowniczego i ciepłowniczego. 6. Edukacja ekologiczna mieszkańców. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zanieczyszczenie powietrza wynikające z tzw. niskiej emisji. 2. Spalanie odpadów w przydomowych kotłowniach. 3. Wzrost natężenia ruchu pojazdów samochodowych szlakami komunikacyjnymi. 4. Wysokie ceny przyjaznych środowisku nośników energii. 5. Brak wystarczających środków finansowych na inwestycje związane z ochroną powietrza. 6. Niska świadomość społeczna dotycząca ochrony powietrza.

5.2. Zagrożenia hałasem

5.2.1. Stan wyjściowy

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas – dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu – równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość 52 dB $< L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość 63 dB $< L_{Aeq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

5.2.2. Źródła hałasu

Hałas drogowy

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalne poziomy hałasu, wg następujących wskaźników:

- L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).
- L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00),
- L_{AeqD} – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 22.00),
- L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli.

Tabela 16. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB							
	Drogi lub linie kolejowe*				Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu			
	L_{DWN}	L_N	L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{DWN}	L_N	L_{AeqD}	L_{AeqN}
a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	50	45	45	40	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w miastach	64	59	61	56	50	40	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej	68	59	65	56	55	45	55	45

c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe** d) Tereny mieszkaniowo-usługowe								
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	70	65	68	60	55	45	55	45

źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112)

gdzie:

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

Natężenie ruchu pojazdów poruszających się drogami na terenie Pruszcza Gdańskiego na przestrzeni lat ulega zwiększeniu. Hałas, oddziałując bezpośrednio na tereny sąsiadującej zabudowy, stanowi główne źródło zagrożenia. Największy poziom hałasu może występować na terenach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej i wojewódzkich. Drogi te charakteryzuje duży udział pojazdów ciężkich. Drogi powiatowe i gminne charakteryzuje duża zmienność natężenia ruchu w ciągu doby, ruch jest największy podczas dnia, a w czasie nocy spada znacząco. Charakteryzują się one także mniejszym udziałem pojazdów ciężkich. Stopień zagrożenia hałasem obszarów położonych wokół dróg jest zależny od struktury ruchu, rodzaju drogi, stanu i rodzaju nawierzchni, ale także ukształtowania terenu. Wzdłuż drogi powiatowej 2213G ul. Obrońców Westerplatte zlokalizowane są ekrany akustyczne długości 120 m.

Hałas kolejowy

Hałas kolejowy stanowi uciążliwość dla mieszkańców terenów odległych nawet o 1 km. Hałas ten jest jednak znacznie mniej uciążliwy niż hałas drogowy. Największa uciążliwość akustyczna występuje w pasie 300 m od linii kolejowej. Przez Pruszcz Gdański przebiegają linie nr E65(9) Gdańsk-Warszawa-Katowice, 226 Pruszcz Gdański-Gdańsk Port Północny i 229 Pruszcz Gdański-Kartuzy-Łeba – nieczynna.

Hałas lotniczy

W Pruszczu Gdańskim znajduje się lotnisko. Droga startowa ma wymiary 2 500 x 60 m. Lotnisko jest obecnie użytkowane przez 49 Bazę Lotniczą oraz Aeroklub Gdański.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Obejmuje dźwięki emitowane przez maszyny i urządzenia, procesy technologiczne, a także instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane

przez urządzenia obiektów handlowych np.: wentylatory i urządzenia klimatyzacyjne. Hałas ten ma charakter lokalny i występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Poziom hałasu jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od wykorzystywanych maszyn i urządzeń, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych oraz prowadzonych procesów technologicznych.

W przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu przez zakłady przemysłowe, wydawane są dla zakładu decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu, odrębnie dla pory dziennej i nocnej. Starosta Gdański wydał decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu dla następującego podmiotu:

- AP-POL SP.Z O.O. z dnia 21.09.2021 r. z siedzibą przy ul. Obrońców Wybrzeża 2B, 83-000 Pruszcz Gdański, prowadząca sklep „Delikatesy Fart” ul. Cicha 6, 83-000 Pruszcz Gdański¹⁹.

5.2.3. Stan środowiska akustycznego

Monitoring GIOŚ

Celem podsystemu monitoringu klimatu akustycznego jest gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska. Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje GIOŚ w ramach PMŚ. Działania te prowadzone są zarówno dla terenów objętych obowiązkiem sporządzania map strategicznych, jak i terenów pozostałych, na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu lub innych metod oceny poziomu hałasu. W ostatnich latach na terenie Pruszcza Gdańskiego nie prowadzono monitoringu hałasu komunikacyjnego.

Monitoring GDDKiA

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad realizując zadania wynikające z art. 118 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556) opracowała w 2022 r. w ramach IV rundy mapowania strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Na terenie powiatu gdańskiego monitorowano 14 odcinków dróg krajowych S6, S7 i 91, w tym przebiegające przez Pruszcz Gdański.

Tabela 17. Zestawienie odcinków drogi krajowej na terenie Pruszcza Gdańskiego objętych zakresem strategicznej mapy hałasu

Numer drogi	Pikietaż [km]		Długość [km]	Nazwa odcinka	ID odcinka
	początkowy	końcowy			
91	16+700	18+706	2,006	Gdańsk /gr. miasta/ – Pruszcz Gdański /ul. Chopina (DW 226)/	70631
91	18+706	20+020	1,314	Pruszcz Gdański /przejście 1 ul. Chopina (DW 226) – ul. Zastawna (DW 226)/	70632
91	20+020	21+824	1,804	Pruszcz Gdański /przejście 1 ul. Zastawna (DW 226) – (S6)/	70644

źródło: GDDKiA

W ramach opracowania określono tereny zagrożone hałasem, które przekraczają dopuszczalne poziomy. Zostały one przedstawione poniżej.

¹⁹ Dane ze Starostwa Powiatu Gdańskiego.

Tabela 18. Tereny zagrożone ponadnormatywnym hałasem drogowym w Pruszczu Gdańskim

Kryterium	ID odcinka	1-5 dB	5,1-10 dB	10,1-15 dB	>15 dB
Liczba budynków w przekroczeniach hałasu wyrażonego wskaźnikiem L _{DWN}	70631	10	0	0	0
	70632	16	0	0	0
	70644	12	0	0	0
Razem	-	38	0	0	0
Liczba budynków w przekroczeniach hałasu wyrażonego wskaźnikiem L _N	70631	5	6	0	0
	70632	11	5	0	0
	70644	12	1	0	0
Razem	-	28	12	0	0

źródło: GDDKiA

Dane dotyczące liczby osób, lokali mieszkalnych, obiektów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali oraz domów opieki społecznej narażonych na oddziaływanie hałasu przedstawiono przez autorów w sposób zbiorczy, dla obszaru całego powiatu i w taki sposób zostały one zaprezentowane poniżej. Dodatkowo uwzględniono także powierzchnię terenu znajdującą się w zasięgach oddziaływania hałasu.

Tabela 19. Dane dotyczące liczby osób, obiektów chronionych oraz powierzchni terenu narażonych na oddziaływanie hałasu od dróg krajowych w powiecie gdańskim

Poziom hałasu	Liczba lokali	Liczba osób	Liczba obiektów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	Liczba szpitali i domów pomocy społecznej	Powierzchnia terenu [km ²]
Wskaźnik L_{DWN}					
55,0-59,9	1500	4200	8	0	12,765
60,0-64,9	800	2100	1	0	9,964
65,0-69,9	300	900	2	0	5,665
70,0-74,9	100	200	3	0	2,860
75,0-79,9	0	0	0	0	1,481
>80,0	0	0	0	0	1,300
Wskaźnik L_N					
50,0-54,9	1000	2800	7	0	13,399
55,0-59,9	400	1200	2	0	5,285
60,0-64,9	200	400	3	0	3,561
65,0-69,9	0	0	0	0	1,865
70,0-74,9	0	0	0	0	1,120
>75,0	0	0	0	0	0,451

źródło: GDDKiA

Na terenie Pruszcza Gdańskiego występują tereny z ponadnormatywnym hałasem. Jednak w porównaniu do poprzedniego monitoringu w 2018 r. zmniejszyły się zasięgi oddziaływania hałasu. W powiecie gdańskim wg wskaźnika L_{DWN} na hałas narażonych jest 707 budynków i 4 094 osób mniej, natomiast wg wskaźnika L_N 524 budynków i 2 799 osób mniej²⁰.

W ramach zadania „Generalny pomiar hałasu przy drogach krajowych w roku 2020 w województwie pomorskim” GDDKiA wykonała krótkookresowe pomiary hałasu komunikacyjnego. Punkt pomiarowy zlokalizowany był w Pruszczu Gdańskim przy ul. Grunwaldzkiej. Otrzymana wartość wyniosła 66,3 dB dla L_{AeqD} i 62,8 dla L_{AeqN} , tym samym wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w porze nocnej²¹.

Monitoring ZDW

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku w 2022 r. opracował IV edycję mapowania akustycznego dla dróg wojewódzkich o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Odcinek badany w Pruszczu Gdańskim scharakteryzowano w tabeli.

Tabela 20. Odcinek drogi wojewódzkiej na terenie Pruszcza Gdańskiego objęty zakresem strategicznej mapy hałasu

Numer drogi	Pikietaż [km]		Długość [km]	Nazwa odcinka	ID odcinka
	początkowy	końcowy			
226	34,200	35,200	1,000	Pruszcz Gdański / przejście 2: ul. Grunwaldzka (DK 91) – ul. Chopina (DW 227)/	22306

źródło: ZDW

Zmierzona wartość L_{AeqD} wyniosła 69,2 db, a L_{AeqN} 61,2 dB. Na terenie miasta nie wskazano obszarów mieszkaniowych, na których występują przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu²².

W ramach pomiarów okresowych, w 2021 r. Zarząd Dróg Wojewódzkich przebadał m.in. drogę wojewódzką nr 226 przebiegającą przez Pruszcz Gdański. Wynik przedstawiono w tabeli²³.

Tabela 21. Wyniki pomiaru hałasu drogowego wykonane przez ZDW w 2021 r.

Adres	Czas odniesienia L_{AeqT}	Wynik pomiaru [dB]	Wartość dopuszczalna L_{AeqT} [dB]	Przekroczenia [dB]
ul. Chopina 5 Pruszcz Gdański	Noc 8h	58,9	56	2,9

źródło: GIOŚ

²⁰ Strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa pomorskiego, GDDKiA 2022.

²¹ Raport z monitoringu hałasu w województwie pomorskim w roku 2020, GIOŚ, Gdańsk 2021.

²² Strategiczne mapy hałasu dla dróg wojewódzkich na terenie województwa pomorskiego, o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, ZDW 2022.

²³ Raport z monitoringu hałasu w województwie pomorskim w roku 2021, GIOŚ, Gdańsk 2022.

Na przestrzeni lat obserwuje się znaczne zmniejszenie narażenia mieszkańców na hałas. Jest to m.in. wynikiem działań podjętych w ramach uchwalonych programów ochrony środowiska przed hałasem.

Monitoring hałasu kolejowego

Opracowując Program ochrony środowiska przed hałasem na lata 2019–2023 z perspektywą na lata następne dla terenów poza aglomeracjami w województwie pomorskim, położonych wzdłuż odcinków linii kolejowych, poddano monitoringowi m.in. odcinki linii kolejowej nr 9 przebiegające przez Pruszcz Gdański: odcinek Pszczółki-Pruszcz Gdański w km 306+646-317+123 długości 10,477 km oraz odcinek Pruszcz Gdański-Gdańsk Południowy w km 317+123-319+513 długości 2,39 km. Pomiary wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomu hałasu, maksymalnie wynoszące 15 db wg wskaźnika L_{DWN} i 20 dB wg wskaźnika L_N ²⁴.

Kontrole WIOŚ

WIOŚ w 2022 r. przeprowadził 1 kontrolę przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska. Była to kontrola interwencyjna, pozaplanowa, z wyjazdem w teren. Nie stwierdzono naruszeń²⁵.

5.2.4. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska

Hałas, oddziałując bezpośrednio na tereny sąsiadującej zabudowy, stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym. Ostatnie badania poziomów hałasu wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w ciągu drogi krajowej i wojewódzkiej oraz linii kolejowej. Z drugiej strony systematycznie zmniejsza się narażenia mieszkańców na hałas. Wzrost liczby pojazdów i natężenia ruchu na drogach będzie zwiększać presję na klimat akustyczny. W celu jej minimalizacji realizowane będą kolejne budowy, przebudowy i modernizacje ciągów komunikacyjnych poprawiające stan ich nawierzchni. Do dalszego zmniejszenia poziomów hałasu powinna przyczynić się szczególnie realizacja zadań wskazanych w Programach ochrony środowiska przed hałasem: wymiana nawierzchni na odcinkach drogi krajowej (szacowany efekt redukcji hałasu 3–4 dB) i montaż ekranów pochłaniających hałas wzdłuż linii kolejowej nr 9 (szacowany efekt redukcji hałasu 3–12 dB).

W zakresie hałasu, którego źródłem jest działalność gospodarcza istotnym działaniem jest kontrola przestrzegania decyzji o dopuszczalnych poziomach hałasu. Niebagatelne znaczenie ma także edukacja ekologiczna promująca ruch pieszy, korzystanie z roweru i transportu publicznego oraz rozwój infrastruktury tego typu środków transportu.

5.2.5. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze

²⁴ Aktualizacja programu ochrony środowiska przed hałasem na lata 2019–2023 z perspektywą na lata następne dla terenów poza aglomeracjami w województwie pomorskim, położonych wzdłuż odcinków linii kolejowych, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne, określone wskaźnikami hałasu L_{DWN} i L_N , Gdańsk 2019.

²⁵ Dane od WIOŚ.

działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w gminach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie zagrożenia hałasem można zaliczyć wszelkiego rodzaju zdarzenia losowe powodujące nagłe zwiększenie emisji dźwięku.

Działania edukacyjne

Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej zagrożenia nadmiernym poziomem dźwięku w powietrzu, zwłaszcza przy nieustannie rosnącej ilości pojazdów mechanicznych, powinno być jednym z priorytetów jednostek samorządu terytorialnego. Ważnym krokiem w tym kierunku może być organizacja szkoleń, dla mieszkańców gminy, mających na celu propagowanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z hałasem oraz sposobów niwelowania ich skutków.

Monitoring środowiska

Monitoring poziomów dźwięku w województwie pomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska GIOŚ w Gdańsku. Badania obejmują okolice dróg o dużym natężeniu ruchu, okolice linii kolejowych oraz lotnisk. Dodatkowo zarządcy dróg sporządzają co 5 lat mapy akustyczne terenów, na których eksploatacja obiektów komunikacyjnych może powodować przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

5.2.6. Analiza SWOT

ZAGROŻENIA HAŁASEM	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none">1. Systematyczne prace związane z ograniczeniem nadmiernego hałasu.2. Wybudowany ekran akustyczny przy drodze powiatowej 2213G ul. Obrońców Westerplatte.3. Rozpoznana lokalizacja obszarów zagrożonych hałasem.4. Uchwalone Programy ochrony środowiska przed hałasem.	<ol style="list-style-type: none">1. Przekroczenia norm dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach wzdłuż dróg.2. Występowanie hałasu kolejowego.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none">1. Monitorowanie poziomów hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych z największym natężeniem ruchu oraz monitorowanie poziomów emisji hałasu przemysłowego.2. Dbanie o poprawny stan techniczny nawierzchni ciągów komunikacyjnych.	<ol style="list-style-type: none">1. Niedostateczny poziom funduszy na inwestycje zmierzające do poprawy stanu środowiska akustycznego.2. Wzrost ilości pojazdów.

ZAGROŻENIA HAŁASEM	
<p>3. Realizacja programów ochrony środowiska przed hałasem.</p> <p>4. Możliwość uzyskania wsparcia zewnętrznego w zakresie inwestycji transportowych.</p>	<p>3. Pogorszenie jakości dróg wskutek ich eksploatacji przez zwiększającą się ilość pojazdów.</p>

5.3. Pola elektromagnetyczne

5.3.1. Stan wyjściowy

Źródłami naturalnego pola elektromagnetycznego są: Ziemia (wytwarzająca w swoim jądrze pole magnetyczne), zjawiska atmosferyczne (związane z wyładowaniami piorunowymi), Słońce (wytwarzające promieniowanie w zakresie od podczerwieni do nadfioletu, w tym światło widzialne, jak również wiatr słoneczny), zjawiska kosmiczne oraz każda materia o temperaturze przekraczającej temperaturę zera bezwzględnego.

Człowiek wskutek rozwoju cywilizacyjnego rozpoczął wytwarzanie sztucznych źródeł pola elektromagnetycznego. Każde urządzenie zasilane energią elektryczną, czy to z sieci energetycznej, czy baterijne, wytwarza pole elektromagnetyczne. Sztuczne pole elektromagnetyczne może więc stanowić efekt zamierzony lub uboczny. Z wytwarzanym polem elektromagnetycznym mamy do czynienia w przypadku wszystkich urządzeń radiowych czy mikrofalowych. Należą do nich zarówno duże obiekty, takie jak nadawcze stacje radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiolokacyjne i radionawigacyjne, jak również zdecydowanie mniejsze urządzenia, m.in. CB radio, radiotelefony wykorzystywane np. przez służby ratunkowe, telefony komórkowe, piloty do zdalnego sterowania (np. centralnym zamkiem w samochodzie lub bramą garażową), urządzenia do identyfikacji radiowej RFID, punkty dostępowe sieci Wi-Fi, telefony bezsznurowe DECT, urządzenia wyposażone w interfejs Bluetooth. Szczególny rodzaj urządzeń celowo wytwarzających pole elektromagnetyczne stanowią urządzenia stosowane w medycynie: do diagnozowania pacjentów oraz w fizykoterapii i rehabilitacji.

Zgodnie z art. 121 Ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556) ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na utrzymaniu poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach oraz na zmniejszeniu poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Zagadnienia dotyczące promieniowania niejonizującego są określone przez Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. poz. 2448).

Tabela 22. Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności

L.p.	Zakres częstotliwości	Parametr fizyczny
------	-----------------------	-------------------

	poła elektromagnetycznego	Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m ²)
1	0 Hz	10000	2500	ND
2	od 0 Hz do 0,5 Hz	ND	2500	ND
3	od 0,5 Hz do 50 Hz	10000	60	ND
4	od 0,05 kHz do 1 kHz	ND	3 / f	ND
5	od 1 kHz do 3 kHz	250 / f	5	ND
6	od 3 kHz do 150 kHz	87	5	ND
7	od 0,15 MHz do 1 MHz	87	0,73 / f	ND
8	od 1 MHz do 10 MHz	87 / f 0,5	0,73 / f	ND
9	od 10 MHz do 400 MHz	28	0,073	2
10	od 400 MHz do 2000 MHz	1,375 × f 0,5	0,0037 × f 0,5	f / 200
11	od 2 GHz do 300 GHz	61	0,16	10

źródło: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448)

Oznaczenia:

f – wartość częstotliwości pola elektromagnetycznego z tego samego wiersza kolumny „Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego”;

ND - nie dotyczy.

Objaśnienia:

Dopuszczalne poziomy podane w tabeli określono do oceny oddziaływania pól elektromagnetycznych emitowanych podczas użytkowania stałych sieci elektroenergetycznych i radiokomunikacyjnych. Wymagania te nie mają zastosowania do oceny pól elektromagnetycznych emitowanych przez elektryczne urządzenia przenośne i urządzenia użytkowane w mieszkaniach. Ocena oddziaływania pola elektromagnetycznego w środowisku pracy określona jest odrębnymi przepisami.

5.3.2. Źródła promieniowania elektromagnetycznego

Elektroenergetyka

Miasto zasilane jest w energię elektryczną z Głównego Punktu Zasilania (GPZ) „Pruszcz Gdański” 110 kV/15 kV, dwutorową linią napowietrzną WN-2x110 kV nr 1448 relacji GPZ Straszyn-GPZ Pruszcz i GPZ Kowale-GPZ Pruszcz. Celem poprawy bezpieczeństwa energetycznego regionu, w związku z rozwojem miasta i ze wzrostem zapotrzebowania na energię elektryczną, a także w trosce o drugostronne zasilenie, w wyniku zrealizowanej inwestycji miasto zasilane jest również z GPZ „Pruszcz Południe”, który zlokalizowany jest na terenie gminy wiejskiej Pruszcz Gdański przy granicy miasta Pruszcz Gdański. System energetyczny miasta uzupełnia powiązanie pomiędzy dwiema liniami 110 kV: linią Gdańsk-Miłobądz i Pruszcz-Pruszcz Południe. Linia Pruszcz-Pruszcz Południe w swoim północnym odcinku przebiega jako skablowana podziemna, natomiast na odcinku od ulicy Zastawnej jest

to linia napowietrzna. Energia elektryczna rozprowadzana jest po mieście liniami SN 15 kV i poprzez stacje transformatorowe 15/0,4 kV liniami niskiego napięcia do odbiorców²⁶.

Stacje bazowe telefonii komórkowej

Stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie Pruszcza Gdańskiego przedstawiono poniżej.

Tabela 23. Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie Pruszcza Gdańskiego

Nazwa sieci komórkowej i stacji bazowej	Lokalizacja
Play GDA0109	ul. Raciborskiego 7
T-Mobile 59029N!	
Orange 59029 (59029N!)	
Orange 703 (40301N!)	ul. Obrońców Westerplatte 5
T-Mobile 40301N!	
Play GDA0138	ul. Podmiejska 5
Play GDA0107	ul. Tysiąclecia 1
Play GDA0101	ul. Chopina 17
Plus BT44049	ul. Chopina 17
Play GDA0110	ul. Kasprowicza 52
Orange 776 (40302N!)	ul. Wojska Polskiego 7
Plus BT42113	
T-Mobile 40302N!	
Play GDA0130	ul. Żwirki i Wigury 4
Orange 5305	ul. Powstańców Warszawy 30
T-Mobile 40303N!	
Plus BT41077	
Orange 50303	ul. Powstańców Warszawy 30
T-Mobile 50303N!	
T-Mobile 30022 (1915N!)	ul. Powstańców Warszawy 1
Play GDA0104	ul. Powstańców Warszawy 69
Orange 50566N!	ul. Powstańców Warszawy 69
T-Mobile 32898	
Plus BT43588	ul. Powstańców Warszawy 69
Orange 9537	ul. Grunwaldzka 62
Plus BT43786	
T-Mobile 40304N!	
Play GDA0105	ul. Batalionów Chłopskich

źródło: si2pem.gov.pl

Rysunek 13. Ulokowanie stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie Pruszcza Gdańskiego

²⁶ Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Pruszcz Gdański do 2030 r., Pruszcz Gdański 2021.

źródło: opracowanie własne na podstawie si2pem.gov.pl

5.3.3. Monitoring pól elektromagnetycznych

Od 2021 r. monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2020 r., poz. 2311).

W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców – 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców – 2 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców – 3 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe,
- powyżej 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców – w każdym mieście.

W ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej, dla czteroletniego cyklu pomiarowego. Wartości dopuszczalne od 2020 r. wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m.

Ostatnie wyniki na terenie Pruszcza Gdańskiego zaprezentowano w tabeli²⁷.

Tabela 24. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie Pruszcza Gdańskiego

Adres punktu pomiarowego	Data pomiaru	Wynik pomiaru [V/m]
ul. Żwirki i Wigury	12.05.2021	<0,8
ul. Wróblewskiego	12.05.2021	0,88

źródło: GIOŚ

5.3.4. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska

Na terenie Pruszcza Gdańskiego znajdują się stacje transformatorowe i linie elektroenergetyczne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Jedynym realnym zagrożeniem dla infrastruktury energetycznej na terenie miasta jest możliwość uszkodzenia sieci podczas wystąpienia burz, silnych, porywistych wiatrów, nawalnych deszczów bądź powodzi. Prowadzone na terenie miasta pomiary promieniowania elektromagnetycznego wykazały wartości znacznie niższe od poziomów dopuszczalnych. Istnieje bardzo niskie ryzyko przekroczeń dopuszczalnych norm w przyszłości na terenie Pruszcza Gdańskiego w tym zakresie. Dodatkowy wpływ na brak zagrożenia ma podwyższenie dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego wprowadzone Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448).

Postępowi cywilizacyjnemu towarzyszy presja na rozwój sieci elektroenergetycznych i komórkowych. Rośnie zużycie energii elektrycznej, a dalsze zapotrzebowanie na energię będzie się zwiększać wraz ze wzrostem społeczno-gospodarczym. Działania modernizacyjne i inwestycyjne pozwolą zwiększyć przepustowość sieci oraz poprawić pewność i jakość zasilania. Przy planowaniu przestrzennym konieczne jest precyzowanie lokalizacji powstających urządzeń elektroenergetycznych i radiokomunikacyjnych oraz wyznaczenie stref ograniczonego użytkowania wokół nich w celu zapewnienia ochrony mieszkańcom przed promieniowaniem.

5.3.5. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów, a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie PEM można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie urządzeń powodujące nadmierną emisję promieniowania mogącą negatywnie wpłynąć na środowisko oraz organizmy żywe.

Działania edukacyjne

²⁷ Wyniki okresowych pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych w 2021 r. w ramach stałej sieci monitoringowej, GIOŚ, Warszawa 2022.

Działania edukacyjne na terenie gminy powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat zagrożeń związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz urządzeniami, które takie promieniowanie emitują.

Monitoring środowiska

Monitoring poziomów PEM w województwie pomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska GIOŚ w Gdańsku. Badania prowadzi się w każdym mieście w dwuletnim cyklu pomiarowym oraz w każdej gminie wiejskiej w cyklu czteroletnim.

5.3.6. Analiza SWOT

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none">1. Znacznie niższy od dopuszczalnego poziomu promieniowania PEM.2. Rozwój systemu monitoringu PEM.	<ol style="list-style-type: none">1. Lokalizacja potencjalnych źródeł PEM w bezpośredniej bliskości zabudowy mieszkaniowej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none">1. Stała kontrola istniejących oraz planowanych inwestycji mogących emitować PEM.2. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych lokalizacji źródeł PEM, w sposób jak najmniej negatywnie wpływający na mieszkańców.	<ol style="list-style-type: none">1. Wzmacnianie istniejących pól elektromagnetycznych przez nowe emitery.2. Dynamiczny rozwój telekomunikacji oraz wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną.

5.4. Gospodarowanie wodami

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w myśl polskiego prawa, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE) jest jednolita część wód. Jednolite części wód dzielimy na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) i jednolite części wód podziemnych (JCWPd).

- **Jednolita część wód powierzchniowych** – rozumie się przez to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak:
 - jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny,
 - sztuczny zbiornik wodny,
 - struga, strumień, potok, rzeka i kanał lub ich części,
 - morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne;
- **Jednolita część wód podziemnych** – rozumie się przez to określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

5.4.1. Wody powierzchniowe

Podstawowymi elementami hydrograficznym miasta są rzeka Radunia i Kanał Raduni. Rzeka Radunia stanowi oś hydrograficzną miasta, która uregulowana jest jazami. Na terenie Pruszcza Gdańskiego od Raduni odchodzi Kanał Raduni, który został wybudowany przez Zakon Krzyżacki przed 1338 r. dla uruchomienia przedsiębiorstw przemysłowych i dostarczenia wody pitnej dla Gdańska. Stanowi on budowlę hydrotechniczną, w której

wielkość przepływu i stan wody jest sztucznie regulowany przez urządzenia hydrotechniczne. Wschodnia część miasta odwadniana jest poprzez system polderów oraz grawitacyjnie do Kanału Czarna Łacha, a południowa do rzeki Kłodawy. Północno-zachodnią część miasta odwadnia ciek Rotmanka uchodzący do Kanału Raduni w północnej części obszaru. Natomiast przez południową część miasta przepływa ciek Struga Gęś uchodzący do Raduni w rejonie ulicy Dworcowej. Rzeka Radunia wypływa z jezior Raduńskich²⁸.

Tabela 25. Wykaz cieków wodnych przepływających przez Pruszcz Gdański

Nazwa cieku	Długość cieku [m]	Strona dopływu
Radunia	103 673,65	lewa
Gęś	13 722,65	prawa
Kanał Raduński	13 844,76	lewa
Dopływ z Borkowa	5 341,20	lewa

źródło: RZGW

Rysunek 14. Układ sieci hydrograficznej na terenie Pruszcza Gdańskiego

²⁸ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Pruszcz Gdański, Pruszcz Gdański 2016.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

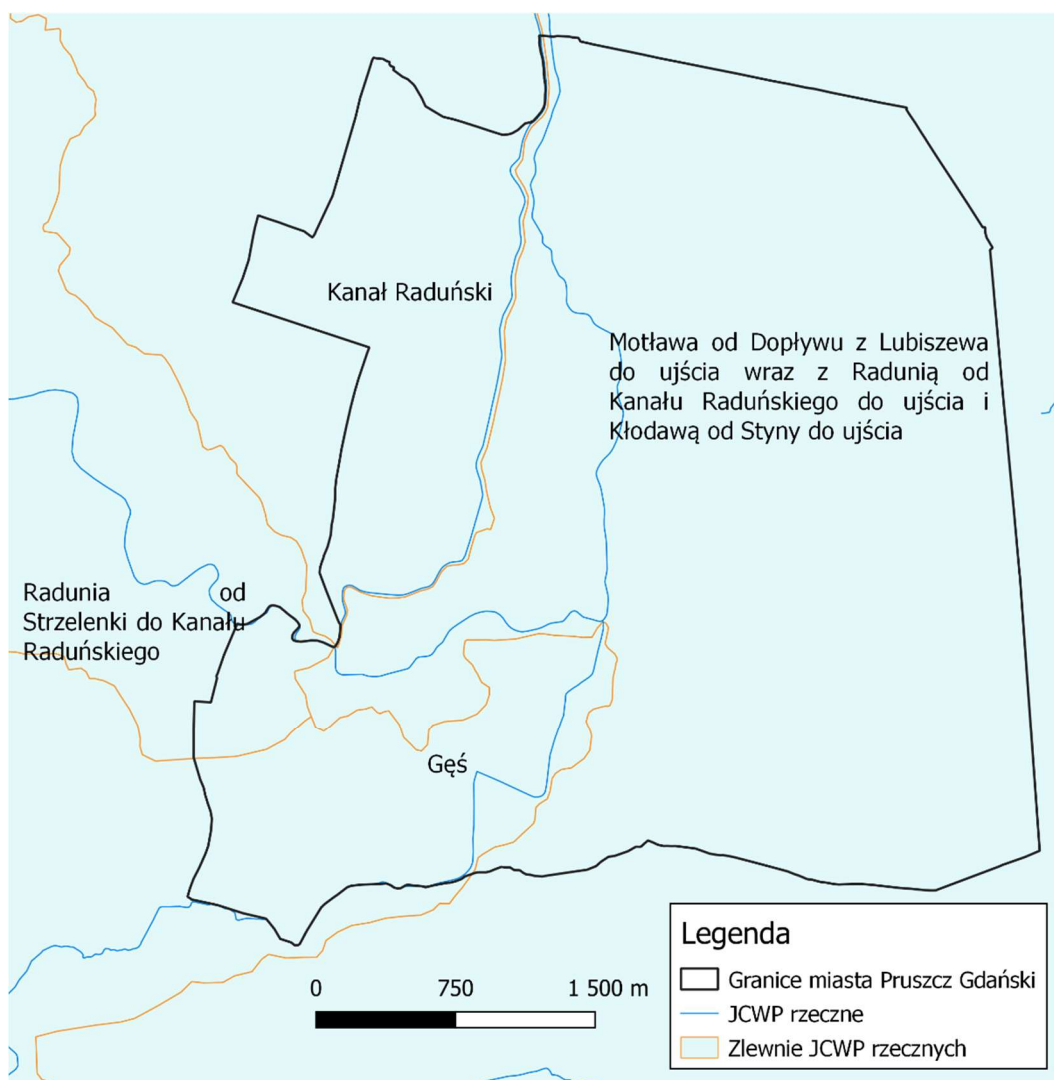
Obszar Pruszcza Gdańskiego zgodnie z II aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023 r., poz. 300), obowiązującą na lata 2022–2027, leży w zlewniach 5 rzecznych JCWP, które zostały przedstawione poniżej. Nie nastąpiły zmiany w porównaniu do poprzedniego Planu.

Tabela 26. JCWP znajdujące się na terenie Pruszcza Gdańskiego

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Status JCWP
RW200011486969	Kanał Raduński	SCW (sztuczna część wód)
RW20001148699	Moława od Dopływu z Lubiszewa do ujścia wraz z Radunią od Kanału Raduńskiego do ujścia i Kłodawą od Styny do ujścia	SZCW (silnie zmieniona część wód)
RW2000104868929	Gęś	NAT (naturalna część wód)
RW200011486879	Radunia od Strzelenki do Kanału Raduńskiego	NAT (naturalna część wód)

źródło: PGW WP

Rysunek 15. Pruszcz Gdański na tle JCWP

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

5.4.2. Jakość wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach PMŚ wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r., poz. 1478) przy czym zgodnie z ust. 3 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych oraz obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego należą do kompetencji organów Inspekcji Ochrony Środowiska.

Celem wykonywania badań jest stworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem, w tym ochrony przed eutrofizacją powodowaną wpływem sektora bytowo-komunalnego i rolnictwa oraz ochrony przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego. Monitoring wód powierzchniowych jako element gospodarowania wodami dostarcza zarządzającemu wodami danych o jakości wód, w określonym zakresie i odpowiednim czasie umożliwiającym wykorzystanie ich w kolejnych pracach planistycznych, sporządzanych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami. Uzyskanie spójnego i kompletnego obrazu stanu lub potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz stanu wód w badanych jednolitych częściach wód powierzchniowych jest

wypełnieniem obowiązków zapisanych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW) w art. 8 Dyrektywy 2000/60/WE

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Ogólna ocena stanu JCWP jest wypadkową klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Część wód może być oceniana jako w stanie dobrym tylko i wyłącznie w przypadku, kiedy jej stan/potencjał ekologiczny jest co najmniej dobry i stan chemiczny jest dobry. W przypadku stanu/potencjału poniżej stanu dobrego lub stanu chemicznego poniżej dobrego, część wód jest oceniona jako w stanie złym, niezależnie od oceny drugiego komponentu lub od dostępności oceny dla drugiego komponentu.

W tabeli przedstawiono ocenę jakości JCWP poddanych w ostatnich latach monitoringowi i obejmujących obszar analizowanej gminy miejskiej²⁹.

Tabela 27. Wyniki oceny jakości JCWP obejmujących teren Pruszcza Gdańskiego

Nazwa JCWP	Punkt pomiarowo-kontrolny	Klasa elementów biologicznych*	Klasa obserwacji hydromorfologicznych*	Klasa elementów fizykochemicznych*	Stan/potencjał ekologiczny*	Stan chemiczny	Stan ogólny
Kanał Raduński	Kanał Raduński – Gdańsk	b.o.**	5	1	b.o.**	-	b.o.**
Motława od Dopływu z Lubiszewa do ujścia wraz z Radunią od Kanału Raduńskiego do ujścia i Kłodawą od Styny do ujścia	Motława – Gdańsk	4	3	1	4	poniżej dobrego	zły
Gęś	Gęś – Pruszcz Gdański	2	3	>2	3	-	zły
Radunia od Strzelenki do Kanału Raduńskiego	Radunia – Pruszcz Gdański	2	1	2	2	poniżej dobrego	zły

źródło: GIOŚ

* 1 – stan bardzo dobry/potencjał maksymalny,

²⁹ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016–2021 na podstawie monitoringu – tabela, GIOŚ, Warszawa 2022.

- 2 – stan/potencjał dobry,
 - 3 – stan/potencjał umiarkowany,
 - 4 – stan/potencjał słaby,
 - 5 – stan/potencjał zły,
- ** b.o. – brak możliwości wykonania oceny.

5.4.3. Wody podziemne

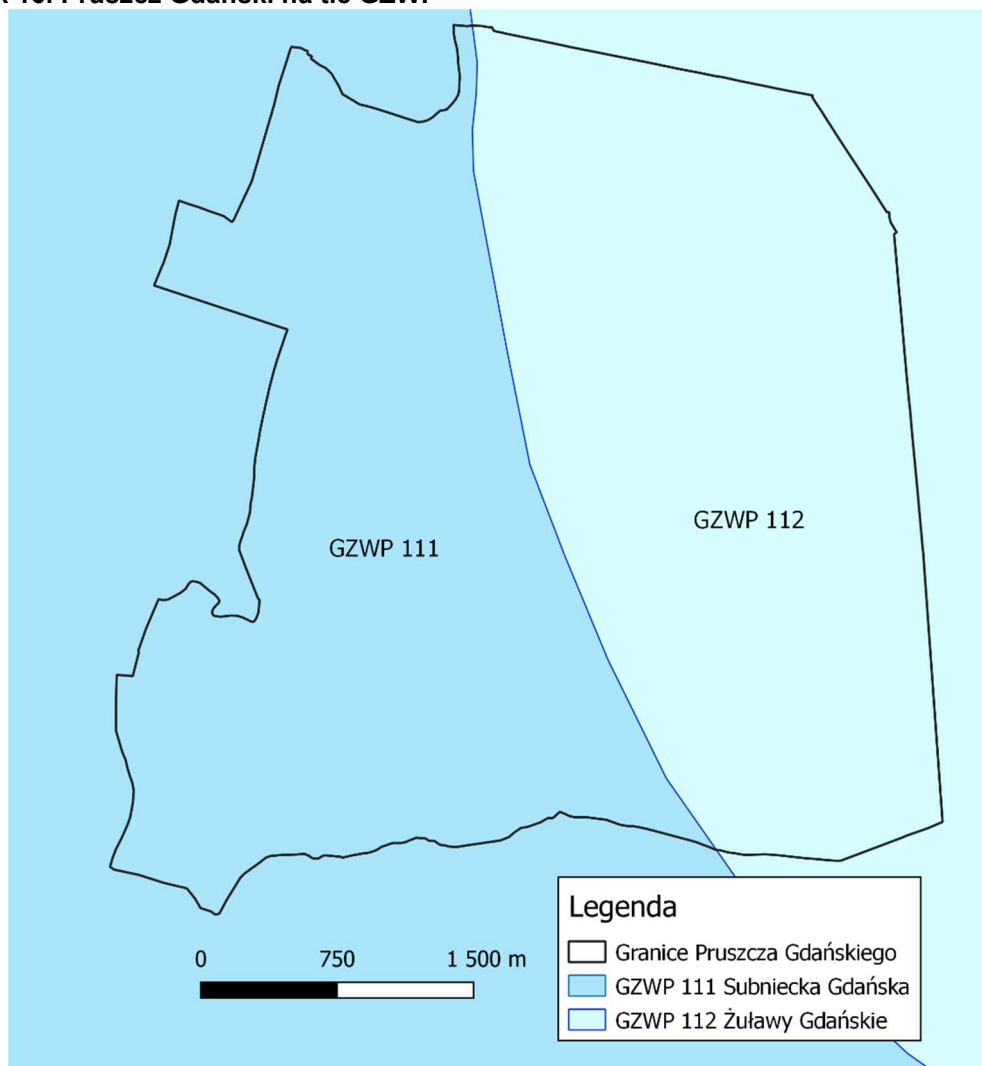
Obszary występowania zasobów wód podziemnych o najwyższej wartości użytkowej powinny podlegać szczególnej ochronie, zwłaszcza na terenach pozbawionych osadów izolujących warstwę wodonośną od powierzchni terenu. Z tego względu wydzielono tzw. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), o zasobach znaczących w skali kraju, wymagające ochrony prawnej.

Pruszcz Gdański położony jest w zasięgu następujących GZWP:

- **GZWP nr 111 Subniecka Gdańska** – powierzchnia zbiornika wynosi 1 630 km². Zasoby dyspozycyjne zbiornika ustalono w wysokości 88 800 m³/d. Eksploatacja wód podziemnych trwa od początku XX wieku. Na całym obszarze GZWP nr 111 wody podziemne Subniecki Gdańskiej są praktycznie niezagrożone, czas przesiąkania pionowego przekracza 100 lat. Z tego powodu nie wyznacza się obszarów ochronnych zbiornika.
- **GZWP nr 112 Żuławy Gdańskie** – powierzchnia zbiornika wynosi 100,4 km². Zasoby dyspozycyjne oszacowane dla rejonu GZWP wynoszą 64 824 m³/d³⁰.

³⁰ Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG-PIB, Warszawa 2017.

Rysunek 16. Pruszcz Gdański na tle GZWP

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Bazy Danych Geologicznych

Pruszcz Gdański znajduje się w zasięgu dwóch jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).

Tabela 28. Charakterystyka JCWPd nr 13

Powierzchnia [km²]	2 832,47
Województwo	pomorskie
Powiaty	Gdańsk, Gdynia, Sopot, gdański, kartuski, kościerski, pucki, starogardzki, tczewski, wejherowski
Dorzecze	Wisły
Region wodny	Dolnej Wisły
Obszar bilansowy	Wierzyca, Zlewnia Raduni i Mottawy, Zlewnia Słupi, Zlewnia Łupawy, Zlewnia Łeby, Zlewnia Redy-Piaśnicy, Wda
Stan JCWPd	dobry

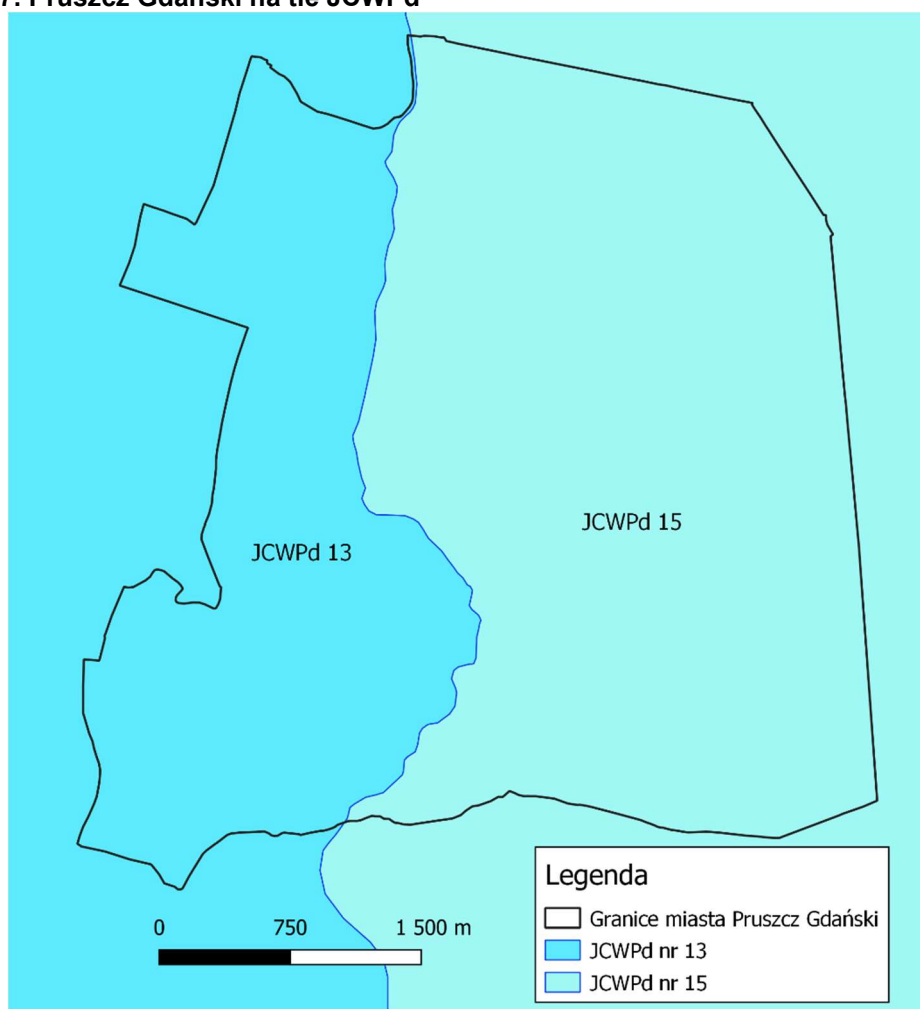
źródło: Karta charakterystyki JCWPd nr 13, PGW WP

Tabela 29. Charakterystyka JCWPd nr 15

Powierzchnia [km²]	487,58
Województwo	pomorskie
Powiaty	Gdańsk, Sopot, gdański, malborski, nowodworski, tczewski
Dorzecze	Wisły
Region wodny	Dolnej Wisły
Obszar bilansowy	Zlewnia Raduni i Motławy, Zlewnia Redy-Piaśnicy, Zalew Wiślany
Stan JCWPd	dobry

źródło: Karta charakterystyki JCWPd nr 15, PGW WP

Rysunek 17. Pruszcz Gdański na tle JCWPd

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

5.4.4. Jakość wód podziemnych

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r., poz. 1478) zobowiązuje Państwową Służbę Hydrogeologiczną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. Badania i klasyfikację wód podziemnych w punktach sieci krajowej w ramach PMS wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie przy koordynacji i na zlecenie GIOŚ, natomiast w sieci regionalnej wykonuje WIOŚ.

Celem monitoringu wód podziemnych jest dostarczenie informacji o jakości tych wód, obserwacja zachodzących zmian chemizmu oraz sygnalizacja zagrożeń w skali regionu i kraju. Wyniki badań i ocen są pomocne do optymalizacji związanych z ochroną i gospodarowaniem zasobami wód działających, mających na celu utrzymanie lub osiągnięcie ich dobrego stanu. Na terenie Pruszcza Gdańskiego nie znajdują się punkty monitoringowe. Przeprowadzone w 2022 r. badania w innych punktach pomiarowych wykazały dobry stan wód JCWP nr 13 w 13 punktach (w tym w obu w powiecie gdańskim), zadowalającej jakości w 3 punktach, niezadowalającej jakości w 1 punkcie i złej jakości w 2 punktach. Wody JCWPd nr 15 wykazały wody dobrej, zadowalającej i niezadowalającej (w powiecie gdańskim) jakości i po 1 punkcie³¹.

5.4.5. Zagrożenie powodziowe

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r., poz. 1478) powódź to: czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych. Ze względu na źródło oraz mechanizmy powstania, powódzie występujące na obszarze Polski dzieli się na:

- powódzie rzeczne o mechanizmie naturalnego wezbrania,
- powódzie rzeczne powstałe w wyniku przelania lub zniszczenia obwałowań przeciwpowodziowych,
- powódzie rzeczne zimowe o mechanizmie zatorowym,
- powódzie opadowe, związane z zalaniem terenu wodami pochodzącymi bezpośrednio z opadów deszczu lub z topnienia śniegu,
- powódzie od wód podziemnych,
- powódzie od strony morza,
- powódzie powstałe w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących.

Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową na terenie województwa pomorskiego odpowiadają Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Gdańsku oraz organy administracji rządowej i samorządowej.

Mapy zagrożenia powodziowego oraz ryzyka powodziowego

Zgodnie z wymogami Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie przygotowuje mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP). Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się w szczególności:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat) lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),

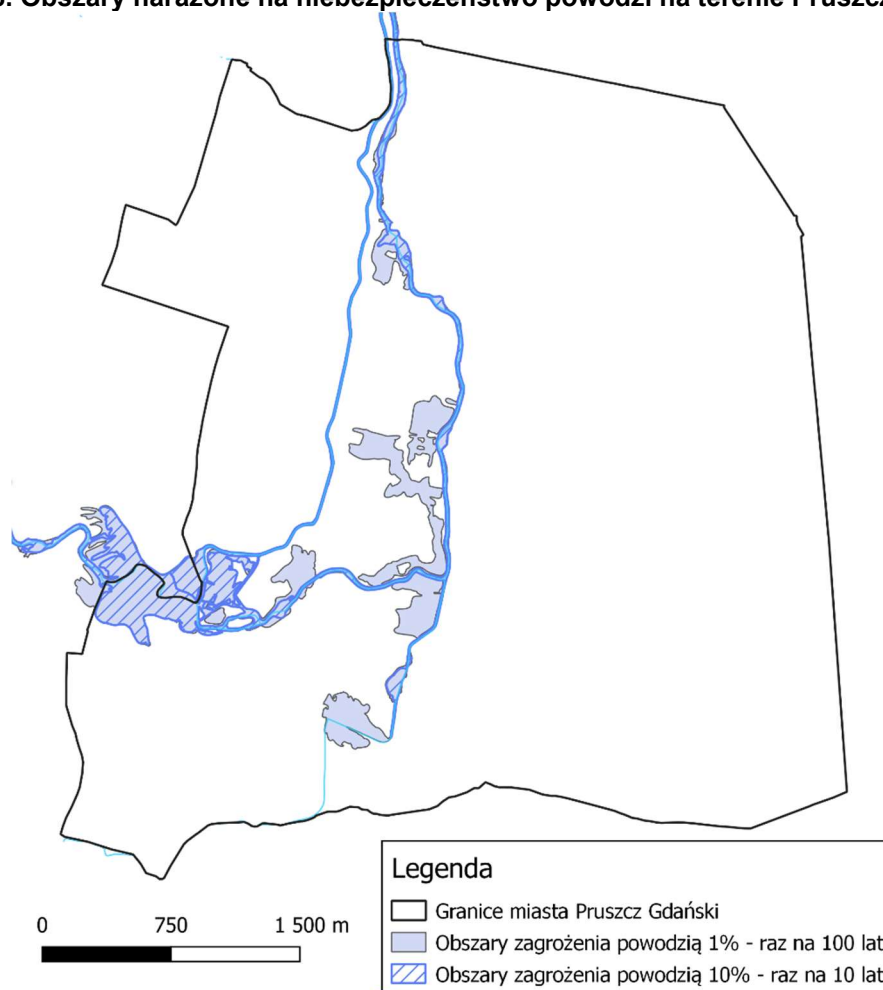
³¹ 2022 – Klasy jakości wód podziemnych – monitoring jakości wód podziemnych – monitoring diagnostyczny, GIOŚ, Warszawa 2023.

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat).
- obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:
 - wału przeciwpowodziowego,
 - wału przeciwsztormowego,
 - budowli piętrzącej.

MRP określają natomiast wartości potencjalnych strat powodziowych, gdzie uwzględniane są obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Obiekty te pozwalają na ocenę ryzyka powodziowego dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej.

Na obszarze Pruszcza Gdańskiego występuje ryzyko powodziowe od strony rzeki Radunia.

Rysunek 18. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na terenie Pruszcza Gdańskiego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

5.4.6. Zagrożenie suszą

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Wyróżnia się następujące typy suszy:

- Susza atmosferyczna – związana z deficytem opadów atmosferycznych, niemożliwe jest zminimalizowanie czy usunięcie suszy atmosferycznej,
- Susza rolnicza – definiowana jako okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie,
- Susza hydrologiczna – odnosząca się do okresu, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych,
- Susza hydrogeologiczna – nazywana również niżówką hydrogeologiczną, przejawia się obniżeniem zwierciadła wód podziemnych poniżej stanów niskich ostrzegawczych.

W walce z suszą potrzebne są działania długofalowe, strategiczne, które poprzez swą ilość przyczynią się do minimalizowania jej skutków. Takim działaniem jest m.in. opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy, który jest głównym, strategicznym dokumentem w Polsce, zgodnie z którym prowadzi się walkę z suszą. Zgodnie z danymi zawartymi w dokumencie Pruszcz Gdański położony jest w obszarze:

- silnie zagrożonym suszą atmosferyczną,
- ekstremalnie zagrożonym suszą rolniczą,
- umiarkowanie zagrożonym suszą hydrologiczną,
- słabo zagrożonym suszą hydrogeologiczną,
- łącznie silnie zagrożonym suszą³².

5.4.7. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska

Stan wód powierzchniowych obejmujących swym zasięgiem Pruszcz Gdański jest zły, natomiast stan wód podziemnych oceniany jest jako dobry. Na zły stan wód wpływają zanieczyszczenia z nieuszczelnionych zbiorników bezodpływowych, a także zanieczyszczenia przedostające się z terenów zurbanizowanych oraz rolniczych, w tym z innych gmin, wraz ze spływem powierzchniowym. Na jakość wód powierzchniowych wpływa również podwyższona temperatura wód w wielu wymiarach, np. stwarza warunki do rozwoju bakterii i drobnoustrojów, zmienia również warunki bytowe gatunków roślin i zwierząt.

Zwiększająca się presja urbanistyczna może spowodować brak poprawy jakości wód powierzchniowych podczas oceny ich stanu. Należy również pamiętać, że powrót do dobrego stanu wód jest procesem długotrwałym. W celu jego osiągnięcia konieczne jest poprawienie stanu infrastruktury sanitarnej. Budowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej wyeliminują przedostawanie się zanieczyszczeń do gruntu. W ten sposób zmniejszy się zagrożenie mikrobiologiczne i eutrofizacji. Ograniczy to także rozproszone zanieczyszczenie gleb i wód podziemnych. Także zachowanie naturalnego stanu wód oraz renaturyzacja wód zmienionych przez działalność człowieka wpłynie na poprawę stanu hydromorfologicznego

³² Plan przeciwdziałania skutkom suszy, Załącznik do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. (poz. 1615), Warszawa 2021.

wód oraz przywrócenie ich funkcji ekologicznych. Doprowadzi to do odbudowania zdolności wód do samooczyszczania.

Wystąpienie powodzi niesie za sobą negatywne skutki, a ich nasilenie zależy od skali zjawiska, a także od podatności wybranych sektorów miasta na jej oddziaływanie. Na terenie miasta największe ryzyko podtopień występuje ze strony deszczów nawalnych, w mniejszym stopniu powodzi od strony rzek. Prognozy do roku 2030 oraz 2040 zakładają wzrost średniorocznej sumy opadu. Ryzyko „powodzi miejskich” ocenia się jako wysokie. Potencjalnie istniejącym zagrożeniem są również podtopienia spowodowane nagłym topnieniem mas śnieżnych oraz zatorami rzecznyymi. Ryzyko ich wystąpienia ocenia się na średnim poziomie. Niektóre części obszaru zagrożone mogą być występowaniem lokalnych podtopień związanych z zaleganiem wód roztopowych lub opadowych. Przy bardzo dużych opadach zalewane mogą być nisko położone tereny oraz niewielkie odcinki dróg w pobliżu rzeki i Kanału Raduni. W odpowiedzi na deszcze nawalne, na terenie miasta ważna jest ochrona przeciwpowodziowa skoordynowana z działaniami ochronnymi w całym dorzeczu. Istotne jest prowadzenie gospodarki przestrzennej w sposób chroniący przed urbanizacją terenów zalewowych, zabudowy i przerywania cieków odwadniających. Korzystnymi działaniami są te związane z rozwojem małej retencji, mającej na celu wydłużenie czasu obiegu wody poprzez zwiększenie zdolności do zatrzymywania wód opadowych i roztopowych oraz spowolnienia odpływu. Umożliwi to zmniejszanie zagrożenia podtopieniami, jak również zmniejszy skutki susz, a zwłaszcza suszy glebowej.

Susza, obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Występowanie zjawiska na przestrzeni lat staje się coraz częstsze. Sektorem najbardziej narażonym na skutki suszy na obszarze miasta Pruszcz Gdański jest środowisko przyrodnicze w stopniu znaczącym, a rolnictwo, leśnictwo i turystykę ocenia się jako narażone w stopniu umiarkowanym. Zgodnie ze scenariuszami klimatycznymi na obszarze powiatu i miasta Pruszcz Gdański liczba dni bez opadów dla lat 2021–2050 wynosić będzie 237, natomiast do 2090 roku wzrośnie do 238 dni³³. Łączne zagrożenie suszą na terenie miasta ocenia się jako silne.

5.4.8. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze). Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych.

³³ Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Pruszcz Gdański do 2030 r., Pruszcz Gdański 2021.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w zakresie gospodarowania wodami należą powodzie, podtopienia oraz susze.

Zagrożenie powodziowe oraz zagrożenie podtopieniami

MZP oraz MRP wskazują, iż teren gminy Pruszcz Gdańskiego jest zagrożony powodzią.

Susza

Pruszcz Gdański leży w obszarze silnie zagrożonym suszą.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarowania wodami powinny dotyczyć zagadnień takich jak: racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona wód przed zanieczyszczeniami oraz zwiększenie świadomości na temat wpływu rolnictwa na stan wód.

Monitoring środowiska

Monitoring wód powierzchniowych w województwie pomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska GIOŚ w Gdańsku. W ramach monitoringu prowadzone są badania wód rzecznych i jeziornych. Wykonawcą monitoringu wód podziemnych (chemicznego i ilościowego) jest Państwowa Służba Hydrogeologiczna na zlecenie GIOŚ. Kontrolą sytuacji hydrologicznej zajmuje się również RZGW w Gdańsku.

5.4.9. Analiza SWOT

GOSPODAROWANIE WODAMI	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none">1. Dobry stan JCWPd.2. Wystarczające zasoby wód podziemnych.	<ol style="list-style-type: none">1. Zły stan ogólny JCWP.2. Występowanie terenów zagrożonych powodzią.3. Silne zagrożenie suszą.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none">1. Realizacja Miejskiego Planu adaptacji do zmian klimatu dla miasta Pruszcz Gdański.2. Inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych.3. Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie prawidłowego użytkowania wód podziemnych.	<ol style="list-style-type: none">1. Przedostawanie się do wód powierzchniowych zanieczyszczeń z dzikich składowisk odpadów, nieszczelnych zbiorników bezodpływowych i kanalizacji.2. Zanieczyszczenie wód spływem powierzchniowym z terenów rolniczych.3. Podatność wód powierzchniowych na zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego.4. Ulewne i intensywne deszcze.

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Wydobyciem i uzdatnianiem wody oraz odbiorem ścieków z terenu Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański zajmuje się Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „WiK” Sp. z o.o. w Pruszczu Gdańskim.

5.5.1. Zaopatrzenie w wodę

Miasto zaopatrywane jest w wodę z miejskiego systemu wodociągowego, którego źródłami zasilania są 4 podziemne ujęcia wód. Stacja uzdatniania wody w rejonie ul. Domeyki została oddana do eksploatacji pod koniec 2022 r.

Tabela 30. Ujęcia wód zaopatrujące w wodę Pruszcz Gdański

Lokalizacja	Studnie			Wydajność	
	Nazwa	Głębokość [m]	Rok wiercenia	Q _{śr. d} [m ³ /d]	Q _{dop. r} [m ³ /rok]
ul. Grunwaldzka	K-3	226	2008	1 800	657 000
	K-5	222	2018		
ul. Podmiejska	K-2	219	1978 (renowacja w 2007)	2 700	988 000
	K-4	221	2010		
ul. Obrońców Westerplatte	Q-2	93	2011	800	300 000
	Q-3a	89	2011		
Rejon ul. Domeyki	K-6	245	2020	1 800	657 000

źródło: WIK, Raport o stanie miasta Pruszcz Gdański za rok 2022

Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych, służy ustanawianie stref ochronnych ujęć wody. Na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenie ochrony pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia³⁴. Tereny ochrony bezpośredniej na terenie Pruszcza Gdańskiego, ustanowione przez Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gdańsku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 31. Tereny ochrony bezpośredniej ujęć wód na terenie Pruszcza Gdańskiego

Lokalizacja ujęcia	Nr działki	Powierzchnia strefy [m ²]	Data ustanowienia strefy
ul. Podmiejska	220401_1.0002.1.51	171 604,55	25.03.2020
ul. Obrońców Westerplatte	220401_1.0008.4.11/2	1 638,57	25.03.2020
ul. Grunwaldzka	220401_1.0015.150/7	113 447,89	19.07.2019
Rejon ul. Domeyki	220401_1.0005.28/19	876,83	30.03.2023

źródło: RZGW

Na podstawie analizy budowy geologicznej, warunków hydrogeologicznych, jak również głębokości studni stwierdzono, że warunki naturalne zapewniają wystarczającą ochronę przed dopływem zanieczyszczeń z powierzchni, do ujmowanej warstwy wodonośnej. Wobec powyższego na terenach ujęć wód nie ma konieczności ustanawiania stref ochrony pośredniej ujęcia³⁵.

Miasto posiada bardzo dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, podłączonych do niej jest 100% mieszkańców. Charakterystykę sieci wodociągowej w ostatnich latach przedstawiono w tabeli.

Tabela 32. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Pruszcza Gdańskiego

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		
			2020	2021	2022
1.	Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej	km	95,8	96,0	96,4
2.	Przyłącza sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 199	3 230	3 266
3.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	os.	29 922	29 906	29 789
4.	Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	100	100	100
5.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	1 272,5	1 277,6	1 314,9

³⁴ Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r., poz. 1478).

³⁵ Raport o stanie miasta Pruszcza Gdańskiego za rok 2022, Pruszcz Gdański 2023.

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		
			2020	2021	2022
6.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	4,25	4,27	4,41
7.	Zużycie wody na potrzeby przemysłu*	dam ³	28	53	b.d.
8.	Udział przemysłu w zużyciu wody*	%	1,9	3,5	b.d.

źródło: WiK, *GUS

5.5.2. Oczyszczanie ścieków komunalnych

Pruszcz Gdański jest skanalizowany niemalże w 100%. Na terenie miasta znajduje się 17 pośrednich przepompowni ścieków, które pompują ścieki do przepompowni głównej PS1 zlokalizowanej przy północnej granicy miasta. Przepompownia tłoczy ścieki do Gdańskiego Systemu Kanalizacyjnego, za pomocą czterech pomp i dalej do oczyszczalni ścieków Gdańsk Wschód. Dodatkowo wyposażona jest w dwa kompletne zespoły pompowe, na wypadek awarii któregoś z zespołów aktualnie pracującego³⁶. Na terenach nieskanalizowanych ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i wywożone za pomocą taboru asenizacyjnego do oczyszczalni ścieków.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę systemu kanalizacyjnego na terenie Pruszcza Gdańskiego w ostatnich latach.

Tabela 33. Charakterystyka systemu kanalizacyjnego na terenie Pruszcza Gdańskiego

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		
			2020	2021	2022
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	149,8	151,5	152,4
2.	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 196	3 227	3 262
3.	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	2 150	2 129,2	2 136
4.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	29 865	29 849	29 732
5.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	99,81	99,81	99,81
6.	Ścieki przemysłowe odprowadzone do sieci kanalizacyjnej*	dam ³	9	6	b.d.
7.	Ilość zbiorników bezodpływowych*	szt.	19	20	19
8.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków*	szt.	0	0	0

źródło: WiK, *GUS

Kontrole zbiorników bezodpływowych

Tekst ujednolicony z 28 października 2022 r. Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 1469) zobowiązał (zgodnie z art. 6, ust 5a i 5aa) wójta, burmistrza lub prezydenta miasta do prowadzenia kontroli posiadania umów na pozbywanie się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych i dowodów uiszczenia

³⁶ Ibidem.

opłat za te usługi co najmniej raz na dwa lata zgodnie z planem kontroli, określającym co najmniej wykaz podmiotów podlegających kontroli w okresie kontrolowanym.

W przypadku gdy wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie będzie wykonywał obowiązku przeprowadzenia kontroli, gmina podlega karze pieniężnej w wysokości od 10 000 zł do 50 000 zł (art. 9z, ust. 7 powyższej Ustawy).

Zgodnie z art. 3 ust. 5 powyższej Ustawy, od 1 stycznia 2023 r. wójt, burmistrz lub prezydent miasta sporządza sprawozdanie dotyczące gospodarowania nieczystościami ciekłymi za poprzedni rok kalendarzowy zawierające informacje o liczbie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy; liczbie właścicieli nieruchomości, od których odebrano nieczystości ciekłe, oraz liczbie osób zameldowanych pod adresem nieruchomości, na której znajduje się dany zbiornik bezodpływowy lub dana przydomowa oczyszczalnia ścieków; liczbie zawartych umów na pozbywanie się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych w okresie sprawozdawczym, a także przed okresem sprawozdawczym, jeżeli obejmują działania realizowane w okresie sprawozdawczym; liczbie zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków, których opróżnianie zorganizowała gmina; częstotliwości opróżniania zbiornika bezodpływowego lub osadnika w instalacji przydomowej oczyszczalni ścieków; ilości nieczystości ciekłych odebranych z obszaru gminy w podziale na nieczystości ciekłe bytowe oraz przemysłowe; ilości wody pobranej przez użytkowników niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej; stacjach zlewnych, do których przekazane zostały odebrane z terenu gminy nieczystości ciekłe, w postaci wykazu tych stacji oraz liczbie przeprowadzonych kontroli umów na pozbywanie się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych i dowodów uiszczania opłat za te usługi oraz wynikach tych kontroli.

Sprawozdanie przekazuje się właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska i właściwemu dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie corocznie, nie później niż do końca kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy.

5.5.3. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Głównym celem KPOŚK jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczonych ścieków na terenie poszczególnych aglomeracji. W *Programie* opracowane zostały szczegółowe potrzeby oraz działania dla aglomeracji o RLM³⁷>2 000 w zakresie rozbudowy systemów kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków. Zgodnie z dyrektywą 91/271/EWG warunkami koniecznymi do spełnienia dla aglomeracji jest:

- wydajność oczyszczalni powinna być dostosowana do odbioru 100% ładunków zanieczyszczeń powstających w aglomeracji,
- standardy oczyszczania ścieków przez oczyszczalnie powinny zostać zapewnione poprzez zastosowanie odpowiednich technologii oczyszczania ścieków gwarantujących osiągnięcie wymaganych standardów oczyszczania ścieków, w tym podwyższone usuwanie biogenów w aglomeracjach powyżej 10 000 RLM,

³⁷ RLM – równoważna liczba mieszkańców: ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT5), w ilości 60 g tlenu na dobę (art. 86 ust. 3 punkt 2 ustawy Prawo wodne).

- wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące przynajmniej 98% poziom obsługi, przy czym pozostałe 2% nie zebranego ściekiem kanalizacyjną ładunku jest mniejsze niż 2 000 RLM³⁸.

Gmina Miejska Pruszcz Gdański należy do aglomeracji Pruszcz Gdański obejmującej miejscowości zlokalizowanych w Gminie Wiejskiej Pruszcz Gdański oraz cały teren Miasta Pruszcz Gdański. Aglomeracja wyznaczona została Uchwałą nr XXIV/127/2020 Rady Gminy Pruszcz Gdański z dnia 22 grudnia 2020 r.

Tabela 34. Charakterystyka aglomeracji Pruszcz Gdański w zakresie miasta Pruszcz Gdański (stan na 31.12.2022 r.)

Nazwa aglomeracji	Pruszcz Gdański
ID aglomeracji	PLPM602
Gmina wiodąca w aglomeracji	Pruszcz Gdański
Gminy w aglomeracji	Pruszcz Gdański (miejska i wiejska)
RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującą uchwałą	64 545
Liczba stałych mieszkańców w granicach aglomeracji – RLM	29 789
Liczba mieszkańców stałych korzystających z sieci kanalizacyjnej	29 732
Liczba mieszkańców stałych korzystających ze zbiorników bezodpływowych (szamb) mieszkających na terenie skanalizowanym	57
Liczba mieszkańców stałych korzystających z indywidualnych (przydomowych) oczyszczalni ścieków	0
Liczba mieszkańców nieprzyurządowanych do żadnego systemu zbierania	0
Liczba zarejestrowanych miejsc noclegowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej – RLM	180
RLM przemysłu podłączonego do sieci kanalizacyjnej	663
Całkowity, rzeczywisty ładunek zanieczyszczeń w aglomeracji – RLM	30 632
Liczba zbiorników bezodpływowych	19
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	0
Długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej w aglomeracji:	
ogółem [km]	152,4
w tym sieci grawitacyjnej [km]	142,0
Długość kanalizacji deszczowej w aglomeracji [km]	71,5
Długość sieci kanalizacyjnej wybudowanej i odebranej w roku sprawozdawczym – bez deszczowej [km]	0,9
Ilość ścieków komunalnych wytworzonych w aglomeracji ogółem [tys. m ³ /r]	1 420,2
Ilość ścieków komunalnych odprowadzanych zbiorczym systemem kanalizacyjnym do oczyszczalni [tys. m ³ /r]	1 419,7
Ilość ścieków dostarczanych do oczyszczalni taborem asenizacyjnym [tys. m ³ /r]	0,5
Ilość ścieków oczyszczanych systemami indywidualnymi (przydomowymi oczyszczalniami ścieków) [tys. m ³ /r]	0

³⁸ VI Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Ministerstwo Infrastruktury, PGW WP, Warszawa 2022.

Liczba oczyszczalni ścieków w aglomeracji	0
---	---

źródło: Sprawozdanie z wykonania KPOŚK za 2022 r.

5.5.4. Kanalizacja deszczowa

Miasto Pruszcz Gdański posiada dobrze rozwiniętą sieć kanalizacji deszczowej. Wody opadowe z zachodniej części miasta odprowadzane są przede wszystkim powierzchniowo oraz trafiają poprzez układ kanalizacyjny do rzeki i Kanału Raduni oraz do Strugi Gęś, przepływającej przez południową część miasta, która uchodzi do Raduni w rejonie ulicy Dworcowej. Wody opadowe z terenu pomiędzy Kanałem Raduni a torami PKP trafiają do rzeki Radunia. Natomiast wody z osiedli „Wschód” i „Kasprowicza” prowadzone są siecią kanalizacji deszczowej do Rowu Wschodniego, potem Kanałem Radunickim i Kanałem Rokitnickim do stacji pomp nr 23 – Rokitnica, a następnie trafiają do Czarnej Łachy. Radunia jest odbiornikiem wód opadowych z terenu Pruszcza Gdańskiego o powierzchni ok. 268 ha, Kanał Raduni odbiera wody opadowe z części miasta o powierzchni ok. 222 ha. Zlewnia Gęsiej Strugi wynosi ok. 90 ha, Rowu Wschodniego – ok. 101 ha, natomiast Rowu Północnego – 122,5 ha (wg pozwolenia wodnoprawnego wody spływające ze wschodniej części Pruszcza Gd. z obszaru pomiędzy Rowem Granicznym, Północnym i Kanałem Radunickim jest to obszar 432,8 ha).

Integralnym elementem sieci jest 18 przepompowni wód opadowych oraz 45 separatorów. Eliminacja zawiesin i substancji ropopochodnych odbywa się w trybie ustalania warunków przyłączenia do sieci dla poszczególnych dostawców wód opadowych. Uwzględniają one konieczność wykonania indywidualnych separatorów i osadników. Powyższe działania zapewniają dotrzymanie standardów jakości środowiska. Na pozostałym obszarze wody opadowe i roztopowe poprzez spływ powierzchniowy przenikają bezpośrednio do gruntu, rowów przydrożnych lub melioracyjnych. Zbiornicze odprowadzanie wód opadowych z terenów utwardzonych uregulowane obostrzeniami pozwoleń wodnoprawnych w dużej mierze pozwala chronić jakość wód rzek na terenie miasta Pruszcz Gdański³⁹.

5.5.5. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska

Pruszcz Gdański jest w całości zwodociągowany i prawie w całości skanalizowany (99,81%). Indywidualne systemy gromadzenia ścieków występują tylko w ilości 19 szt. Nieprawidłowe opróżnianie zbiorników bezodpływowych przez mieszkańców może skutkować przedostawaniem się zanieczyszczeń do gruntu, stąd konieczne są kontrole sposobów ich eksploatacji. Zgodnie z Ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 1469) gminy mają obowiązek przeprowadzać takie kontrole co najmniej raz na dwa lata.

Realizowana dotychczas i planowana do realizacji w kolejnych latach rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej (np. modernizacja istniejących stacji uzdatniania wody, budowa ujęć wody, budowa nowych i modernizacja istniejących przepompowni ścieków, kolektorów, rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej) przyczyni się do usprawnienia systemu gospodarowania zasobami wodnymi, zredukowania ładunku zanieczyszczeń trafiających do środowiska czy polepszenia standardu życia mieszkańców poprzez dostarczanie zdrowej wody pitnej i niezawodnego odbioru ścieków.

³⁹ Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Pruszcz Gdański do 2030 r., Pruszcz Gdański 2021.

Wpływ na system gospodarki wodno-ściekowej będą mieć takie zdarzenia jak deszcze nawalne i długotrwałe opady. Pruszcz Gdański posiada dobrze rozwiniętą sieć kanalizacji deszczowej. Z drugiej strony jej stan mimo realizowanych projektów modernizacyjnych wymaga dalszej modernizacji, w szczególności w obszarach występowania podtopień w czasie ulewnych deszczy. Należy podejmować działania przyczyniające się do zwiększania potencjału retencji oraz możliwości odbioru wód deszczowych przez odbiorniki wód deszczowych.

5.5.6. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacji sanitarnej. Również przepustowość kanalizacji deszczowej może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki wodno-ściekowej można zaliczyć wszelkiego rodzaju wycieki i awarie sieci kanalizacyjnej powodujące zanieczyszczenie środowiska. Ponadto istnieje zagrożenie przedostania ścieków przemysłowych do środowiska jak i sieci kanalizacyjnej. Przyczyną mogą być awarie w zakładach przemysłowych oraz awarie podczas transportu ścieków. Awarie sieci wodociągowej mogą doprowadzić do przerw w dostawie wód lub skażenia wody pitnej co niesie za sobą bezpośrednie zagrożenie zdrowia ludności.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie gminy powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat roli sieci wodno-kanalizacyjnych w ochronie wód oraz propagowaniu racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.

Monitoring środowiska

Monitoring jakości wód przeznaczonych do spożycia prowadzony jest przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pruszczu Gdańskim. Badania jakości ścieków są natomiast prowadzone przez jednostki zarządzające oczyszczalniami ścieków oraz sieciami kanalizacyjnymi.

5.5.7. Analiza SWOT

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostęp wszystkich mieszkańców miasta do sieci wodociągowej. 2. Dostęp prawie wszystkich mieszkańców miasta do sieci kanalizacyjnej – 99,81%. 3. Systematyczne prace rozwojowo-modernizacyjne. 4. Ujęcia wody zaspokajające zapotrzebowanie na wodę. 5. Rozwinięta sieć kanalizacji deszczowej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Występujące sporadycznie niewłaściwe opróżnianie zbiorników bezodpływowych przez mieszkańców tam, gdzie nie ma sieci kanalizacyjnej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dalszy rozwój i modernizacja urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. 2. Inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych. 3. Edukacja ekologiczna mieszkańców ze szczególnym naciskiem na zagadnienia dotyczące prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczone możliwości finansowania inwestycji w gospodarce wodno-ściekowej. 2. Zwiększająca się liczba mieszkańców co wpływa na rosnące zapotrzebowanie na wodę. 3. Uszkodzenia infrastruktury (sieci, ujęcia wody) w wyniku gwałtownych zjawisk pogodowych.

5.6. Zasoby geologiczne

Zgodnie z danymi PIG-PIB na terenie Pruszcza Gdańskiego nie występują złoża surowców naturalnych. Nie występują również obszary naturalnych zagrożeń geologicznych takie jak osuwiska.

5.7. Gleby

5.7.1. Stan aktualny

Na terenie miasta Pruszcz Gdański wykształciły się w większości średniej jakości gleby brunatne (głównie wylugowane i kwaśne) oraz bielice i pseudobielice. Są to najczęściej gleby kwaśne wymagające wapnowania. Gleby brunatne wytworzone z glin zwałowych i piasków gliniastych występują głównie na wysoczyznach morenowych (w obrębie pojezierza Kaszubskiego i Starogardzkiego). Gleby wytworzone z utworów holocenijskich – mad rzecznych, torfów i mułotorfów występują na terenie Żuław Wiślanych. Bielice i pseudobielice, wytworzone ze żwirów, piasków luźnych i piasków słabo gliniastych występują głównie na sandrach i na terasach nadzalewowych (w obrębie Pojezierza Kaszubskiego). Gleby w Pruszczu Gdańskim wykazują niewielkie zróżnicowanie⁴⁰.

⁴⁰ Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Pruszcz Gdański do 2030 r., Pruszcz Gdański 2021.

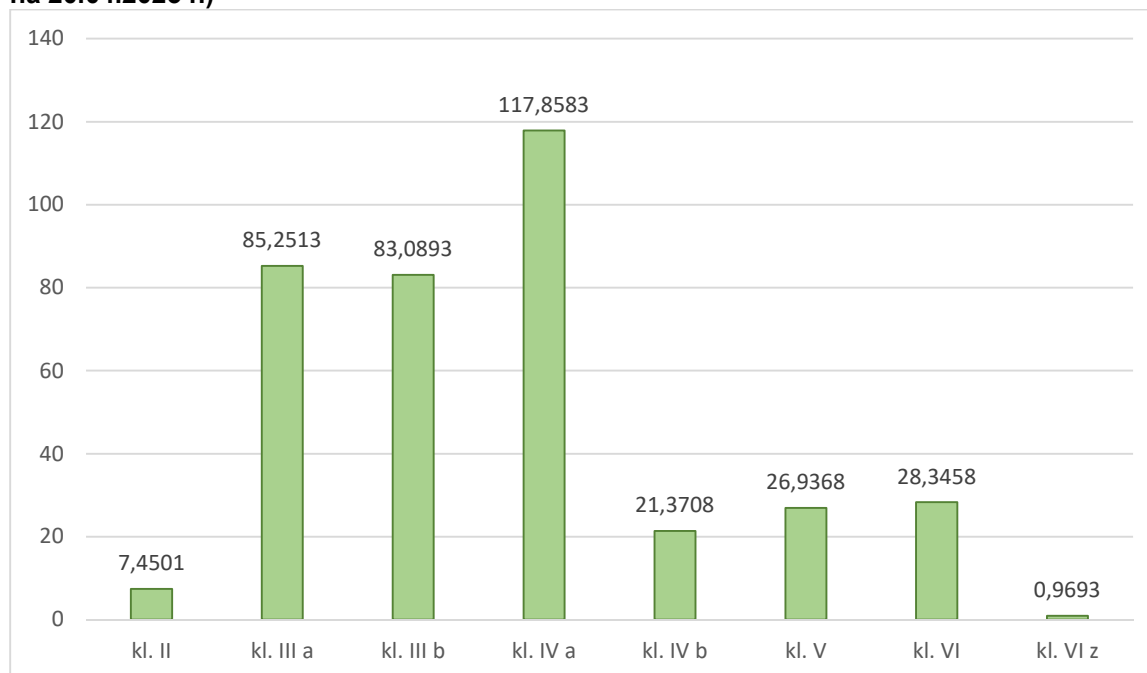
Jakość gleb

Na wartość produkcyjną gleb silny wpływ ma ich żyzność. Wyróżnić można następujące klasy bonitacyjne gleb:

- **Gleby klasy I** – gleby orne najlepsze, położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, są łatwe do uprawy,
- **Gleby klasy II** – gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne,
- **Gleby klasy III (IIIa i IIIb)** – gleby orne dobre i średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji,
- **Gleby klasy IV (IVa i IVb)** – gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie,
- **Gleby klasy V** – gleby orne słabe, są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodzajne, do tej klasy zaliczamy również gleby położone na terenach nie posiadających melioracji albo takich, które do melioracji się nie nadają,
- **Gleby klasy VI** – gleby orne najslabsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

Na terenie gminy przeważają gleby III i IV klasy bonitacyjnej, które stanowią łącznie 82,84% gruntów ornych. Gleby najlepsze – I klasy, nie występują.

Rysunek 19. Powierzchnia klas bonitacyjnych gleb na terenie Pruszcza Gdańskiego [ha] (stan na 20.04.2023 r.)

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatu Gdańskiego

Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie Pruszcza Gdańskiego

Grunty rolne zajmują 481,0828 ha powierzchni, co stanowi 29,12% całego obszaru miasta. Dane na temat struktury użytkowania powierzchni ziemi na terenie miasta zostały zestawione w poniższej tabeli.

Tabela 35. Struktura użytkowania powierzchni ziemi na terenie Pruszcza Gdańskiego (stan na 20.04.2023 r.)

Lp.	Nazwa	Wielkość obszaru [ha]
1.	Grunty rolne - razem	481,0828
2.	użytki rolne – grunty orne	339,6791
3.	użytki rolne – sady	15,2329
4.	użytki rolne – łąki trwałe	59,8841
5.	użytki rolne – pastwiska trwałe	20,2990
6.	użytki rolne – grunty rolne zabudowane	8,2527
7.	użytki rolne – grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach	0,5713
7.	użytki rolne – grunty pod stawami	4,6094
8.	użytki rolne – grunty pod rowami	13,6960
10.	grunty rolne – nieużytki	18,8583
Pozostałe grunty		
12.	las i grunty leśne	40,5874
14.	wody śródlądowe razem	22,8592
15.	wody śródlądowe płynące	22,4208
16.	wody śródlądowe stojące	0,4384
17.	grunty zabudowane i zurbanizowane razem	814,9888
18.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny mieszkaniowe	249,1803
19.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny przemysłowe	42,5710
20.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny zabudowane inne	180,8493
21.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny zurbanizowane niezabudowane lub w trakcie zabudowy	98,5733
22.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	37,4750
24.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne – drogi	170,3344
25.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny komunikacyjne – koleje	22,3178
	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny komunikacyjne – inne	0,6571
27.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny komunikacyjne – grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	13,0306
29.	tereny różne	291,8913
POWIERZCHNIA OGÓLEM		1 651,8577

źródło: Starostwo Powiatu Gdańskiego

Grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej określane są mianem gruntów zdegradowanych.

Grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe, określane są mianem gruntów zdewastowanych.

Osoby powodujące utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów są obowiązane do ich rekultywacji, czyli nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych. Według danych Starostwa Powiatu Gdańskiego w 2022 r. nie przeprowadzono rekultywacji. Zgodnie z danymi Urzędu Miasta Pruszcz Gdański powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji (zdegradowanych) zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2022 r., poz. 2409) w 2022 r. wynosiła 0,4969 ha, w tym na działce ewidencyjnej nr 86/3 (obręb 15) 0,1332 ha i na działce nr 1/125 (obręb 22) 0,3637 ha.

5.7.2. Stan środowiska glebowego

Monitoring chemizmu gleb ornych

Program „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Realizowany jest od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, szósta tura Monitoringu przypadła na lata 2020–2022 i była realizowana przez Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o.o., na zlecenie GIOŚ. Baza danych gromadzonych od 1995 r. w ramach programu pozwala na określenie stanu jakości gleb, ocenę kierunków jej zmian oraz identyfikację potencjalnych zagrożeń dla funkcji gleb użytkowanych rolniczo.

Na terenie Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański nie ma wyznaczonych punktów pomiarowych. Najbliższy znajduje się w miejscowości Długie Pole, w gminie Cedry Wielkie. W przypadku większości cech opisujących właściwości i jakość gleby nie doszło do istotnych zmian na przestrzeni 25 lat w porównaniu ze stanem wyjściowym. Wartości mierzonych elementów mieściły się w dopuszczalnych zakresach.

Badania Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej

OSChR w Gdańsku przeprowadziła w 2021 r. (w 2022 r. nie wykonano badań) badania gleb w jednym gospodarstwie na terenie Pruszcza Gdańskiego. Pobrano po 60 próbek z powierzchni 180,00 ha użytków rolnych i użytków zielonych.

Tabela 36. Zestawienie odczynu i zasobności gleb w makroelementy – badania OSChR w 2021 r.

Rodzaj użytku	Ilość próbek	Kategoria agronomiczna gleby					Odczyn pH				
		bardzo lekka	lekka	średnia	ciężka	organiczna	bardzo kwaśny	kwaśny	lekko kwaśny	obojętny	zasadowy
Użytki zielone	szł.	2	54	4	0	0	0	24	22	8	6
	%	3	90	7	0	0	0	40	37	13	10
Użytki rolne	szł.	0	2	22	13	23	0	24	22	8	6
	%	0	3	37	22	38	0	40	37	13	10
Rodzaj użytku	Ilość próbek	Potrzeby wapnowania					Zawartość fosforu				
		konieczne	potrzebne	wskazane	ograniczone	zbędne	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
Użytki zielone	szł.	0	2	22	13	23	0	12	35	9	4
	%	0	3	37	22	38	0	20	58	15	7
Użytki rolne	szł.	0	2	22	13	23	0	12	35	9	4
	%	0	3	37	22	38	0	20	58	15	7
Rodzaj użytku	Ilość próbek	Zawartość potasu					Zawartość magnezu				
		bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
Użytki zielone	szł.	11	20	15	6	8	0	0	1	2	57
	%	18	34	25	10	13	0	0	2	3	95
Użytki rolne	szł.	11	20	15	6	8	0	0	1	2	57
	%	18	34	25	10	13	0	0	2	3	95

źródło: OSChR

5.7.3. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska

Pruszcz Gdański posiada niewielki udział powierzchni rolnych (29,12%). Na obszarze miasta grunty rolne systematycznie tracą swoją funkcję w wyniku presji inwestycyjnej (rozwój budownictwa jednorodzinnego, rzemiosła i drobnej wytwórczości). W porównaniu do 2014 r. ich powierzchnia zmniejszyła się o 45 ha, a udział w ogólnej powierzchni o 2,82%⁴¹. Rolnictwo stanowi marginalną działalność gospodarczą. Zgodnie z danymi GUS w 2022 r. na terenie miasta było zarejestrowanych 8 podmiotów gospodarczych (w tym 5 osób fizycznych) w sekcji rolnictwo. Tereny użytkowane rolniczo położone są w północnej części miasta, głównie w strefie agroekologicznej Żuław.

Gospodarka rolna prowadzona w nieprawidłowy sposób może powodować degradację gleb. Zbyt intensywna eksploatacja gleb prowadzi do zmniejszenia ilości próchnicy oraz ograniczenia zawartości minerałów i składników pokarmowych. Może także spowodować zmniejszenie zdolności retencyjnych gleb. Stosowanie środków ochrony roślin i nawozów mineralnych powoduje nadmierne zakwaszanie i obciążenie gleb. Negatywny wpływ mają także „kwaśne deszcze” będące wynikiem emisji pochodzących z przemysłu i motoryzacji, również spoza obszaru miasta. Również przekształcanie gleb na cele budownictwa i rozwoju infrastruktury transportowej może powodować utratę naturalnych cech środowiska glebowego i ich zdolności produkcyjnych. Konieczne jest stosowanie przyjaznych dla gleby praktyk rolnych. Organizacja szkoleń, konferencji, akcji informacyjnych, doradztwa rolniczego powinna przyczynić się do zwiększenia świadomości ekologicznej i rolniczej.

5.7.4. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń gleb można zaliczyć brak stosowania tzw. „dobrych praktyk rolniczych”, awarie w zakładach przemysłowych, zanieczyszczenia powstające podczas ruchu komunikacyjnego, ruchy masowe ziemi, odprowadzanie ścieków do gleby oraz gromadzenie odpadów na dzikich wysypiskach.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące rolnictwa oraz zagospodarowania gleb powinny dotyczyć tematów takich jak dobre praktyki rolnicze, ochrona gleb, bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów oraz ograniczanie erozji gleb. Płatne i bezpłatne szkolenia poruszające tematy rolnicze organizowane są przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu oraz jego oddziały. W szkoleniach tych mogą brać udział zainteresowani właściciele

⁴¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2019–2022 z perspektywą na lata 2023–2026, Pruszcz Gdański 2018.

gospodarstw rolnych. Rolnicy mają także możliwość składania do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wniosków o płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne.

Monitoring środowiska

Monitoringiem jakości gleb zajmuje się GIOŚ, w ramach PMS oraz Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gdańsku na zlecenie rolników i innych podmiotów gospodarczych.

5.7.5. Analiza SWOT

GLEBY	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none">1. Przewaga gleb III i IV klasy bonitacyjnej.2. Badania próbek gleb na terenie gminy przez OSChR.3. Dobry stan gleb.	<ol style="list-style-type: none">1. Niewielka powierzchnia gruntów rolnych.2. Tracenie przez grunty rolne swych funkcji w wyniku presji inwestycyjnej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none">1. Wdrażanie kodeksu dobrej praktyki rolniczej.2. Szkolenie rolników z zakresu zasad dobrej praktyki rolniczej przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu.3. Ograniczenie użycia chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów sztucznych.4. Przeciwdziałanie zakwaszeniu gleb poprzez wapnowanie.5. Zalesianie gleb o niskim potencjale rolnym	<ol style="list-style-type: none">1. Nieprawidłowe praktyki rolnicze (m.in. wypalanie traw, nieprawidłowa gospodarka nawozami).2. Zanieczyszczenia przy szlakach komunikacyjnych.3. Odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do gleb.4. Degradacja gleb poprzez m.in. ugniatanie gleb, niszczenie struktury, erozje.

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Obowiązki gmin w zakresie gospodarki odpadami reguluje Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1469). Zgodnie z tą ustawą gminy:

- tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych,
- zapewniają budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami;
 - instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w tym instalacji komunalnych, o których mowa w art. 38b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
 - stacji zlewnych, w przypadku, gdy podłączenie wszystkich nieruchomości do sieci kanalizacyjnej jest niemożliwe lub powoduje nadmierne koszty,
 - instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części,
 - szaletów publicznych,
- obejmują wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi,

- nadzorują gospodarowanie odpadami komunalnymi, w tym realizację zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
- zapewniają selektywne zbieranie odpadów komunalnych obejmujące co najmniej: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady,
- tworzą w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych: wymienionych w pkt 5, odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz odpadów tekstyliów i odzieży, a także odpadów budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych,
- mogą tworzyć i utrzymywać punkty napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami,
- zapewniają zagospodarowanie odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
- prowadzą działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- udostępniają na stronie internetowej urzędu gminy oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacje o:
 - podmiotach odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu danej gminy, zawierające firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
 - miejscach zagospodarowania przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu danej gminy niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania,
 - osiągniętym przez gminę oraz podmioty odbierające odpady komunalne na podstawie umowy z właścicielem nieruchomości, w danym roku kalendarzowym, wymaganym poziomie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu, poziomie składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, zwanym dalej „poziomem składowania”, oraz poziomie ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
 - punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zawierające: – firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, – adresy punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie danej gminy wraz ze

- wskazaniem rodzajów przyjmowanych odpadów oraz dni i godzin ich przyjmowania,
- zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, o których mowa w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2020 r., poz. 1893, z 2021 r. poz. 2151 oraz z 2022 r. poz. 974), zawierające: – firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres zbierającego zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, – adresy punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie danej gminy,
 - adresach punktów zbierania odpadów folii, sznurka oraz opon, powstających w gospodarstwach rolnych lub zakładów przetwarzania takich odpadów, jeżeli na obszarze gminy są położone gospodarstwa rolne,
- dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi,
 - zapobiegają zanieczyszczaniu ulic, placów i terenów otwartych, w szczególności przez: zbieranie i pozbywanie się, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4, błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonych do tego celu pojemnikach ustawionych na chodniku,
 - utrzymują czystość i porządek na przystankach komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina oraz które są położone na jej obszarze przy drogach publicznych bez względu na kategorię tych dróg,
 - określają wymagania wobec osób utrzymujących zwierzęta domowe w zakresie bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych,
 - zapobiegają bezdomności zwierząt na zasadach określonych w przepisach o ochronie zwierząt,
 - zapewniają zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałają z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie,
 - znakuje obszary dotknięte lub zagrożone chorobą zakaźną zwierząt.

5.8.1. Zagospodarowanie odpadów komunalnych

Odpady komunalne są przetwarzane w instalacjach komunalnych. Mogą być przetwarzane także w instalacjach znajdujących się na terenie innych województw, z zachowaniem kryteriów takich jak odległość od miejsca wytworzenia odpadów, stosowane technologie przetwarzania odpadów, koszt zagospodarowania odpadów. Listy instalacji komunalnych prowadzone są przez marszałków województw. Wszystkie instalacje na terenie województwa pomorskiego są zarówno instalacjami mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielania z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku, jak i instalacjami do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Tabela 37. Wykaz funkcjonujących instalacji komunalnych na terenie województwa pomorskiego

Lp.	Nazwa i adres instalacji	Nazwa i adres zarządzającego instalacją
1.	Eko Dolina Sp. z o.o. Łężyce, Aleja Parku Krajobrazowego 99, 84-207 Koleczkowo	Eko Dolina Sp. z o.o. Łężyce, Aleja Parku Krajobrazowego 99, 84-207 Koleczkowo
2.	Zakład Zagospodarowania Odpadów w Chlewnicy, Chlewnica, 76-230 Potęgowo	„ELWOZ ECO” Sp. z o.o. ul. Słupska 2, 83-340 Sierakowice
3.	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Bierkowie, Bierkowo 120, 76-200 Słupsk	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Szczecińska 112, 76-200 Słupsk
4.	Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las” Sp. z o.o., Stary Las 9, 83-200 Starogard Gdański	Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las” Sp. z o.o. Stary Las 9, 83-200 Starogard Gdański
5.	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o., Gilwa Mała 8, 82-500 Kwidzyn	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o., Gilwa Mała 8, 82-500 Kwidzyn
6.	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o., ul. Rokicka 5A, 83-110 Tczew	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o., ul. Rokicka 5A, 83-110 Tczew
7.	Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. ul. Jabłoniowa 55, 80-180 Gdańsk	Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o., ul. Jabłoniowa 55, 80-180 Gdańsk
8.	Zakład Zagospodarowania Odpadów „Czysta Błękitna Kraina” Sp. z o.o., Czarnówko 34, 84-351 Nowa Wieś Lęborska	Zakład Zagospodarowania Odpadów „Czysta Błękitna Kraina” Sp. z o.o., Czarnówko 34, 84-351 Nowa Wieś Lęborska
9.	Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o., Nowy Dwór 35, 89-620 Chojnice	Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o., Nowy Dwór 35, 89-620 Chojnice
10.	Zakład Zagospodarowania Odpadów Sierzno Sp. z o.o., Sierzno 77-131 Rekowo	Zakład Zagospodarowania Odpadów Sierzno Sp. z o.o., Sierzno 77-131 Rekowo

źródło: Lista funkcjonujących instalacji spełniających wymagania dla instalacji komunalnych o których mowa w art. 35 ust. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 699 ze zm.) na terenie województwa pomorskiego

Zmieszane odpady komunalne z terenu Pruszcza Gdańskiego w 2022 r. przekazywane były do instalacji w Gdańsku i w Tczewie.

5.8.2. System gospodarowania odpadami na terenie Pruszcza Gdańskiego

Odpady komunalne

Za odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych w okresie 2019–2026 odpowiada gminna spółka PURUM Sp. z o.o. W ramach zamówienia publicznego firma ta odbiera odpady komunalne w podziale na odpady suche i bioodpady oraz papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne. Zakres umowy obejmuje także wyposażenie nieruchomości zamieszkałych w pojemniki i worki na odpady komunalne oraz punktów selektywnego zbierania odpadów w odpowiednie pojemniki i kontenery, a także obsługę Gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (GPSZOK). Od kwietnia 2023 r. spółka odbiera odpady również z nieruchomości mieszanych.

Na przestrzeni ostatnich lat realizowane były przedsięwzięcia dotyczące budowy półpodziemnych systemów gromadzenia odpadów komunalnych. Funkcjonują one m.in. przy ulicach: Wojciecha Kossaka 1, 10 Lutego, 1 Maja, Obrońców Westerplatte 5A i Adama Mickiewicza 4. Tego typu rozwiązania pojawiają się również na terenach osiedli mieszkaniowych. Spółka PURUM organizuje także zbiórki choinek naturalnych, objazdowe

zbiórki odpadów wielkogabarytowych, punkty odbioru przeterminowanych leków w aptekach oraz punkty zbiórek baterii i elektroodpadów.

GPSZOK zlokalizowany jest przy ul. Kupieckiej 16. W ramach opłaty za odbiór odpadów komunalnych mieszkańcy mogą przywozić do niego odpady podzielone na poszczególne frakcje: szkło, papier, metale i tworzywa sztuczne (w tym odpady opakowaniowe wielomateriałowe), bioodpady stanowiące części roślin pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów i parków, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady niebezpieczne, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyte opony, odpady tekstyliów i odzieży, popiół, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki, zmieszane odpady budowlane w ilości nie większej niż 2 tony rocznie na gospodarstwo domowe (od 1 stycznia 2023 r.), przy czym materiały izolacyjne w ilości nie większej niż 6 m³ rocznie.

Właściciele nieruchomości niezamieszkałych mają obowiązek zawarcia indywidualnych umów z przedsiębiorcami wpisanymi do rejestru działalności regulowanej. Przedsiębiorcami mogącymi odbierać odpady z nieruchomości na terenie Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański, na mocy wpisu do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, są:

1. ALTVATER Piła Sp. z o.o. Gospodarka Odpadami, ul. Łączna 4a, 64-920 Piła.
2. Przedsiębiorstwo Robót Sanitarno-Porządkowych Sp. z o.o., ul. Pszenna 1, 82-100 Nowy Dwór Gdański.
3. REMONDIS Sp. z o.o., ul. Hutnicza 42, 81-061 Gdynia.
4. Firma Usług Komunalnych JANPOL Jacek Jednac, ul. Jankowska 13, 80-180 Gdańsk.
5. Przedsiębiorstwo Usługowe CLEAN-BUD Sp. j. Jarosław Romanowski, Hanna Romanowska, ul. Halicka 10, 81-506 Gdynia,
6. HONEST Karol Kleniewski, ul. Krzyżanowskiego 7/3, 82-300 Elbląg.
7. ELWOZ ECO Sp. z o.o., ul. Słupska 2, 83-340 Sierakowice.
8. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe ZIELEŃ, ul. Partyzantów 76, 80-254 Gdańsk.
9. PreZero Service Północ Sp. z o.o., ul. Równa 17B, 80-067 Gdańsk.
10. GREEN SERVICE Sp. z o.o., ul. Kopernika 5, 81-846 Sopot.
11. S.DROG Sp. z o.o., ul. Grunwaldzka 62, 83-000 Pruszcz Gdański.
12. PURUM Sp. z o.o., ul. Kowalska 2, 83-000 Pruszcz Gdański.
13. REMONDIS PÓŁNOC Sp. z o.o., ul. Zawodzie 18, 02-981 Warszawa.
14. Firma prywatna wielobranżowa „STACHTRANS” Stanisław Milewczyk, ul. Partyzantów Koleczkowskich 1A, 84-208 Kielno.
15. NEZ Sp. z o.o., ul. Kirkora 12, 83-000 Pruszcz Gdański.

Ilość odpadów wytworzonych i odebranych na terenie Pruszcza Gdańskiego w ostatnich latach przedstawiono w tabeli⁴².

⁴² Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Miasta Pruszcz Gdański za rok 2020, 2021, 2022, Pruszcz Gdański 2021, 2022, 2023.

Tabela 38. Ilość odpadów odebranych na terenie Pruszcza Gdańskiego w latach 2020–2022

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Miejsce odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów (Mg)		
			2020	2021	2022
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	nieruchomości	606,5200	709,1561	668,1700
		GPSZOK	31,1600	31,2800	27,4200
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	nieruchomości	27,6100	46,0512	29,1100
		GPSZOK	0,3000	1,4600	-
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	nieruchomości	568,3000	698,2550	767,7250
		GPSZOK	7,7400	13,5800	14,7000
15 01 07	Opakowania ze szkła	nieruchomości	554,5600	637,2400	627,4400
		GPSZOK	15,9600	12,0800	10,2800
16 01 03	Zużyte opony	GPSZOK	26,7200	41,3400	40,7600
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbioru i remontów	nieruchomości	227,6700	124,0600	117,7400
17 01 02	Gruz ceglany	nieruchomości	12,6200	-	-
		GPSZOK	100,4000	118,1000	27,1000
17 01 03	Odpady z innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	nieruchomości	-	-	3,0000
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	nieruchomości	4,9300	-	1,1800
		GPSZOK	129,5600	110,7800	186,5400
17 02 01	Drewno	nieruchomości	7,3600	-	-
		GPSZOK	76,6200	91,4800	67,9800
17 02 03	Tworzywa sztuczne	GPSZOK	7,1100	5,5300	4,4100
17 03 08	Odpadowa papa	GPSZOK	14,3200	16,4200	16,5600
17 04 05	Żelazo i stal	GPSZOK	11,4900	13,0100	9,7800
17 04 11	Kable inne niż wymienione w 17 04 10	GPSZOK	0,1500	-	-
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	GPSZOK	9,9100	13,4000	10,2400
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	nieruchomości	18,5400	21,4400	22,3600
		GPSZOK	172,9200	197,8000	192,9200
20 01 01	Papier i tektura	GPSZOK	-	3,4800	-

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Miejsce odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów (Mg)		
			2020	2021	2022
20 01 08	Opady kuchenne ulegające biodegradacji	nieruchomości	2 714,1800	2 692,6800	2 690,6900
20 01 10	Odzież	nieruchomości	3,2900	-	-
		GPSZOK	10,0600	18,0800	14,1600
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	GPSZOK	0,4310	0,3020	0,1500
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	GPSZOK	2,7270	4,8930	7,0890
20 01 26*	Oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25	GPSZOK	1,0200	1,2400	1,4800
20 01 27*	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	GPSZOK	3,4200	4,6400	0,8000
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	nieruchomości	2,0600	1,7000	1,7400
		GPSZOK	-	0,3200	0,2200
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	GPSZOK	0,0400	-	0,4150
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	nieruchomości	0,6680	0,9630	0,3390
		GPSZOK	0,3840	0,5200	1,0650
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	GPSZOK	9,5240	3,8990	7,7380
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	GPSZOK	50,5140	47,7150	30,1840
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	nieruchomości	110,5800	133,6000	103,7000
		GPSZOK	65,3800	77,8200	83,4400
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	nieruchomości	14,8800	160,9400	33,0800

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Miejsce odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów (Mg)		
			2020	2021	2022
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	nieruchomości	7 854,5000	7 718,2000	7 702,6600
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	nieruchomości	228,1400	221,8400	192,1000
		GPSZOK	232,8800	240,8100	171,0400
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	nieruchomości	2,9200	0,7400	3,5000
Razem		nieruchomości	12 959,3280	13 166,8653	12 964,5340
		GPSZOK	980,7400	1 069,9790	926,4710
		Razem	13 940,0680	14 236,8443	13 891,0050

*Odpady niebezpieczne zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. poz. 1923 w sprawie katalogu odpadów

źródło: opracowanie własne na podstawie *Analiz stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Miasta Pruszcz Gdański za rok 2020, 2021, 2022*

Poziomy recyklingu i składowania odpadów komunalnych

Zgodnie z Ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1469) gminy są zobowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej:

- 20% wagowo – za rok 2021,
- 25% wagowo – za rok 2022,
- 35% wagowo – za rok 2023,
- 45% wagowo – za rok 2024,
- 55% wagowo – za rok 2025,
- 56% wagowo – za rok 2026,
- 57% wagowo – za rok 2027,
- 58% wagowo – za rok 2028,
- 59% wagowo – za rok 2029,
- 60% wagowo – za rok 2030,
- 61% wagowo – za rok 2031,
- 62% wagowo – za rok 2032,
- 63% wagowo – za rok 2033,
- 64% wagowo – za rok 2034,
- 65% wagowo – za rok 2035 i za każdy kolejny rok.

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Przy obliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne.

Gmina Miejska Pruszcz Gdański osiągnęła w 2021 r. poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości 55,69%, natomiast w 2022 r. 35,38%. W latach wcześniejszych również osiągnano poziomy wyższe niż wymagane.

Gminy są obowiązane nie przekraczać poziomu składowania w wysokości:

- 30% wagowo – za każdy rok w latach 2025–2029,
- 20% wagowo – za każdy rok w latach 2030–2034,
- 10% wagowo – w 2035 r. i za każdy kolejny rok w latach następnych

Poziom składowania oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych przekazanych do składowania do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Dla potrzeb obliczania poziomu składowania do odpadów przekazanych do składowania zalicza się również odpady poddane odzyskowi na składowisku odpadów. Gminy, które nie osiągną wymaganych poziomów recyklingu i składowania podlegać będą karze pieniężnej.

Zgodnie z obowiązującym nadal Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz.U. z 2017 r., poz. 2412) gminy miały obowiązek ograniczyć do dnia 16 lipca 2020 r. masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania do nie więcej niż 35% w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. Gmina Miejska Pruszcz Gdański osiągnęła poziom 6,52% w 2020 r., 4,41% w 2021 r. oraz 3,11% w 2022 r.

Odpady zawierające azbest

Azbest należy definiować jako grupę włóknistych krzemianów, naturalnych minerałów o budowie krystalicznej. Głównymi właściwościami fizykochemicznymi azbestu są odporność na wysoką temperaturę, wysoka odporność na agresywne środowisko chemiczne, wysoka wytrzymałość mechaniczna oraz wysoka odporność na korozję. Wpływ azbestu na organizm człowieka związany jest bezpośrednio z wnikaniem włókien azbestowych do organizmu człowieka poprzez układ oddechowy. Włókna azbestu gromadzą się i zalegają w płucach. Występuje także w niewielkim stopniu wchłanianie azbestu przez skórę.

W związku z przyjęciem przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rezolucji z dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie programu wycofywania azbestu z gospodarki (M.P. Nr 38 poz. 373), przyjęta została Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2020 r., poz. 1680) oraz Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032. Ustawa reguluje zakaz produkowania wyrobów zawierających azbest oraz sposoby jego bezpiecznego użytkowania i usuwania. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032 określa nowe zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu w okresie 23 lat, wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych, jakie nastąpiły m.in. w związku ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Usunięcie wyrobów zawierających azbest przyniesie korzyści społeczne, ekonomiczne i ekologiczne polegające na zmniejszeniu emisji włókien azbestu do środowiska, uzyskaniu poprawy ochrony zdrowia mieszkańców, poprawie wyglądu zewnętrznego obiektów budowlanych i ich stanu technicznego.

Jednym z narzędzi monitoringu realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032, prowadzonym przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii, jest Baza Azbestowa

(www.bazaazbestowa.gov.pl). Baza Azbestowa to narzędzie informatyczne do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, dostępne dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Wprowadzanie i aktualizowanie danych w Bazie Azbestowej jest obowiązkiem każdego wójta, burmistrza i prezydenta gminy, a także marszałka województwa. Dane wprowadzane do Bazy Azbestowej pochodzą od właścicieli i użytkowników nieruchomości, na których są wykorzystywane wyroby zawierające azbest. Aktualne dane z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest są podstawą do ubiegania się o środki finansowe na usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Bazie Azbestowej (stan na dzień 12.06.2023 r.):

- zinwentaryzowanych zostało 906,840 Mg wyrobów zawierających azbest,
- dotychczas unieszkodliwiono 214,843 Mg wyrobów zawierających azbest,
- pozostało do unieszkodliwienia 691,997 Mg wyrobów zawierających azbest.

Odpady przemysłowe

Zgodnie z art. 180a Ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556) wymagane jest uzyskanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów, jeżeli wytwarzane są odpady:

- o masie powyżej 1 Mg rocznie – w przypadku odpadów niebezpiecznych,
- o masie powyżej 5 000 Mg rocznie – w przypadku odpadów innych niż niebezpieczne.

Podmiotem posiadającym ważne pozwolenia Starosty Gdańskiego na wytwarzanie odpadów są:

- ENERGA Wytwarzanie S.A. Al. Grunwaldzka 472, 80-309 Gdańsk,
- Smurfit Kappa Polska Sp. z o.o. ul. Klasyków 36, 03-163 Warszawa,
- Assel Sp. z o.o. ul. Batalionów Chłopskich 1, 83-000 Pruszcz Gdański,
- Sail Composite Sp. z o.o. ul. F. Nowowiejskiego 22B, 83-000 Pruszcz Gdański,
- Sail Composite Sp. z o.o. ul. Gen. W. Sikorskiego 2A, 83-000 Pruszcz Gdański,
- Pokrycia Proszkowe PULVER M. Kozłowski, W. Siwek, T. Gołębiwska, Sp. j. ul. Podmiejska 5, 83-000 Pruszcz Gdański.

Zezwolenie Starosty Gdańskiego na zbieranie odpadów posiadają:

- Purum Sp. z o.o. ul. Kowalskiej 2, 83-000 Pruszcz Gdański,
- ECO-PACZ Paweł Paczkowski ul. Z. Wróblewskiego 7F/56, 83-000 Pruszcz Gdański,
- NAT s.c. Dariusz Kucharski, Marcin Kucharski ul. Zastawna 32, 83-000 Pruszcz Gdański,
- Spółdzielnia Pracy Złomowiec, ul. Lęborska 1A, 80-386 Gdańsk,
- JM Invest S.C. ul. Obrońców Westerplatte 1A, 83-000 Pruszcz Gdański,
- Skup Złomu i Surowców Wtórnych Ewa Kuczkowska, ul. Batalionów Chłopskich 3, 83 000 Pruszcz Gdański,
- PHT SUPON S.A., ul. Spacerowa 1, Straszyn,
- Remondis Sp. z o.o., ul. Garbary 6, Gorzów Wielkopolski,
- SZAMET-PL Jarosław Szamocki ul. Obrońców Westerplatte 1A, 83-000 Pruszcz Gdański,
- P.H. SZAMET S.A. Adam Szamocki ul. Obrońców Westerplatte 1A, 83-000 Pruszcz Gdański,
- IQ RECYCLING sp. z o.o. sp.k. ul. Zastawna 32, 83-000 Pruszcz Gdański.

Zezwolenie Starosty Gdańskiego na przetwarzanie odpadów posiadają:

- PHT SUPON S.A., ul. Spacerowa 1, Straszyn,
- P.B.H. JUMAR S. J. ul. Skalskiego 21, 83-000 Pruszcz Gdański,
- ECOSPIN Karol Szumny ul. Oskara Kolberga 14B/9, 81-881 Sopot⁴³.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz.U. 2014 poz. 1169), pozwolenia zintegrowane są wymagane w związku z eksploatacją powyższych instalacji przemysłowych. W zakresie gospodarki odpadami dotyczy to instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych o zdolności przetwarzania ponad 10 ton na dobę; do termicznego przekształcania odpadów; dla odpadów innych niż niebezpieczne z wyłączeniem działań realizowanych podczas oczyszczania ścieków komunalnych; do składowania odpadów, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25 000 ton, z wyjątkiem składowisk odpadów obojętnych lub obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych; do magazynowania odpadów niebezpiecznych o całkowitej pojemności ponad 50 ton; do podziemnego składowania odpadów niebezpiecznych o całkowitej pojemności ponad 50 ton.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, na terenie Pruszcza Gdańskiego, funkcjonuje 1 podmiot posiadający pozwolenie zintegrowane dla instalacji zlokalizowanej na terenie miasta:

- EVIOSYS Packaging Polska Sp. z o.o. ul. Zastawna 38, 83-000 Pruszcz Gdański – decyzja z dnia 30.10.2007 r., ostatnia zmiana z dnia 05.03.2013 r. Pozwolenie ustala rodzaje i ilości odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne dopuszczonych do wytworzenia w ciągu roku oraz sposoby postępowania z nimi.

Kontrole WIOŚ

WIOŚ w 2022 r. przeprowadził 2 kontrole przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w zakresie realizacji obowiązków podmiotów gospodarujących odpadami (wytwórców, zbierających, przetwarzających, transportujących, pośredników w obrocie odpadami i sprzedawców odpadów). Były to kontrole interwencyjne, pozaplanowe, z wyjazdem w teren. W pierwszym przypadku nie stwierdzono naruszeń, w drugim stwierdzono naruszenie i wydano decyzję pokontrolną na mocy art. 50 ust. 1 pkt 5 lit. e ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2022 r., poz. 699), dotyczącą prowadzenia ewidencji odpadów⁴⁴.

5.8.3. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska

Zaobserwowanym problemem jest duży udział odpadów zmieszanych w ogółu zebranych odpadów (55,45% w 2022 r.). Z drugiej strony zauważalny jest spadek ich ilości. Do 2021 r. zauważalny był coroczny wzrost łącznej ilości odebranych odpadów komunalnych. W 2022 r. nastąpiło zmniejszenie ich ilości, ponadto zanotowana ilość odebranych odpadów była najniższa od 2018 r. Spadek masy wytwarzanych odpadów jest zgodny z założeniami zapobiegania powstawania odpadów. Mimo to z dużym prawdopodobieństwem można

⁴³ Dane ze Starostwa Powiatu Gdańskiego.

⁴⁴ Dane od WIOŚ.

stwierdzić, iż utrzymywać się będzie wzrost ilości wytworzonych odpadów komunalnych. Priorytetem na lata następne powinno być dalsze uświadamianie mieszkańców miasta w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych zmieszanych odpadów komunalnych oraz prowadzenia właściwej segregacji odpadów w celu osiągnięcia określonych przepisami prawa poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu. W związku ze zwiększającą się liczbą mieszkańców i lokali nieruchomości zamieszkałych istotny jest także rozwój systemu odbierania odpadów poprzez zakup nowych pojemników i kontenerów na odpady oraz tworzenie kolejnych punktów odbioru odpadów zarówno na terenie miasta jak i GPSZOK.

Pozytywnym aspektem jest fakt, że w ostatnich latach obserwowany jest spadek ilości odpadów pozostawionych w miejscach nieprzeznaczonych na ich składowanie, co świadczy o wzroście świadomości ekologicznej mieszkańców.

5.8.4. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu GPSZOK i składowisk odpadów.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Większość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska dotyczących gospodarki odpadami, jest związana ze składowiskami odpadów. Można do nich zaliczyć przedostawanie się odpadów poza miejsce wyznaczone do ich składowania, ruchy masowe ziemi, a także samozapłon gazów składowiskowych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki powinny dotyczyć zagadnień, takich jak prawidłowa gospodarka odpadami, w tym przede wszystkim zapobieganie powstawaniu odpadów, znaczenie segregacji odpadów oraz obejmować akcje, takie jak „Sprzątanie Świata”.

Monitoring środowiska

Monitoringiem składowisk odpadów zajmują się jednostki zarządzające takimi instalacjami oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, który zajmuje się działalnością kontrolną.

5.8.5. Analiza SWOT

GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none">1. Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.2. Zmniejszająca się ilość zebranych odpadów zmieszanych.3. Funkcjonujący GPSZOK.	<ol style="list-style-type: none">1. Duża ilość odpadów zmieszanych w strumieniu zebranych odpadów.2. Istniejące wyroby azbestowe na terenie miasta.

GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	
4. Zmniejszająca się ilość dzikich wysypisk śmieci. 5. Rozbudowywany system pojemników i punktów do odbioru odpadów komunalnych na terenie miasta	
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Edukacja ekologiczna mieszkańców. 2. Zwiększenie stopnia odzysku materiałów ze strumienia odpadów komunalnych. 3. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów. 4. Dotacje zewnętrzne na usuwanie wyrobów zawierających azbest.	1. Rosnące ceny na instalacjach komunalnych. 2. Odpady związane z ruchem turystycznym. 3. Nieprzepisowe składowanie odpadów. 4. Spalanie odpadów w domowych kotłowniach. 5. Brak wystarczających środków finansowych pozwalających na całkowite usunięcie wyrobów azbestowych do 2032 r.

5.9. Zasoby przyrodnicze

Realizując zadania zawarte w niniejszym Programie Ochrony Środowiska należy uwzględnić ochronę gatunkową roślin i zwierząt, wynikającą z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r., poz. 1336) mającą na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu okazów gatunków oraz ich siedlisk i ostoi. Wymagane jest również przestrzeganie zapisów ww. ustawy, dotyczących zakazów oraz odstępstw od zakazów w odniesieniu do ww. gatunków oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, zwłaszcza:

- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r., poz. 2183),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r., poz. 1409),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r., poz. 1408).

5.9.1. Formy ochrony przyrody

Jedynymi formami ochrony przyrody na terenie Pruszcza Gdańskiego jest 9 pomników przyrody. Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyiska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie⁴⁵. Pomniki przyrody zostały scharakteryzowane w poniższej tabeli.

⁴⁵ Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336).

Tabela 39. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie Pruszcza Gdańskiego

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Pierśnica (obwód na wysokości 1,3 m) [cm]	Wys. [m]	Opis lokalizacji
1.	27.06.1989	Zarządzenie nr 11/89 Wojewody Gdańskiego z dnia 29 marca 1989 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Drzewo: Klon pospolity (Klon zwyczajny) – <i>Acer platanoides</i> . Przyschnięte końcówki gałęzi.	92	22	Pruszcz Gdański, ul. Wojska Polskiego, Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Św.
2.	27.06.1989	Zarządzenie nr 11/89 Wojewody Gdańskiego z dnia 29 marca 1989 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Drzewo: Wierzba biała – <i>Salix alba</i> . Przycięte konary i gałęzie.	137	15	Pruszcz Gdański, skrzyżowanie ul. Wojska Polskiego i Obrońców Pokoju
3.	29.03.1991	Rozporządzenie nr 3/91 Wojewody Gdańskiego z dnia 25 lutego 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Drzewo: Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i> . Przycięte gałęzie.	109	28	Pruszcz Gdański, ul. Krótka 4
4.	13.01.1996	Rozporządzenie nr 5/95 Wojewody Gdańskiego z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew w województwie gdańskim	Drzewo: Klon Jawor (Jawor) – <i>Acer pseudoplatanus</i> . Dziura w pniu.	87	18	Pruszcz Gdański, teren Zespołu Szkół Ogrodniczych i Ogólnokształcących ul. Wojska Polskiego 4
5.	23.10.2014	Uchwała Nr XLVIII/458/2014 Rady Miasta Pruszcza Gdański z dnia 24 września 2014 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody w mieście Pruszcz Gdański	Drzewo: Wiąz szypułkowy – <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> , <i>Ulmus effusa</i>).	158	32	Pruszcz Gdański, teren Parku przy ul. Obrońców Westerplatte
6.	23.10.2014	Uchwała Nr XLVIII/458/2014 Rady Miasta Pruszcza Gdański z dnia 24 września 2014 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody w mieście Pruszcz Gdański	Drzewo: Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i> .	106	23	Pruszcz Gdański, teren Parku przy ul. Obrońców Westerplatte

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Pierśnica (obwód na wysokości 1,3 m) [cm]	Wys. [m]	Opis lokalizacji
7.	23.10.2014	Uchwała Nr XLVIII/458/2014 Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 24 września 2014 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody w mieście Pruszcz Gdański	Drzewo: Dąb szypułkowy – Quercus robur. Przycięte gałęzie.	106	23	Pruszcz Gdański, „Park z Gruszą” przy ul. Grunwaldzkiej
8.	23.10.2014	Uchwała Nr XLVIII/458/2014 Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 24 września 2014 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody w mieście Pruszcz Gdański	Drzewo: Leszczyna turecka (Leszczyna drzewiasta) – Corylus colurna. Dziura w pniu, przycięte gałęzie	101	18	Pruszcz Gdański, teren Parku Miejskiego przy ul. Mickiewicza
9.	17.12.2022	Uchwała Nr XLIX/486/2022 Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 9 listopada 2022 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Drzewo: Dąb szypułkowy – Quercus robur.	422 (obwód)	-	Działka nr 1/164 obręb 22 w Pruszczu Gdańskim

źródło: crfop.gdos.gov.pl/crfop

Pruszcz Gdański graniczy z Obszarem Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich (od strony północnej, wschodniej i południowej). Jest to teren o dużej różnorodności biologicznej i klimatycznej, który może stanowić zaplecze przyrodniczo-rekreacyjne miasta.

5.9.2. Lasy, grunty leśne i tereny zieleni

Zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych oraz zasady gospodarki leśnej w powiązaniu z innymi elementami środowiska i z gospodarką narodową wyznacza Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1356).

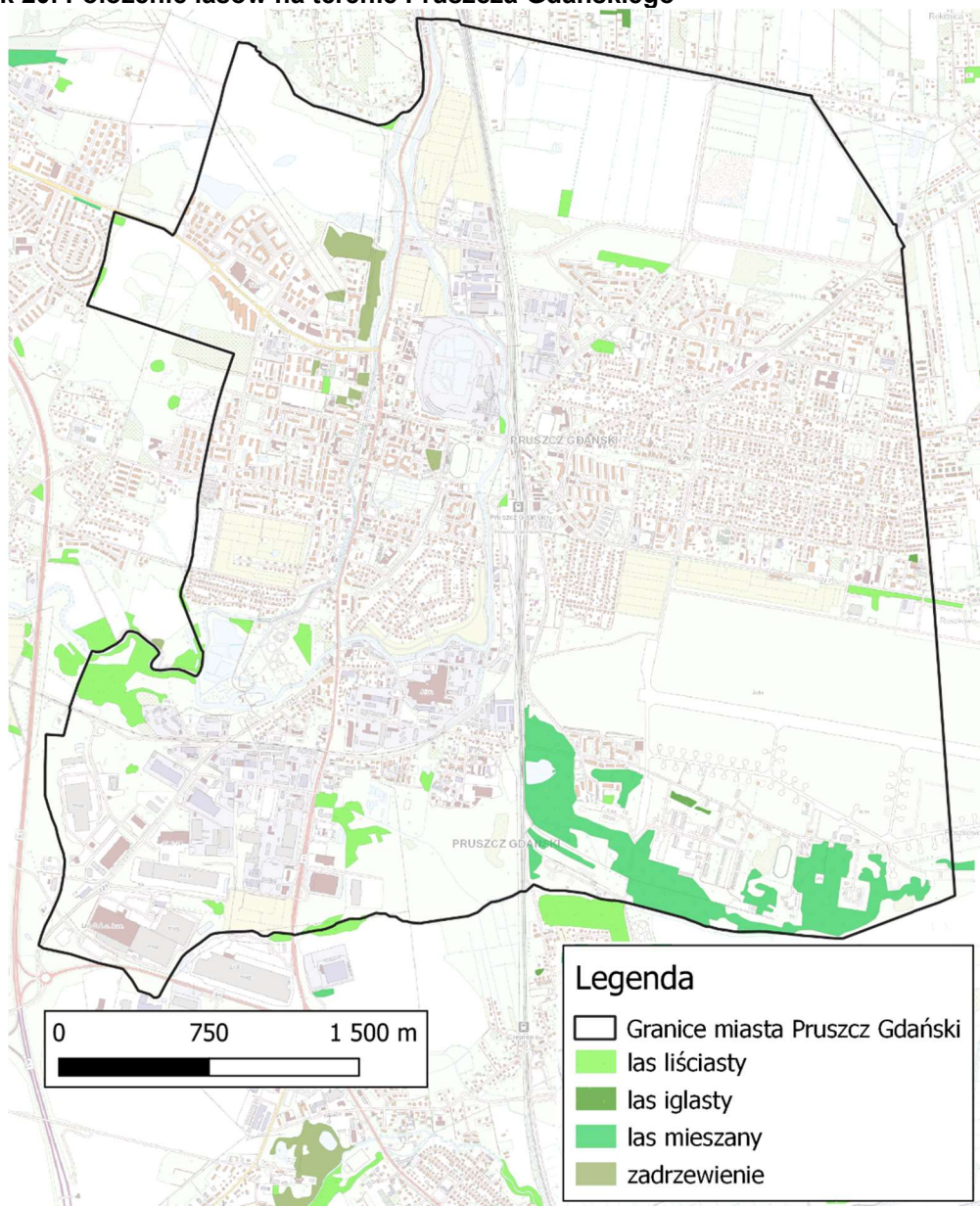
Z danych GUS wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych na terenie Pruszcza Gdańskiego wynosi 6,41 ha, co daje lesistość na poziomie zaledwie 0,4%. Jest ona jednym z najniższych wskaźników w Polsce. Średnia krajowa wynosi 29,6%, wojewódzka 26,5%, a powiatowa 18,3%. Kształtowanie się struktury gruntów leśnych i lasów oraz zieleni urządzonej na terenie gminy w ostatnich latach przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 40. Struktura gruntów leśnych, lasów i terenów zieleni na obszarze Pruszcza Gdańskiego

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		
		2020	2021	2022
Powierzchnia gruntów leśnych				
Lesistość	%	0,4	0,4	0,4
Grunty leśne ogółem	ha	6,41	6,41	6,41
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	6,10	6,10	6,10
Grunty leśne prywatne	ha	0,31	0,31	0,31
Powierzchnia lasów				
Lasy ogółem	ha	6,41	6,41	6,41
Lasy publiczne ogółem	ha	6,10	6,10	6,10
Lasy publiczne gminne	ha	6,10	6,10	6,10
Lasy prywatne ogółem	ha	0,31	0,31	0,31
Tereny zieleni				
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	44,15	44,15	44,15
Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem	%	2,7	2,7	2,7
Parki spacerowo-wypoczynkowe	ha	9,42	9,42	9,42
Zieleńce	ha	17,51	17,51	17,51
Zieleń uliczna	ha	7,00	7,00	7,00
Tereny zieleni osiedlowej	ha	17,22	17,22	17,22
Nasadzenia drzew	szt.	458	1 097	799
Ubytki drzew	szt.	203	131	105
Nasadzenia krzewów	szt.	450	309	250
Ubytki krzewów	m ²	8 900	0	34 119

źródło: GUS

Rysunek 20. Położenie lasów na terenie Pruszcza Gdańskiego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

Tereny zielone w granicach administracyjnych miasta Pruszcz Gdański ograniczają się do terenów zieleni miejskiej, obszarów pełniących szczątkowe role korytarzy ekologicznych wzdłuż cieków wodnych (rzeka Radunia oraz Kanał Raduni), a także pozostałych obszarów o charakterze ogrodniczo-uprawnym. Wśród terenów zieleni, które zachowały formę nieprzekształconą w sposób istotny poprzez działalność antropogeniczną, wyróżnić można:

- zielenń nawodną z występującym zadrzewieniem, kępami zarośli, fragmentami łąk i ziołorośli (początkowy bieg rzeki na terenie miasta),
- zielenń nawodną z widoczną roślinnością ruderalną, murawami i drzewostanem olchowo-wierzbowym (dalsze meandrujące odcinki Raduni, Kanał Raduni),
- łąki i pastwiska aktualnie użytkowane ekstensywnie z pojawiającą się roślinnością ruderalną,
- nieużytki rolne przeznaczone na cele nierolnicze, z wyraźną sukcesją roślin lepiej przystosowujących się do warunków antropopresji.

Osobną grupę terenów biologicznie czynnych stanowią tereny urządzonej zieleni miejskiej. W ujęciu gatunkowym na terenie miasta dominują odporne gatunki drzew charakterystyczne dla obszarów zurbanizowanych, jak: klon, lipa i kasztanowiec. Na terenach sąsiadujących z ciekami wodnymi także wierzba i olcha. Występują również brzozy i dęby oraz szpaler grabowy na cmentarzu przy ul. Spokojnej.

Infrastrukturę zieloną miasta stanowią: Park Miejski przy ul. Mickiewicza, Park Krainy Polodowcowej, Park z Gruszą, Park Dębowy, Parki przy ul. Obrońców Westerplatte, Park Wita Stwosza, założenia parkowo-skwerowe między ul. Grunwaldzką a Kanałem Raduni, tereny Międzynarodowego Bałtyckiego Parku Kulturowego (Faktoria), zieleń cmentarza przy ul. Spokojnej oraz ul. Cichej, zieleń miejska przy ul. Powstańców Warszawy, ul. Słonecznej⁴⁶.

5.9.3. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska

Pruszcz Gdański charakteryzuje się brakiem obszarowych form ochrony przyrody oraz bardzo niskim poziomem lesistości (0,4%) i udziału terenów zieleni w ogólnej powierzchni (2,7%), które na przestrzeni ostatnich lat nie uległy zmianie. Wpływ na środowisko przyrodnicze ma presja człowieka związana z rozwojem infrastruktury, budownictwa i turystyki. W celu uniknięcia jej negatywnego wpływu na zasoby przyrodnicze konieczne będzie identyfikowanie obszarów cennych przyrodniczo, wprowadzanie ich do polityki przestrzennej gminy oraz wdrażanie działań ochronnych. Rozwój terenów zieleni jest istotny z powodu pełnienia przez nie istotnej roli w łagodzeniu ekstremów pogodowych, retencjonowania wody, spowalniania spływów powierzchniowych, obniżania temperatury i absorbowania zanieczyszczeń powietrza. Konieczne jest dalsze utrzymywanie, pielęgnowanie i rozwijanie terenów zieleni.

Niewielkie powierzchniowo tereny zieleni są bardziej narażone na negatywne skutki wysokich temperatur i bezdeszczowych okresów. Zanieczyszczenia powietrza, wody, gleby, mające swe źródło zarówno na terenie miasta, jak i napływające spoza jego obszaru wpływają także na zasoby przyrodnicze, stąd konieczność bieżącej kontroli i wykonywania zabiegów ochronnych i pielęgnacyjnych na terenach zieleni.

5.9.4. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności. W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe, wpływ na mikroklimat przez zalesienia oraz tworzenie obszarów zielonych, zwiększanie naturalnej retencji wodnej, odpowiednią gospodarkę leśną, z naciskiem na odpowiedni skład gatunkowy.

⁴⁶ Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Pruszcz Gdański do 2030 r., Pruszcz Gdański 2021.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, mających wpływ na zasoby przyrodnicze, można zaliczyć negatywny wpływ zanieczyszczeń powietrza i wód na środowisko i organizmy żywe, pożary lasów, gwałtowne zjawiska atmosferyczne oraz choroby roślin.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne powinny uświadamiać mieszkańców, jak wartościowe są zasoby środowiska przyrodniczego. Można to osiągnąć poprzez edukację w szkołach oraz tworzenie ścieżek edukacyjnych, zwłaszcza przy obiektach objętych ochroną. Edukacja ekologiczna w szkołach, dotycząca zagadnień związanych z ochroną przyrody odbywa się poprzez odpowiednie programy edukacyjne. Ochrona przyrody jest nauką interdyscyplinarną i obejmuje zagadnienia dotyczące przedmiotów takich jak geografia, biologia, chemia oraz fizyka.

Monitoring środowiska

Stan zasobów przyrodniczych monitorowany jest przez GIOŚ w ramach Zintegrowanego Monitoringu Przyrodniczego Środowiska w Polsce. Celem ZMŚP jest dostarczenie danych do określania aktualnego stanu środowiska oraz w oparciu o wieloletnie cykle obserwacyjne, przedstawienie krótko- i długookresowych przemian środowiska w warunkach zmian klimatu i narastającej antropopresji. Uzyskane wyniki z prowadzonych obserwacji stanowią podstawę do sporządzenia prognoz krótko- i długoterminowych rozwoju środowiska przyrodniczego oraz przedstawienia kierunków zagrożeń i sposobów ich przeciwdziałania.

5.9.5. Analiza SWOT

ZASOBY PRZYRODNICZE	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> Istnienie terenów urządzonej zieleni miejskiej. Bieżąca pielęgnacja terenów zielonych. 	<ol style="list-style-type: none"> Bardzo niska lesistość miasta. Bardzo niski udział terenów zieleni w ogólnej powierzchni.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> Ograniczenie zanieczyszczeń wód, gleb i powietrza pochodzących z lokalnych źródeł. Ochrona i rozwój lasów oraz terenów zieleni miejskiej. Planowanie przestrzenne uwzględniające rozwój terenów zieleni. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców. 	<ol style="list-style-type: none"> Zanieczyszczenie środowiska (powietrza, gleb, wód). Czynniki atmosferyczne, m.in. susze, wiatry. Szkodniki oraz pasożyty. Niekontrolowany ruch turystyczny.

5.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Zgodnie z definicją zawartą w art. 3 Ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022, poz. 2556), mówiąc o:

- poważnej awarii rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.
- poważnej awarii przemysłowej rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie.

Obejmują one takie rodzaje zdarzeń jak:

1. Pożary na dużych obszarach, pożary długo trwające, a także pożary towarzyszące awariom z udziałem materiałów niebezpiecznych, które powodują zniszczenie lub zanieczyszczenie środowiska;
2. Awarie i katastrofy w zakładach przemysłowych, transporcie, rozładunku i przeładunku materiałów niebezpiecznych i innych substancji, powodujących zanieczyszczenie środowiska;
3. Awarie budowli hydrotechnicznych, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska;
4. Klęski żywiołowe, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska.

Zagrożenie spowodowania poważnej awarii wynikać może także z transportu substancji niebezpiecznych. Paliwa płynne przewożone są praktycznie po drogach wszystkich kategorii oraz liniach kolejowych. Zagrożenie stanowią także sieci przesyłowe, którymi dostarcza się paliwa ciekłe oraz gazowe.

Na terenie Pruszcza Gdańskiego nie ma zlokalizowanych zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz nie wystąpiły w ostatnich latach zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

5.10.1. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska

Na terenie Pruszcza Gdańskiego nie występują zakłady dużego oraz zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii oraz nie miały miejsca zdarzenia o znamionach poważnej awarii. W odległości kilkunastu kilometrów od granic miasta, w Gdańsku, zlokalizowane są 4 ZDR i 4 ZZR. Większość przewidywanych skutków poważnych awarii przemysłowych ograniczy się do terenu zakładów. Nie można jednak wykluczyć, że w przypadku awarii o rozmiarach katastrofy, jej skutki nie będą odczuwalne poza terenem zakładów. Zakłady wdrażają procedury Programu Zapobiegania Awariom, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia awarii. Przez teren miasta mogą być także transportowane substancje niebezpieczne, które zwiększają prawdopodobieństwo zanieczyszczenia środowiska niebezpiecznymi substancjami. Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa oraz kreowanie prawidłowych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń powinno zminimalizować skutki ewentualnych awarii.

5.10.2. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają wpływ na zagrożenie poważnymi awariami. Ekstremalne zjawiska atmosferyczne takie jak zbyt wysokie temperatury powietrza, burze, wichury czy ulewy mogą doprowadzić do awarii urządzeń na terenie zakładów przemysłowych. Ponadto bodźce te mogą zwiększyć ryzyko wystąpienia wypadków oraz awarii podczas przewożenia substancji niebezpiecznych ciągami komunikacji samochodowej oraz kolejowej. Aby zmniejszyć ryzyko wpływu zmian klimatycznych na ryzyko wystąpienia poważnych awarii przemysłowych należy zaadaptować procedury przewozu substancji niebezpiecznych oraz funkcjonowania instalacji przemysłowych, a także brać czynniki klimatyczne pod uwagę przy budowie dróg oraz instalacji przemysłowych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, należą w tej kategorii, głównie awarie pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, awarie w zakładach przemysłowych oraz ryzyko zagrożenia gwałtownymi zjawiskami pogodowymi. W celu ich uniknięcia należy brać pod uwagę możliwość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska już na etapie projektowania i budowy dróg, a także usprawnić systemy kontroli bezpieczeństwa instalacji oraz środków transportu substancji niebezpiecznych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne powinny uświadamiać mieszkańców, jak postępować w razie wystąpienia poważnej awarii oraz jak zmniejszyć jej skutki.

Monitoring środowiska

Zakłady o dużym oraz zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej kontrolowane są przez WIOŚ oraz przez Państwową Straż Pożarną. Transport substancji niebezpiecznych jest natomiast nadzorowany przez funkcjonariuszy Policji i Inspekcji Transportu Drogowego.

5.10.3. Analiza SWOT

ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none">1. Prowadzona ewidencja zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.2. Brak zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.3. Brak zdarzeń o znamionach poważnej awarii.	<ol style="list-style-type: none">1. Obecność dróg, którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none">1. Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii.	<ol style="list-style-type: none">1. Zdarzenia losowe przy ciągach komunikacyjnych (wypadki, rozszczelnienia).

ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

2. Możliwość finansowania zakupu środków oraz sprzętu niezbędnego do usuwania skutków poważnych awarii ze środków krajowych i zewnętrznych.	

6. Cele Programu Ochrony Środowiska, zadania i ich finansowanie

Cele niniejszego programu zostały wyznaczone na podstawie:

- Zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych komponentów środowiska,
- Możliwości finansowych analizowanej jednostki samorządu terytorialnego,
- Celów dokumentów wyższego szczebla (poziom powiatowy, wojewódzki i krajowy),
- Celów dokumentów lokalnych (funkcjonujących na terenie omawianej gminy miejskiej).

I. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

Poprawa stanu jakości powietrza.

Wspieranie transformacji energetycznej.

II. ZAGROŻENIA HAŁASEM

Poprawa klimatu akustycznego.

III. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

IV. GOSPODAROWANIE WODAMI

Zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej.

System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi.

Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód.

V. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa.

VI. GLEBY

Przywrócenie i utrzymanie dobrego stanu gleb.

VII. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

Racjonalna gospodarka odpadami.

VIII. ZASOBY PRZYRODNICZE

Zachowanie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu.

IX. ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska oraz minimalizacja ich skutków.

Zadania mogą być:

1. Własne – realizowane przez Gminę i finansowane w całości lub w części ze środków budżetowych i pozabudżetowych będących w dyspozycji Gminy.
2. Monitorowane – realizowane i finansowane przez przedsiębiorstwa lub organy i instytucje szczebla krajowego (centralnego), bądź instytucje działające na terenie gminy, lecz podlegających bezpośrednio organom centralnym.

Tabela 41. Wykaz celów, kierunków interwencji oraz zadań wyznaczonych w ramach Programu Ochrony Środowiska

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródła danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)				
I. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Poprawa stanu jakości powietrza	Zanieczyszczenia dla których odnotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego i docelowego w strefie pomorskiej GIOŚ	B(a)P	brak	Zarządzanie jakością powietrza	Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie Planu gospodarki niskoemisyjnej, Założeń do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię i paliwa gazowe oraz innych dokumentów z zakresu ochrony powietrza i klimatu	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	nieefektywny system wdrażania zapisów dokumentów
						Prowadzenie monitoringu jakości powietrza	M – GIOŚ	brak środków finansowych, braki kadrowe
						Uwzględnianie w dokumentach planistycznych zapisów umożliwiających ograniczenie emisji zanieczyszczeń	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	-
						Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej, a także kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych oraz ochrony klimatu	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
		Ilość wymienionych źródeł ciepła [szt./rok] <i>Miasto, WFOŚiGW</i>	45	wg złożonych wniosków o dotacje	Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza m.in. poprzez przejście na gospodarkę	Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, użyteczności publicznej	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański, M – właściciele budynków	brak środków finansowych
					Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	braki kadrowe	

⁴⁷ W – własne, M – monitorowane.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródło danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)				
					niskoemisyjną we wszystkich sektorach	Zakup drona do analizy składu dymu kominowego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
		Długość sieci ciepłowniczej [km] <i>PEC, GPEC PRO</i>	9,662 (PEC – 2020 r.) 2,177 (GPEC PRO)	11,500 (PEC) 2,177 (GPEC PRO)		Modernizacja i rozbudowa systemów infrastruktury ciepłej, rozwój sieci ciepłowniczej i podłączanie nowych odbiorców	M – PEC	brak środków finansowych, brak uzasadnienia ekonomicznego
		Długość sieci gazowej dystrybucyjnej [m] <i>PSG</i>	119 773	121 000		Modernizacja i budowa sieci gazowej oraz podłączanie budynków indywidualnych do sieci gazowej	M – PSG	brak środków finansowych, brak uzasadnienia ekonomicznego
		Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp.] <i>GUS</i>	4 086 (2021 r.)	4 500		Modernizacja istniejących źródeł spalania paliw	M – PEC, przedsiębiorcy	brak środków finansowych
		Ilość przystanków autobusowych [szt.] <i>Miasto</i>	87	90	Rozwój transportu zbiorowego w kierunku transportu przyjaznego dla środowiska, wspieranie ekologicznych form transportu	Organizacja lokalnego transportu zbiorowego	M – Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku	-
						Poprawa systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański, M – zarządcy dróg, Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku	brak środków finansowych
						Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 226 w mieście Pruszcz Gdański w zakresie budowy zatoki autobusowej wraz z dojazdami	M – ZDW	przedłużający się termin realizacji zadania
						Budowa węzłów integracyjnych Pruszcz Gdański, Ciepłowo, Pszczółki wraz z trasami dojazdowymi	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka	
		Nazwa źródło danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)					
						Dostosowanie floty pojazdów do wymogów odnośnie elektromobilności	M – przedsiębiorstwa komunikacji publicznej	brak środków finansowych	
		Długość ścieżek rowerowych [km] GUS	18,5	23		Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (np. wypożyczalnie rowerów)	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych	
					Ścieżka pieszo-rowerowa ul. Nowowiejskiego – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych		
					Ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż Strugi Gęś od ul. Sikorskiego do ul. Stolarskiej – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych		
					Budowa ciągu pieszo-rowerowego ul. Sportowa – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych		
					Budowa Systemu Roweru Metropolitalnego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych		
					Utworzenie miejsca obsługi rowerzystów	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych		
					Zmniejszenie emisyjności w transporcie		Renowacja terenu u zbiegu ulic Chopina i Grunwaldzkiej wraz z odtworzeniem przestrzeni publicznej wokół budynków ul. Krótka 4 i 6 wraz z oświetleniem	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
							Przebudowa ul. Krótkiej o charakterze WOONERF wraz z łącznikiem do ul. Grunwaldzkiej	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
							Tczewska, Towarowa – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródła danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)				
						Zagospodarowanie parku Rycerza Stefana i Placu Wyzwolenia wraz z nową ekspozycją rzeźbiarską oraz odcinkiem ul. Chopina łączącą ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
		Ilość budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji [szt./rok] <i>WFOŚiGW</i>	17	wg złożonych wniosków o dotacje	Dążenie do efektywności energetycznej	Termomodernizacja budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański, M – właściciele budynków	brak środków finansowych
		Ilość inwestycji w zakresie modernizacji/wymiany oświetlenia ulicznego [szt./rok] <i>Miasto</i>	5 (2021 r.)	5	Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia dróg publicznych	Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Oświetlenie na terenie miasta – optymalizacja kosztów utrzymania	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
						Oświetlenie ul. Obrońców Westerplatte – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
		Wspieranie transformacji energetycznej	Liczba budynków publicznych z instalacją OZE [szt.] <i>Miasto</i>	15	wzrost zależności od możliwości	. Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii	Realizacja inwestycji z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański, M – właściciele budynków
	Liczba zamontowanych instalacji OZE w budynkach mieszkalnych [szt./rok] <i>WFOŚiGW</i>		4	wg złożonych wniosków o dotacje	Promowanie i rozwój odnawialnych i alternatywnych źródeł energii		W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródło danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)				
II. ZAGROŻENIA HAŁASEM	Poprawa klimatu akustycznego	Liczba budynków w przekroczeniach hałasu wyrażonego wskaźnikiem L _{DWN} [szt.] GDDKiA	38	18	Zarządzanie jakością klimatu akustycznego	Kontrola emisji hałasu do środowiska z ciągów komunikacyjnych	M – GIOŚ, zarządcy dróg	brak środków finansowych, braki kadrowe, brak punktów wyznaczonych na terenie miasta
		Liczba budynków w przekroczeniach hałasu wyrażonego wskaźnikiem L _N [szt.] GDDKiA	40	20		Kontrolowanie dopuszczalnych norm emisji hałasu z obiektów działalności gospodarczej	M – WIOŚ	braki kadrowe
		Ilość przeprowadzonych kontroli w zakresie przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń [szt./rok] WIOŚ	1	zależnie od potrzeb		Prowadzenie edukacji ekologicznej dotyczącej klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
		Ilość podmiotów naruszających przepisy prawne i zapisy pozwoleń [szt./rok] WIOŚ	0	0	Ochrona przed hałasem	Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów dźwiękochłonnych, przekryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów)	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański, M – zarządcy dróg, linii kolejowej	brak środków finansowych
						Uspokojenie ruchu na terenach miejskich, poprzez wprowadzenie ograniczeń prędkości oraz inteligentnego sterowania ruchem	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych, przedłużające się procedury prawne
					Ograniczenie hałasu	Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska oraz zmniejszenie narażenia mieszkańców na hałas	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	-
						Redukcja hałasu przemysłowego poprzez stosowanie rozwiązań technicznych: obudowy	M – przedsiębiorcy	brak środków finansowych

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródło danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)				
						dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne i inne		
						Budowa, rozbudowa i przebudowa dróg krajowych, wojewódzkich oraz gminnych i powiatowych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański, M – zarządcy dróg	brak środków finansowych
						Przebudowa drogi przy ul. Przy Torze i drogi przy ul. Banacha wraz z uzupełnieniem oświetlenia w ul. Paderewskiego w Pruszczu Gdańskim	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
						Strzeleckiego – modernizacja i rozbudowa regionalnego układu komunikacyjnego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
						Budowa układu drogowego między ulicami Kopernika, Kasprowicza i rowem wschodnim w Pruszczu Gdańskim	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
						Układ drogowy łączący ul. Sikorskiego z ul. Skalskiego w Pruszczu Gdańskim i układem drogowym w Ciepłowie	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
						Projekt układu drogowego ul. Niepodległości na odcinku od ul. Widokowej do ul. Ogrodowej	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
						Dokumentacja projektowa ul. Kordiana, Salomei, Balladyny i odcinka ul. Aliny	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
						Dokumentacja projektowa ul. Dobrowolskiego i Czekanowskiego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
						Dokumentacja projektowa ul. Wita Stwosza	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródło danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)				
						Przebudowa ul. Orzeszkowej i Sienkiewicza wraz z przebudową skrzyżowania ul. Kasprowicza z ul. Beniowskiego, Sienkiewicza w Pruszczu Gdańskim	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
						Budowa ul. Arctowskiego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Ul. Norwida – projekt – modernizacja układu komunikacyjnego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Stolarska – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Kirkora, Śniadeckiej, Rzewuskiego – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 226 ul. Chopina w Pruszczu Gdańskim	M – ZDW	brak środków finansowych
						Przebudowa drogi powiatowej nr 2247G ul. Gałczyńskiego w Pruszczu Gdańskim – etap III	M – Powiat Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
						Przebudowa drogi powiatowej nr 2231G ul. Obrońców Westerplatte w Pruszczu Gdańskim	M – Powiat Gdański	brak środków finansowych
III. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Poziom promieniowania elektromagnetycznego [V/m] ul. Żwirki i Wigury ul. Wróblewskiego GIOŚ	<0,8 0,88	<0,8 <0,88	Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed PEM	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	-
						Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych	M – GIOŚ	zmiany w przepisach prawnych dot. zakresu monitoringu
						Prowadzenie wykazu i bieżąca aktualizacja źródeł	M – Powiat Gdański	zmiany w przepisach prawnych, niezgłoszenie nowych

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka				
		Nazwa źródło danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)								
						promieniowania elektromagnetycznego		źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne				
						Właściwa lokalizacja, modernizacja i poprawne użytkowanie urządzeń oraz instalacji emitujących PEM	M – przedsiębiorstwa	niepoprawne użytkowanie urządzeń oraz instalacji emitujących PEM				
IV. GOSPODAROWANIE WODAMI	Zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej	Długość kanalizacji deszczowej [km] Miasto	71,5	75	Ograniczenie wzrostu ryzyka powodziowego	Przebudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Raduni, Kłodawy, Bielawy – miasto Gdańsk, miasto Pruszcz Gdański, gminy Pruszcz Gdański, Suchy Dąb, Pszczółki	M – RZGW	brak środków finansowych				
						Koszenie i konserwacja rowów melioracyjnych	M – właściciele terenów	brak środków finansowych				
						Regulacja potoków i rzek, bieżąca konserwacja urządzeń melioracyjnych i cieków wodnych, konserwacja urządzeń i budowli wodnych służących do gromadzenia i odprowadzania wód oraz utrzymywanie drożności wód	M – RZGW	brak środków finansowych				
									Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, zwiększanie retencji wód	Budowa sieci kanalizacji deszczowej i zbiornika dla retencji wód opadowych w Pruszczu Gdańskim rejon Przy Torze – etap I – odprowadzenie wód deszczowych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
										Budowa zbiornika dla retencji wód opadowych zlokalizowanego w rejonie Przy Torze - etap II oraz sieci kanalizacji deszczowej w ulicach Komara, Sidły, fragmencie ulicy Herberta i zbiornika dla retencji wód opadowych przy ulicy Jaśminowej w Pruszczu	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródło danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)				
						Gdańskim – odprowadzenie wód deszczowych		
						Wprowadzanie retencji na kanalizacji deszczowej, w tym budowa i modernizacja zbiorników retencyjnych, infrastruktury odprowadzającej wody deszczowe	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Budowa rozwiązań błękitno-zielonej infrastruktury	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
	System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności [dam ³] GUS	1 581,1	1 450	Optymalizacja zużycia wody	Wprowadzanie rozwiązań technicznych i technologicznych pozwalających na ograniczenie zużycia wody	M – WIK, przedsiębiorstwa	brak środków finansowych
						Ograniczenie zużycia wody w obrębie terenów miejskich (ponowne wykorzystanie „wody szarej” i „deszczówki” do celów gospodarczych) oraz w przemyśle (np. recyrkulacja wody, zamykanie obiegu wody)	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański, M – przedsiębiorstwa, mieszkańcy	brak środków finansowych
	Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód	JCWP o złym stanie ogólnym [szt.] GIOŚ	3	0	Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych	Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	M – GIOŚ	braki kadrowe, brak środków finansowych, brak punktów pomiarowych wyznaczonych na terenie miasta
		JCWPd o dobrym stanie ogólnym [szt.] GIOŚ	2	2		Kontrola przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	M – WIOŚ	braki kadrowe
				Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód		W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców	

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródło danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)				
						Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony przed powodzią i suszą	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
V. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa	Długość czynnej sieci wodociągowej [km] WIK	96,4	100	Rozwój infrastruktury technicznej wodno-ściekowej	Budowa sieci wodociągowej Pruszcz Pole Małe	M – WIK	przedłużający się termin realizacji zadania
		Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności [%] WIK	100	100		Budowa sieci wodociągowej Pruszcz Pole Duże	M – WIK	przedłużający się termin realizacji zadania
		Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km] WIK	152,4	160		Budowa kanalizacji sanitarnej Pruszcz Pole Małe	M – WIK	przedłużający się termin realizacji zadania
		Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności [%] WIK	99,81	100		Budowa kanalizacji sanitarnej Pruszcz Pole Duże	M – WIK	przedłużający się termin realizacji zadania
						Budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej zgodnie z kierunkami rozwoju miasta Pruszcz Gdański	M – WIK	przedłużający się termin realizacji zadania
						Monitoring gospodarki wodno-ściekowej (badania wód, ścieków, odcieków, wizualizacja, kontrola parametrów ilościowych i jakościowych wód i ścieków)	M – WIK	brak wykwalifikowanej kadry
		Ilość zbiorników bezodpływowych [szt.] GUS	19	10	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak chęci współpracy ze strony mieszkańców
						Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański, M – WIK	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródło danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)				
						użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków		
VI. GLEBY	Przywrócenie i utrzymanie dobrego stanu gleb	Ilość pobranych próbek do badań [szt./rok] <i>OSChR</i>	0	zależnie od zleceń	Ochrona i zapewnienie właściwego użytkowania gleb	Monitoring jakości gleb	M – GIOŚ, OSChR	braki kadrowe, brak środków finansowych, brak punktów pomiarowych wyznaczonych na terenie miasta
		Ilość przeprowadzonych szkoleń [szt./rok] <i>PODR</i>	17	kilkanaście		Promocja i realizacja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych, rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja na temat dobrych praktyk rolniczych	M – PODR, ARiMR, rolnicy	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
						Wprowadzenie do mpzp konieczności ochrony gleb klasy I-III i racjonalnego gospodarowania ich zasobami	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	-
		Powierzchnia gruntów zrehabilitowanych [ha] <i>Powiat</i>	0	zależnie od potrzeb	Rekultywacja i remediacja zdegradowanych gleb	Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku przyrodniczym, rekreacyjnym lub leśnym	M – właściciele gruntów	brak środków finansowych
					Wapnowanie gleb zakwaszonych	M – właściciele gruntów	brak środków finansowych	
VII. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Racjonalna gospodarka odpadami	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg/rok] <i>Miasto</i>	13 891,0050	13 000	Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów	Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	niska świadomość społeczna

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródła danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)				
		Udział odpadów selektywnie zebranych w ogółu odpadów [%] <i>Miasto</i>	44,55	50		Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Budowa półpodziemnych punktów gromadzenia odpadów	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
		Ilość przeprowadzonych kontroli w zakresie przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń [szt./rok] <i>WIOŚ</i>	2	zależnie od potrzeb		Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku na terenie miasta i regulaminu utrzymania czystości i porządku	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak chęci współpracy ze strony mieszkańców
		Ilość podmiotów naruszających przepisy prawne i zapisy pozwoleń [szt./rok] <i>WIOŚ</i>	1	0		Kontrola w zakresie przestrzegania warunków wydanych pozwoleń na wytwarzanie, zbieranie i przetwarzanie odpadów	M – WIOŚ	braki kadrowe
		Ilość zlikwidowanych „dzikich wysypisk odpadów” [szt.] <i>GUS</i>	3 (2021 r.)	zależnie od potrzeb		Sporządzanie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak wykwalifikowanej kadry, nierzetelne sprawozdania podmiotów odbierających odpady komunalne
		Ilość zlikwidowanych „dzikich wysypisk odpadów” [szt.] <i>GUS</i>	3 (2021 r.)	zależnie od potrzeb		Identyfikacja i likwidacja „dzikich wysypisk odpadów”	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
		Masa odpadów zawierających azbest pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia [Mg] <i>Baza azbestowa</i>	691,997	500		Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu miasta	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródło danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)				
		Osiągnięty poziom recyklingu odpadów komunalnych [%] <i>Miasto</i>	35,38	≥56	Redukcja masy odpadów przekazanych do składowania	Osiągnięcie poziomów ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, poziomów składowania odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	niska świadomość społeczna
		Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania [%] <i>Miasto</i>	3,11	≤35				
		Osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych [%] <i>Miasto</i>	obowiązuje od 2025 r.	≤30				
VIII. ZASOBY PRZYRODNICZE	Zachowanie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu	Lesistość [%] <i>GUS</i>	0,4	0,7	Ochrona krajobrazu, różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów	Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak objęcia wszystkich terenów dokumentami planistycznymi
		Nasadzenia drzew [szt.] <i>GUS</i>	799	zależnie od potrzeb		Leczenie, pielęgnacja drzewostanów oraz nasadzenia drzew i krzewów	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
		Liczba pomników przyrody [szt.] <i>GDOŚ</i>	9	≥9		Pielęgnacja i konserwacja pomników przyrody	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	-
						Utrzymanie, wymiana i wprowadzenie zadrzewień przydrożnych i zadrzewień śródpolnych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański, M – zarządcy dróg	brak środków finansowych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródło danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)				
						Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych z zakresu ochrony, zachowania, promocji walorów krajobrazu i przyrody oraz znaczenia zieleni w adaptacji do zmian klimatu	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
		Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej [ha] GUS	44,15	50	Tworzenie zielonej infrastruktury	Utrzymywanie, kształtowanie i rewitalizacja terenów zieleni	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Estetyzacja pierzei w otoczeniu Kanału Raduni wzdłuż ul. Grunwaldzkiej	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Utworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej dla osób spacerujących, oświetlenie i rewitalizacja terenów zielonych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Zagospodarowanie wraz z estetyzacją podwórek przy ul. Grunwaldzkiej – pomiędzy ul. Grunwaldzką i ul. Krótką	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Park miejski – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
						Rozbudowa Parku Krainy Połodowcowej – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Linarium. Budowa miejsca otwartej strefy aktywności (budżet obywatelski)	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	przedłużający się termin realizacji zadania
						Ogród deszczowy w mieście Pruszcz Gdański (budżet obywatelski)	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania ⁴⁷ , Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródło danych	Wartość bazowa (2022 r.)	Wartość docelowa (2026 r.)				
						Doświadczalny Park w Pruszczu Gdańskim (budżet obywatelski)	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
IX. ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska oraz minimalizacja ich skutków	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii [szt.] WIOŚ	0	0	Przeciwdziałanie wystąpieniu awarii instalacji przemysłowych, minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi i środowiska	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Dotacja celowa dla OSP w Pruszczu Gdańskim na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	brak środków finansowych
						Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	M – PSP, WIOŚ, sprawcy awarii	braki kadrowe, wyposażenia
						Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	M – RDOŚ	braki kadrowe, wyposażenia
						Nadzór nad logistyką transportową substancji niebezpiecznych	M – Inspekcja Transportu Drogowego	braki kadrowe, brak wyznaczonych miejsc do kontroli
					Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań na wypadek wystąpienia poważnych awarii	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański, M – Powiat Gdański, PSP, policja	brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców

źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych spójnych z *Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański* oraz informacji z Urzędu Miasta Pruszcz Gdański i innych instytucji i podmiotów

Tabela 42. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]					Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
			2023	2024	2025	2026	2027-2030			Razem
I. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie Planu gospodarki niskoemisyjnej, Założeń do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię i paliwa gazowe oraz innych dokumentów z zakresu ochrony powietrza i klimatu	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-
	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych zapisów umożliwiających ograniczenie emisji zanieczyszczeń	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	W ramach bieżącej działalności					b.d.	Środki własne	-
	Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej, a także kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych oraz ochrony klimatu	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-
	Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, użyteczności publicznej	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	100 000	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków				b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	Kwota dotyczy dotacji z budżetu Gminy na wymianę źródeł ciepła dla mieszkańców
	Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	W ramach bieżącej działalności					b.d.	Środki własne	-

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]					Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
			2023	2024	2025	2026	2027-2030			Razem
	Zakup drona do analizy składu dymu kominowego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	111 500					111 500	Budżet obywatelski	-
	Poprawa systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, fundusze krajowe, europejskie	-
	Budowa węzłów integracyjnych Pruszcz Gdański, Cieplewo, Pszczółki wraz z trasami dojazdowymi	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	279 197					279 197	Środki własne	-
	Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (np. wypożyczalnie rowerów)	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	Zadanie obejmuje również poniższe inwestycje
	Ścieżka pieszo-rowerowa ul. Nowowiejskiego – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	125 000					125 000	Środki własne	-
	Ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż Strugi Gęś od ul. Sikorskiego do ul. Stolarskiej – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	155 000					155 000	Środki własne	Celem jest zwiększenie przepustowości ruchu kołowego w mieście

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]						Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
			2023	2024	2025	2026	2027-2030	Razem			
	Budowa ciągu pieszo-rowerowego ul. Sportowa – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	46 000						46 000	Środki własne	Celem jest rozbudowa infrastruktury pieszo-rowerowej w mieście
	Budowa Systemu Roweru Metropolitalnego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	193 836	412 408	412 408	412 408	824 348		2 255 408	Środki własne	Celem jest wspomaganie transportu zbiorowego jako alternatywy dla indywidualnego transportu samochodowego, co ograniczy negatywne skutki transportu, np. emisję CO2. Realizacja do 2028 r.
	Utworzenie miejsca obsługi rowerzystów	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	12 000						12 000	Środki własne	-
	Renowacja terenu u zbiegu ulic Chopina i Grunwaldzkiej wraz z odtworzeniem przestrzeni publicznej wokół budynków ul. Krótka 4 i 6 wraz z oświetleniem	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	50 000	100 000					150 000	Środki własne	Dokończenie zadania realizowanego od 2020 r.
	Przebudowa ul. Krótkiej o charakterze WOONERF wraz z łącznikiem do ul. Grunwaldzkiej	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	50 000	100 000					150 000	Środki własne	Zadanie obejmuje przebudowę drogi wraz z budową ciągu pieszo-rowerowego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]						Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
			2023	2024	2025	2026	2027-2030	Razem			
	Tczewska, Towarowa – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	188 000						188 000	Środki własne	Celem jest zwiększenie przepustowości ruchu kołowego w mieście. Planuje się wykonanie dokumentacji i uzyskanie pozwolenia na realizację
	Zagospodarowanie parku Rycerza Stefana i Placu Wyzwolenia wraz z nową ekspozycją rzeźbiarską oraz odcinkiem ul. Chopina łączącą ul. Wojska Polskiego z ul. Grunwaldzką	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	201 976	650 000					851 976	Środki własne	Zadanie obejmuje przebudowę fragmentu ul. Chopina
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków						b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-
	Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków						b.d.	Środki własne, fundusze krajowe, europejskie	
	Oświetlenie na terenie miasta – optymalizacja kosztów utrzymania	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	1 300 000						1 300 000	Środki własne	Dokończenie zadania realizowanego od 2022 r. polegającego na wymianie oświetlenia na LED
	Oświetlenie ul. Obrońców Westerplatte – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	10 000						10 000	Środki własne	-
	Realizacja inwestycji z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański,	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków						b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]					Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
			2023	2024	2025	2026	2027-2030			Razem
	Promowanie i rozwój odnawialnych i alternatywnych źródeł energii	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-
II. ZAGROŻENIA HAŁASEM	Prowadzenie edukacji ekologicznej dotyczącej klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-
	Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów dźwiękochłonnych, przekryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów)	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, fundusze krajowe, europejskie	-
	Uspokojenie ruchu na terenach miejskich, poprzez wprowadzenie ograniczeń prędkości oraz inteligentnego sterowania ruchem	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, fundusze krajowe, europejskie	-
	Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska oraz zmniejszenie narażenia mieszkańców na hałas	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	W ramach bieżącej działalności					b.d.	Środki własne	-

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]					Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu		
			2023	2024	2025	2026	2027-2030			Razem	
	Budowa, rozbudowa, przebudowa i remonty dróg krajowych, wojewódzkich oraz gminnych i powiatowych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	744 850	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, fundusze krajowe, europejskie	Zadanie obejmuje również poniższe inwestycje i wpisuje się także w obszar interwencji Ochrona klimatu i jakości powietrza. Podana kwota dotyczy bieżącego utrzymania dróg gminnych
	Przebudowa drogi przy ul. Przy Torze i drogi przy ul. Banacha wraz z uzupełnieniem oświetlenia w ul. Paderewskiego w Pruszczu Gdańskim	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	5 100 000					5 100 000	Środki własne, Rządowy Fundusz Polski Ład	-	
	Strzeleckiego – modernizacja i rozbudowa regionalnego układu komunikacyjnego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	5 250 000	38 000 000	40 000 000	22 000 000		105 250 000	Środki własne, fundusze krajowe, europejskie	Zadanie obejmuje m.in. budowę nowego układu drogowego łączącego DK nr 91 z ul. Strzeleckiego wraz z infrastrukturą podziemną. Zadanie uzyskało decyzję środowiskową stwierdzającą brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]						Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
			2023	2024	2025	2026	2027-2030	Razem			
	Budowa układu drogowego między ulicami Kopernika, Kasprowicza i rowem wschodnim w Pruszczu Gdańskim	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	4 750 000						4 750 000	Środki własne	Dokończenie budowy realizowanej od 2021 r., której celem jest usprawnienie komunikacyjne
	Układ drogowy łączący ul. Sikorskiego z ul. Skalskiego w Pruszczu Gdańskim i układem drogowym w Ciepłowie	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	9 710 000	1 110 000					10 820 000	Środki własne, fundusze krajowe, europejskie	Celem jest zwiększenie przepustowości ruchu kołowego w mieście
	Projekt układu drogowego ul. Niepodległości na odcinku od ul. Widokowej do ul. Ogrodowej	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	60 000						60 000	Środki własne	Celem jest usprawnienie komunikacyjne
	Dokumentacja projektowa ul. Kordiana, Salomei, Balladyny i odcinka ul. Aliny	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	120 000						120 000	Środki własne	Celem jest usprawnienie komunikacyjne
	Dokumentacja projektowa ul. Dobrowolskiego i Czekanowskiego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	60 000						60 000	Środki własne	Celem jest usprawnienie komunikacyjne
	Dokumentacja projektowa ul. Wita Stwosza	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	80 000	35 000					115 000	Środki własne	Celem jest usprawnienie komunikacyjne
	Przebudowa ul. Orzeszkowej i Sienkiewicza wraz z przebudową skrzyżowania ul. Kasprowicza z ul. Beniowskiego, Sienkiewicza w Pruszczu Gdańskim	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	5 830 000						5 830 000	Środki własne, Rządowy Fundusz Polski Ład	-

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]						Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
			2023	2024	2025	2026	2027-2030	Razem			
	Budowa ul. Arctowskiego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	30 000						30 000	Środki własne	Celem jest usprawnienie komunikacyjne. Przedsięwzięcie obejmuje nadzór inwestorski nad budową wykonywaną przez dewelopera
	Ul. Norwida – projekt – modernizacja układu komunikacyjnego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	77 000						77 000	Środki własne	-
	Stolarska – projekt – rozbudowa regionalnego układu komunikacyjnego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	120 000	50 000					170 000	Środki własne	-
	Kirkora, Śniadeckiej, Rzewuskiego – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański		100 000					100 000	Środki własne	-
III. POLA ELEKTRYCZNE	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed PEM	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	W ramach bieżącej działalności						b.d.	Środki własne	-
IV. GOSPODARSTWO WODNE	Budowa sieci kanalizacji deszczowej i zbiornika dla retencji wód opadowych w Pruszczu Gdańskim rejon Przy Torze – etap I – odprowadzenie wód deszczowych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	6 371						6 371	Środki własne, RPO WP	Dokończenie zadania realizowanego od 2020 r.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]					Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
			2023	2024	2025	2026	2027-2030			Razem
	Budowa zbiornika dla retencji wód opadowych zlokalizowanego w rejonie Przy Torze – etap II oraz sieci kanalizacji deszczowej w ulicach Komara, Sidły, fragmencie ulicy Herberta i zbiornika dla retencji wód opadowych przy ulicy Jaśminowej w Pruszczu Gdańskim – odprowadzenie wód deszczowych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	5 977 700					5 977 700	Środki własne, POIiŚ	Dokończenie zadania realizowanego od 2021 r.
	Wprowadzanie retencji na kanalizacji deszczowej, w tym budowa i modernizacja zbiorników retencyjnych, infrastruktury odprowadzającej wody deszczowe	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-
	Budowa rozwiązań błękitno-zielonej infrastruktury	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-
	Ograniczenie zużycia wody w obrębie terenów miejskich (ponowne wykorzystanie „wody szarej” i „deszczówki” do celów gospodarczych) oraz w przemyśle (np. recyrkulacja wody, zamykanie obiegu wody)	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-
	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]					Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
			2023	2024	2025	2026	2027-2030			Razem
	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony przed powodzią i suszą	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-
V. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	W ramach bieżącej działalności					b.d.	Środki własne	-
	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański, M – WIK	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-
VI. GLEBY	Wprowadzenie do mpzp konieczności ochrony gleb klasy I-III i racjonalnego gospodarowania ich zasobami	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	W ramach bieżącej działalności					b.d.	Środki własne	-
VII. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU OPADÓW	Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	5 949 400	Brak oszacowanych kosztów			5 949 400	Środki własne	Koszt obejmuje odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych	
	Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	5 949 400	Brak oszacowanych kosztów			5 949 400	Środki własne	Koszt obejmuje odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych	
	Budowa półpodziemnych punktów gromadzenia odpadów	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	110 000	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków			110 000	Środki własne	-	

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]					Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
			2023	2024	2025	2026	2027-2030			Razem
	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku na terenie miasta i regulaminu utrzymania czystości i porządku	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	W ramach bieżącej działalności					b.d.	Środki własne	-
	Sporządzanie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	W ramach bieżącej działalności							
	Identyfikacja i likwidacja „dzikich wysypisk odpadów”	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę potrzeb i dostępnych środków					b.d.	Środki własne	Realizacja w razie potrzeb
	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu miasta	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	10 000	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków				b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW	Realizacja uzależniona od złożonych przez mieszkańców wniosków
	Osiągnięcie poziomów ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, poziomów składowania odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	4 818 600	Brak oszacowanych kosztów				4 818 600	Środki własne	Koszt obejmuje zagospodarowanie odpadów komunalnych w instalacji komunalnej w Gdańsku
	Działania edukacyjno-informacyjne dotyczące właściwego postępowania z odpadami, w tym zwiększenia efektywności selektywnego zbierania u „źródła” i zapobiegania powstawaniu odpadów	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]					Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
			2023	2024	2025	2026	2027-2030			Razem
VIII. ZASOBY PRZYRODNICZE	Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	W ramach bieżącej działalności					b.d.	Środki własne	-
	Leczenie, pielęgnacja drzewostanów oraz nasadzenia drzew i krzewów	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne	-
	Pielęgnacja i konserwacja pomników przyrody	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, fundusze krajowe, europejskie	-
	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	W ramach bieżącej działalności					b.d.	Środki własne	-
	Utrzymanie, wymiana i wprowadzenie zadrzewień przydrożnych i zadrzewień śródpolnych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne	-
	Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych z zakresu ochrony, zachowania, promocji walorów krajobrazu i przyrody oraz znaczenia zieleni w adaptacji do zmian klimatu	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-
	Utrzymywanie, kształtowanie i rewitalizacja terenów zieleni	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	2 473 803	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków			2 473 803	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	Koszt obejmuje bieżące utrzymanie zieleni	

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]						Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
			2023	2024	2025	2026	2027-2030	Razem			
	Estetyzacja pierzei w otoczeniu Kanału Raduni wzdłuż ul. Grunwaldzkiej	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	55 000						55 000	Środki własne	Dokończenie zadania realizowanego od 2019 r. obejmującego m.in. wykonanie zieleni i małej architektury
	Utworzenie bezpiecznej przestrzeni publicznej dla osób spacerujących, oświetlenie i rewitalizacja terenów zielonych	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	10 000						10 000	Środki własne	Dokończenie zadania realizowanego od 2019 r. polegającego na sporządzeniu dokumentacji projektowej
	Zagospodarowanie wraz z estetyzacją podwórek przy ul. Grunwaldzkiej – pomiędzy ul. Grunwaldzką i ul. Krótką	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański		150 000	800 000				950 000	Środki własne	Zadanie obejmuje m.in. nasadzenia zieleni z małą architekturą
	Park miejski – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	95 000						95 000	Środki własne	Przewidziano urządzenie przestrzeni do ćwiczeń w plenerze, dla urządzeń zabawowych i dostosowanie oświetlenia

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]					Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
			2023	2024	2025	2026	2027-2030			Razem
	Rozbudowa Parku Krainy Polodowcowej – projekt	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	24 600					24 600	Środki własne	Obejmuje zaprojektowanie terenu rekreacyjnego, boiska, miejsc do grillowania, całorocznego ślizgu, przeniesienie psiego parku
	Linarium. Budowa miejsca otwartej strefy aktywności	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	150 000					150 000	Budżet obywatelski	-
	Ogród deszczowy w mieście Pruszcz Gdański	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	150 000					150 000	Budżet obywatelski	-
	Doświadczalny Park w Pruszczu Gdańskim	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	150 000					150 000	Budżet obywatelski	-
IX. ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-
	Dotacja celowa dla OSP w Pruszczu Gdańskim na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	550 000					550 000	Środki własne	-
	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań na wypadek wystąpienia poważnych awarii	W – Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków					b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze krajowe, europejskie	-

źródło: opracowanie własne na podstawie budżetu na 2023 r. i Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański

Tabela 43. Harmonogram zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
I. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Prowadzenie monitoringu jakości powietrza	M – GIOŚ	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane w ramach PMS
	Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, użyteczności publicznej	M – właściciele budynków	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne, WFOŚiGW	Możliwość pozyskania dotacji z Programu „Czyste Powietrze”
	Modernizacja i rozbudowa systemów infrastruktury ciepłej, rozwój sieci ciepłowniczej i podłączanie nowych odbiorców	M – PEC	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
	Modernizacja i budowa sieci gazowej oraz podłączanie budynków indywidualnych do sieci gazowej	M – PSG	Dane poufne	Środki własne	Planowane są: Modernizacja sieci gazowej ul. Żwirki i Wigury – po 2025 r. Modernizacja sieci gazowej ul. Dąbrowskiego – po 2025 r. Budowa sieci gazowej ul. A. Czekanowskiego – 2024 r. Modernizacja sieci gazowej ul. Powstańców W-wy – po 2025 r. Budowa sieci gazowej ul. Podmiejska dz. 21/12, 21/2 – 2023 r. Budowa sieci gazowej ul. Dąbrowskiego, Powstańców W-wy – 2024 r. Modernizacja sieci gazowej ul. Gen. W. Sikorskiego – po 2025 r. Modernizacja sieci gazowej ul. Słoneczna,

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
					Sucharskiego, Lotnicza – 2024-2025 Budowa sieci gazowej ul. J. Ursyna Niemcewiczka – 2024 r. Modernizacja sieci gazowej ul Pułaskiego, Bema, Dąbka – 2025-2026 Modernizacja sieci gazowej ul. Drzymały, Lotników, Nowa – 2025-2026 Modernizacja sieci gazowej ul. Zwycięstwa, Dąbka – 2025-2026
	Modernizacja istniejących źródeł spalania paliw	M – PEC, przedsiębiorcy	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
	Organizacja lokalnego transportu zbiorowego	M – Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku	5 342 380	Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Koszt dotyczy 2023 r., brak oszacowanych kosztów na następne lata
	Poprawa systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R	M – zarządcy dróg, Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 226 w mieście Pruszcz Gdański w zakresie budowy zatoki autobusowej wraz z dojazdami	M – ZDW	446 046,42	Środki własne, Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Realizacja w 2023 r., dotacja Miasta w wysokości 223 024 zł.
	Dostosowanie floty pojazdów do wymogów odnośnie elektromobilności	M – przedsiębiorstwa komunikacji publicznej	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej	M – właściciele budynków	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne, WFOŚiGW	Możliwość pozyskania dotacji z Programu „Czyste Powietrze”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	Realizacja inwestycji z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	M – właściciele budynków	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW	Możliwość pozyskania dotacji z Programów „Czyste Powietrze”, „Mój Prąd”
II. ZAGROŻENIA HAŁASEM	Kontrola emisji hałasu do środowiska z ciągów komunikacyjnych	M – GIOŚ, zarządcy dróg	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane w ramach PMS oraz opracowania map akustycznych
	Kontrolowanie dopuszczalnych norm emisji hałasu z obiektów działalności gospodarczej	M – WIOŚ	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	-
	Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów dźwiękochłonnych, przekryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów)	M – zarządcy dróg, linii kolejowej	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne, fundusze krajowe, europejskie	-
	Redukcja hałasu przemysłowego poprzez stosowanie rozwiązań technicznych: obudowy dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne i inne	M – przedsiębiorcy	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
	Budowa, rozbudowa i przebudowa dróg krajowych, wojewódzkich oraz gminnych i powiatowych	M – zarządcy dróg	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne, fundusze krajowe, europejskie	Zadanie obejmuje również poniższe inwestycje i wpisuje się także w obszar interwencji Ochrona klimatu i jakości powietrza
	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 226 ul. Chopina w Pruszczu Gdańskim	M – ZDW	62 848 012,95	Środki własne, fundusze krajowe, europejskie (brak szczegółów na dzień opracowywania Programu)	Realizacja w latach 2026-2030. Zadanie uzyskało decyzję środowiskową stwierdzającą brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko
Przebudowa drogi powiatowej nr 2247G ul. Gałczyńskiego w Pruszczu Gdańskim – etap III	M – Powiat Gdański	2 300 000	Środki własne, Gmina Miejska Pruszcz Gdański	Realizacja w 2023 r., dotacja Miasta w wysokości 1 600 000 zł	

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	Przebudowa drogi powiatowej nr 2231G ul. Obrońców Westerplatte w Pruszczu Gdańskim	M – Powiat Gdański	Brak oszacowanych kosztów	Środki własne, Gmina Miejska Pruszcz Gdański, partnerzy prywatni	Realizacja po 2024 r.
III. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych	M – GIOŚ	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane w ramach PMŚ
	Prowadzenie wykazu i bieżąca aktualizacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego	M – Powiat Gdański	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	-
	Właściwa lokalizacja, modernizacja i poprawne użytkowanie urządzeń oraz instalacji emitujących PEM	M – przedsiębiorstwa	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	-
IV. GOSPODAROWANIE WODAMI	Przebudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Raduni, Kłodawy, Bielawy – miasto Gdańsk, miasto Pruszcz Gdański, gminy Pruszcz Gdański, Suchy Dąb, Pszczółki	M – RZGW	30 000 000	Środki własne, fundusze krajowe, europejskie (brak szczegółów na dzień opracowywania Programu)	Realizacja w latach 2025-2030
	Koszenie i konserwacja rowów melioracyjnych	M – właściciele terenów	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
	Regulacja potoków i rzek, bieżąca konserwacja urządzeń melioracyjnych i cieków wodnych, konserwacja urządzeń i budowli wodnych służących do gromadzenia i odprowadzania wód oraz utrzymywanie drożności wód	M – RZGW	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
	Wprowadzanie rozwiązań technicznych i technologicznych pozwalających na ograniczenie zużycia wody	M – WIK, przedsiębiorstwa	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
	Ograniczenie zużycia wody w obrębie terenów miejskich (ponowne wykorzystanie „wody szarej” i „deszczówki” do celów gospodarczych) oraz w przemyśle (np. recyrkulacja wody, zamykanie obiegu wody)	M – przedsiębiorstwa, mieszkańcy	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
	Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	M – GIOŚ	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane w ramach PMŚ
	Kontrola przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	M – WIOŚ	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	-
V. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Budowa sieci wodociągowej Pruszcz Pole Małe	M – WIK	1 975 000	Środki własne	-
	Budowa sieci wodociągowej Pruszcz Pole Duże	M – WIK	2 284 000	Środki własne	-

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	Budowa kanalizacji sanitarnej Pruszcz Pole Małe	M – WIK	3 550 000	Środki własne	-
	Budowa kanalizacji sanitarnej Pruszcz Pole Duże	M – WIK	3 900 000	Środki własne	-
	Budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej zgodnie z kierunkami rozwoju miasta Pruszcz Gdański	M – WIK	500 000 rocznie	Środki własne	-
	Monitoring gospodarki wodno-ściekowej (badania wód, ścieków, odcieków, wizualizacja, kontrola parametrów ilościowych i jakościowych wód i ścieków)	M – WIK	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków	M – WIK	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
VI. GLEBY	Monitoring jakości gleb	M – GIOŚ, OSChR	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	-
	Promocja i realizacja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych, rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja na temat dobrych praktyk rolniczych	M – PODR, ARiMR, rolnicy	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne, fundusze europejskie	-
	Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku przyrodniczym, rekreacyjnym lub leśnym	M – właściciele gruntów	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
	Wapnowanie gleb zakwaszonych	M – właściciele gruntów	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
VII. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU OPDADÓW	Kontrola w zakresie przestrzegania warunków wydanych pozwoleń na wytwarzanie, zbieranie i przetwarzanie odpadów	M – WIOŚ	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	-
VIII. ZASOBY PRZYRODNICZE	Utrzymanie, wymiana i wprowadzenie zadrzewień przydrożnych i zadrzewień śródpolnych	M – zarządcy dróg	Zadanie realizowane w miarę dostępnych środków	Środki własne	-
IX. ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	M – PSP, WIOŚ, sprawcy awarii	Zadanie realizowane w miarę potrzeb i dostępnych środków	Środki własne	Realizacja w razie potrzeb

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]	Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
	Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	M – RDOŚ	Zadanie realizowane w miarę potrzeb i dostępnych środków	Środki własne	Realizacja w razie potrzeb
	Nadzór nad logistyką transportową substancji niebezpiecznych	M – Inspekcja Transportu Drogowego	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	-

źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z instytucji

7. System realizacji Programu Ochrony Środowiska

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu oraz ograniczy negatywne oddziaływanie na środowisko planowanych zadań. Sformułowanie zasad zarządzania środowiskiem stanowi więc podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych. Zarządzanie programem to sukcesywna realizacja następujących zadań:

1) Wdrożenie programu i jego realizacja, a w szczególności:

- koordynacja przebiegu wdrażania i realizacji,
- bieżąca ocena realizacji i aktualizacja celów,
- raporty na temat wykonania programu.

2) Edukacja ekologiczna:

- utworzenie systemu edukacji ekologicznej,
- udostępnienie informacji o stanie środowiska,
- publikacja informacji o stanie środowiska.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- W czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych.
- Stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych.
- Maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.
- Odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji oraz czas inwestycji uwzględniający zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.
- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji.
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną.
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych.
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk.
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji.
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki.

W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów.

7.1. Współpraca z interesariuszami

Podczas tworzenia niniejszego dokumentu pozyskano dane od:

- Urzędu Miasta Pruszcz Gdański,
- Starostwa Powiatu Gdańskiego,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w Gdańsku,
- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie,
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku,
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Warszawie,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku,
- Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie,
- Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie,
- Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gdańsku,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku,
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Gdańsku,
- Zarządu Dróg Wojewódzkich w Gdańsku,
- Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Gdańsku,
- Polskiej Spółki Gazownictwa Oddział Zakład Gazowniczy w Gdańsku,
- Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Pruszczu Gdańskim,
- Pruszczańskiego Przedsiębiorstwa Ciepłowniczego PEC Sp. z o.o.,
- Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej PRO Sp. z o.o.

W ramach opracowanego dokumentu wyznaczono zadania własne Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański oraz monitorowane, za których współrealizację odpowiedzialni będą m.in.:

- Powiat Gdański,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku,
- zarządcy dróg i linii kolejowych,
- Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku,
- przedsiębiorstwa komunikacji publicznej,
- Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.,
- Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu,
- Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gdańsku,
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Pruszczu Gdańskim,
- Pruszczańskie Przedsiębiorstwo Ciepłownicze PEC Sp. z o.o.,
- Państwowa Straż Pożarna,
- Inspekcja Transportu Drogowego,
- przedsiębiorstwa, rolnicy, właściciele budynków i gruntów z terenu Pruszcza Gdańskiego.

7.2. Edukacja ekologiczna

Warunkiem niezbędnym w realizacji celów Programu Ochrony Środowiska jest świadomość ekologiczna mieszkańców. Edukacja ekologiczna oznacza koncepcję kształcenia i wychowania społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska zgodnie z hasłem „myśleć globalnie – działać lokalnie”. Są to zatem wszelkie działania skierowane do społeczeństwa, które mają na celu wpływanie na poziom świadomości ekologicznej i propagowanie zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego oraz upowszechnianie wiedzy o przyrodzie.

Program nauczania

Przedszkola – w programie nauczania przedszkolnego treści ekologiczne zawarte są w części haseł dotyczących środowiska, pół roku i towarzyszących im przemian w przyrodzie. Od świadomości ekologicznej nauczyciela przedszkola zależy jak dalece potrafi program nauczania w przedszkolu nasycić treściami ekologicznymi, co potrafi przekazać uczniom w trakcie zabaw, spacerów czy zajęć plastycznych.

Szkoła podstawowa – edukacja ekologiczna w szkołach podstawowych prowadzona jest na przyrodzie lub na innych przedmiotach w postaci ścieżki edukacyjnej.

Ścieżka edukacyjna to zestaw treści i umiejętności o istotnym znaczeniu wychowawczym, których realizacja może odbywać się w ramach nauczania przedmiotów (bloków przedmiotowych) lub w postaci odrębnych zajęć.

Edukacja ekologiczna na terenie Pruszcza Gdańskiego

W latach 2021–2022 Gmina Miejska Pruszcz Gdański prowadziła m.in. następujące akcje:

- prowadzono monitoring jakości powietrza za pomocą 14 szt. czujników,
- w porozumieniu z WFOŚiGW w Gdańsku prowadzono dla mieszkańców punkt konsultacyjno-informacyjny w ramach Programu Czyste Powietrze,
- prowadzono wizyty u mieszkańców mające zachęcić do likwidacji węglowych źródeł ciepła,
- zakupiono i zamontowano 400 budek lęgowych dla jerzyków (2021 r.),
- wydano publikację „Broszura Eko” (2021 r.),
- zorganizowano Festyn Klimatyczny (2021 r.),
- zorganizowano Dni Energii (2021 r.),
- zorganizowano dwa spotkania dla mieszkańców o szkodliwości niskiej emisji, uchwale antysmogowej i programie Czyste Powietrze (2022 r.),
- do 20% mieszkańców w zabudowie jednorodzinnej dostarczono informacje o uchwale antysmogowej, niskiej emisji i dofinansowaniu do wymiany węglowych źródeł ciepła (2022 r.),
- organizacja akcji ochrony kasztanowców białych na terenie miasta przed szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem (2022 r.),
- organizowanie selektywnych zbiórek odpadów- wielkogabaryty, choinki, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, leki, baterie, świetlówki,
- prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących szkodliwości azbestu, kolportaż ulotek dotyczących tej problematyki,
- prowadzenie dotacji celowych na likwidację kotłów węglowych oraz usuwania azbestu z terenu miasta.

Planuje się kontynuować ww. zadania w następnych latach.

7.3. Sprawozdawczość

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556) organ wykonawczy gminy (w tym przypadku Burmistrz Pruszcza Gdańskiego) sporządza co 2 lata raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska, który przedstawia się Radzie Miasta. Po przedstawieniu raportu, jest on przekazywany do organu wykonawczego powiatu, w tym przypadku do Zarządu Powiatu Gdańskiego.

7.4. Monitoring realizacji Programu

W celu przedstawienia stopnia realizacji Programu Ochrony Środowiska oraz zobrazowania zmian zachodzących w środowisku na terenie Pruszcza Gdańskiego, należy posługiwać się wyznaczonymi wskaźnikami monitoringu. Wskaźniki te determinują wyznaczone zadania, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie Pruszcza Gdańskiego.

Kontrola realizacji Programu Ochrony Środowiska wymaga oceny zarówno stopnia realizacji celów i zadań, jak i terminowości ich wykonania. Istotne znaczenie ma tu również analiza rozbieżności pomiędzy założeniami, a realizacją.

Ocena realizacji programu polega na monitorowaniu zmian w wielu wzajemnie powiązanych strefach. System monitorowania w celu uzyskiwania kompatybilnych informacji w skali regionu powinien uwzględniać następujące działania:

- zebranie danych liczbowych,
- uporządkowanie, przetworzenie, analiza zebranych danych,
- przygotowanie raportu,
- analiza porównawcza,
- aktualizacja Programu Ochrony Środowiska.

W celu kontroli nad terminową realizacją zadań określonych w niniejszym programie zaleca się dokonywanie analizy realizacji zadań Programu z uwzględnieniem mierników zestawionych w poniższej tabeli.

Tabela 44. Wskaźniki monitoringu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło danych do określenia wskaźnika	Wartość bazowa w roku 2022	Tendencja zmian (2026 r.)	Docelowa wartość wskaźnika
Ochrona klimatu i jakości powietrza						
1.	Zanieczyszczenia dla których odnotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego i docelowego w strefie pomorskiej	-	GIOŚ	B(a)P	spadek	brak przekroczeń
2.	Ilość wymienionych źródeł ciepła	sz./rok	Miasto, WFOŚiGW	45	bieżący monitoring	wg złożonych wniosków o dotacje

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło danych do określenia wskaźnika	Wartość bazowa w roku 2022	Tendencja zmian (2026 r.)	Docelowa wartość wskaźnika
3.	Długość sieci ciepłowniczej	km	PEC	9,662 (2020 r.)	wzrost	11,500
			GPEC PRO	2,177	bez zmian	2,177
4.	Długość sieci gazowej dystrybucyjnej	m	PSG	119 773	wzrost	121 000
5.	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	GUS	4 086*	wzrost	4 500
6.	Ilość przystanków autobusowych	szt.	Miasto	87	wzrost	90
7.	Długość ścieżek rowerowych	km	GUS	18,5	wzrost	23
8.	Ilość budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji	szt./rok	WFOŚiGW	17	bieżący monitoring	wg złożonych wniosków o dotacje
9.	Ilość inwestycji w zakresie modernizacji/wymiany oświetlenia ulicznego	szt./rok	Miasto	5*	bieżący monitoring	5
10.	Liczba budynków publicznych z instalacją OZE	szt.	Miasto	15	bieżący monitoring	wzrost zależnie od możliwości
11.	Liczba zamontowanych instalacji OZE w budynkach mieszkalnych	szt./rok	WFOŚiGW	4	bieżący monitoring	wg złożonych wniosków o dotacje
Zagrożenie hałasem						
12.	Liczba budynków w przekroczeniach hałasu wyrażonego wskaźnikiem L _{DWN}	szt.	GDDKiA	38	spadek	18
13.	Liczba budynków w przekroczeniach hałasu wyrażonego wskaźnikiem L _N	szt.	GDDKiA	40	spadek	20
14.	Ilość przeprowadzonych kontroli w zakresie przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń	szt./rok	WIOŚ	1	bieżący monitoring	zależnie od potrzeb
15.	Ilość podmiotów naruszających przepisy prawne i zapisy pozwoleń	szt./rok	WIOŚ	0	bez zmian	0
Promieniowanie elektromagnetyczne						
16.	Poziom promieniowania	V/m	GIOŚ		bez zmian lub spadek	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło danych do określenia wskaźnika	Wartość bazowa w roku 2022	Tendencja zmian (2026 r.)	Docelowa wartość wskaźnika
	elektromagnetycznego [V/m] ul. Żwirki i Wigury ul. Wróblewskiego			<0,8 0,88		<0,8 <0,88
Gospodarowanie wodami						
17.	Długość kanalizacji deszczowej	km	Miasto	71,5	wzrost	75
18.	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	dam ³	GUS	1 581,1	spadek	1 450
19.	JCWP o złym stanie ogólnym	szt.	GIOŚ	3	spadek	0
20.	JCWPD o dobrym stanie ogólnym	szt.	GIOŚ	2	bez zmian	2
Gospodarka wodno-ściekowa						
21.	Długość czynnej sieci wodociągowej	km	WIK	96,4	wzrost	100
22.	Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	WIK	100	bez zmian	100
23.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	WIK	152,4	wzrost	160
24.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	WIK	99,81	wzrost	100
25.	Ilość zbiorników bezodpływowych	szt.	GUS	19	spadek	10
Gleby						
26.	Ilość pobranych próbek do badań	szt./rok	OSChR	0	bieżący monitoring	zależnie od zleceń
27.	Ilość przeprowadzonych szkoleń	szt./rok	PODR	17	bieżący monitoring	kilkanaście
28.	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych	ha	Powiat	0	bieżący monitoring	zależnie od potrzeb
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów						
29.	Masa odebranych odpadów komunalnych	Mg/rok	Miasto	13 891,005	spadek	13 000
30.	Udział odpadów selektywnie zebranych w ogółu odpadów	%	Miasto	44,55	wzrost	50
31.	Ilość przeprowadzonych kontroli w zakresie przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń	szt./rok	WIOŚ	2	bieżący monitoring	zależnie od potrzeb
32.	Ilość podmiotów naruszających przepisy prawne i zapisy pozwoleń	szt./rok	WIOŚ	1	spadek	0

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023–2026 z perspektywą do roku 2030

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło danych do określenia wskaźnika	Wartość bazowa w roku 2022	Tendencja zmian (2026 r.)	Docelowa wartość wskaźnika
33.	Ilość zlikwidowanych „dzikich wysypisk odpadów”	szt./rok	GUS	3*	bieżący monitoring	zależnie od potrzeb
34.	Masa odpadów zawierających azbest pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia	Mg	baza azbestowa	691,997	spadek	500
35.	Osiągnięty poziom recyklingu odpadów komunalnych	%	Miasto	35,38	wzrost	≥56
36.	Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania	%	Miasto	3,11	spadek	≤35
37.	Osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych	%	Miasto	obowiązuje od 2025 r.	spadek	≤30
Zasoby przyrodnicze						
38.	Lesistość	%	GUS	0,4	wzrost	0,7
39.	Nasadzenia drzew	szt.	GUS	799	bieżący monitoring	zależnie od potrzeb
40.	Liczba pomników przyrody	szt.	RDOŚ	9	bez zmian lub wzrost	≥9
41.	Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	GUS	44,15	wzrost	50
Zagrożenia poważnymi awariami						
42.	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii	szt.	WIOŚ	0	bez zmian	0

*Dane za 2021 rok

źródło: opracowanie własne

W tabeli poniżej przedstawiono harmonogram wdrażania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański obejmujący wyżej opisane, cykliczne działania. Harmonogram ten ma charakter ramowy. Możliwe są jego modyfikacje – np. częstsza weryfikacja listy przedsięwzięć lub wcześniejsza aktualizacja programu – w zależności od zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także od oceny postępów w zakresie osiągnięcia celów programu.

Tabela 45. Harmonogram wdrażania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański

Monitoring realizacji Programu								
Rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Realizacja celów i kierunków działań na lata 2023-2030	X	X	X	X	X	X	X	X
Aktualizacja celów i kierunków działań				Cele i kierunki na lata 2027-2030				Cele i kierunki na lata 2031-2034
Aktualizacja listy zadań w perspektywie czteroletniej				Lista na lata 2027-2030				Lista na lata 2031-2034
Monitoring stanu środowiska i bieżąca analiza mierników realizacji programu	X	X	X	X	X	X	X	X
Zbiorcza analiza mierników realizacji programu					X			
Ocena realizacji listy przedsięwzięć			X		X		X	
Raporty z realizacji programu			X Raport za lata 2023-2024		X Raport za lata 2025-2026		X Raport za lata 2027-2028	

źródło: opracowanie własne

7.5. Źródła finansowania

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji.

7.5.1. Fundusze krajowe

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

NFOŚiGW jest głównym źródłem finansowania w Polsce inwestycji proekologicznych (finansowanie inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej) – obszarów ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. NFOŚiGW działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska. Misją NFOŚiGW jest skuteczne i efektywne wspieranie działań na rzecz środowiska i transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej ze szczególnym uwzględnieniem działań służących absorpcji środków zagranicznych obsługiwanych przez NFOŚiGW.

NFOŚiGW oferuje pożyczki, dotacje oraz inne formy dofinansowania projektów realizowanych m.in. przez samorządy, przedsiębiorstwa, podmioty publiczne, organizacje społeczne, a także osoby fizyczne. Kierunkami finansowania są:

- transformacja w kierunku niskoemisyjnej gospodarki,
- poprawa jakości powietrza,
- adaptacja do zmian klimatu,
- przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym gospodarowanie odpadami,
- poprawa gospodarki wodno-ściekowej,
- działania na rzecz ochrony przyrody.

Planowane jest zainwestowanie nowych środków w następujące zakresy i cele ogólne:

- efektywność energetyczna (m.in. głęboka termomodernizacja szkół, szpitali, budynków oraz lokali komunalnych),
- ekologiczny transport (m.in. zakup ekologicznych autobusów, rowerów elektrycznych cargo, nowych pojazdów napędzanych energią elektryczną, wodorem lub gazem i infrastruktury ich ładowania/tankowania),
- gospodarka o obiegu zamkniętym (m.in. wsparcie instalacji unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych przez termiczne przekształcanie, recyklingu surowcowego, likwidacja bomb ekologicznych),
- woda dla Polski (m.in. zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę na potrzeby komunalne),
- wspólna energia (m.in. wsparcie zakupu i montażu instalacji PV dla wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, wsparcie inwestycji w budowę, rozbudowę lub modernizację małych elektrowni wodnych, finansowanie doradztwa w zakresie planów działań na rzecz transformacji w kierunku niskoemisyjności).

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a⁴⁸.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku

WFOŚiGW w Gdańsku to samodzielna instytucja finansowa, powołana do wspierania przedsięwzięć w dziedzinie ekologii. Realizacja zadań statutowych WFOŚiGW odbywa się zgodnie z corocznie uchwalanym planem pracy. Głównym celem Funduszu jest poprawa stanu

⁴⁸ <http://www.gov.pl/web/nfosigw>

środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć oraz inicjatyw służących środowisku w województwie pomorskim. Priorytetowe jest wsparcie działań na rzecz transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej przy pełnym oraz zgodnym z zasadami zrównoważonego rozwoju wykorzystaniu środków zagranicznych, w tym Unii Europejskiej.

Celem działalności Funduszu w roku 2023 będzie realizacja zadań zmierzających do przeciwdziałania zmianom klimatu oraz efektywnego gospodarowania zasobami, a także do rozwoju niskoemisyjnej gospodarki, elektromobilności oraz ochrony walorów przyrodniczych regionu i zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców. Fundusz wspiera przedsięwzięcia w ramach następujących priorytetów:

- adaptacja do zmian klimatu, ochrona wód i gospodarka wodna,
- transformacja energetyczna gospodarki oraz ochrona powietrza,
- gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym gospodarowanie odpadami,
- ochrona różnorodności biologicznej, informacja i edukacja ekologiczna.

Szczegółowe informacje na temat działalności WFOŚiGW w Gdańsku można znaleźć na stronie internetowej funduszu: <http://www.wfos.gdansk.pl> lub pod nr telefonu: 58 743 18 00 oraz w siedzibie funduszu⁴⁹.

7.5.2. Fundusze Unii Europejskiej

Przewiduje się możliwości finansowania działań adaptacyjnych z nowej Perspektywy finansowej 2021–2027. Fundusze Europejskie na lata 2021–2027 to 72,2 miliarda euro z polityki spójności oraz 3,8 mld euro środków z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Łącznie to około 76 miliardów euro. Środki zostaną przeznaczone na realizację inwestycji w innowacje, przedsiębiorczość, cyfryzację, infrastrukturę, ochronę środowiska, energetykę, edukację i sprawy społeczne.

Podstawowym dokumentem, który określa współpracę UE z Polską, jest Umowa Partnerstwa. To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich. Dokument określa cele i sposób inwestowania funduszy unijnych z polityki spójności. Polityka spójności na lata 2021–2027 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Wspólna polityka rybołówstwa obejmie Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR). Fundusze te wzajemnie się uzupełniają.

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej. Ma on łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.

Fundusz Spójności służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty

⁴⁹ <http://www.wfos.gdansk.pl>

w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).

Proponowane fundusze polityki spójności będzie uzupełniał **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji**. Jest on częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Celem FST jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

Podobnie jak w latach 2014–2020 również w nowej rozpoczynającej się perspektywie około 60% funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne, zarządzane przez marszałków województw. Programy krajowe będą tematycznie zbliżone do tych realizowanych obecnie. Oznacza to, że pieniądze z polityki spójności zainwestowane zostaną m.in. w:

- rozwój infrastruktury i ochronę środowiska,
- powiększanie kapitału ludzkiego,
- budowanie kompetencji cyfrowych,
- wsparcie makroregionu Polski Wschodniej.

Jest już znany podział środków na poszczególne programy krajowe:

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (FENIKS)

Stanowi kontynuację dwóch wcześniejszych programów Infrastruktura i Środowisko 2007–2013 oraz 2014–2020. Jego głównymi źródłami finansowania są Fundusz Spójności (FS) oraz Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Głównym celem Programu jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego, w tym poprzez:

- obniżenie emisyjności gospodarki transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym,
- budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne,
- dokończenie realizacji odcinków sieci bazowej TEN-T do roku 2030,
- poprawę bezpieczeństwa transportu, zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia,
- wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Planowany budżet to ponad 25 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) – program jest kontynuacją dwóch wcześniejszych programów: Innowacyjna Gospodarka 2007–2013 (POIG) oraz Inteligentny Rozwój 2014–2020 (POIR). FENG będzie wspierał realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które zwiększają konkurencyjność polskiej gospodarki. Z programu będą mogli skorzystać m.in. przedsiębiorcy, instytucje z sektora nauki, konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji. Celami szczegółowymi obejmującymi zagadnienia środowiska naturalnego są: wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, wspieranie energii odnawialnej, rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych, wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki

wodnej, wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej, wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej. Planowany budżet to ok 7,9 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS) – następca Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Główne obszary działania FERS to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. Program będzie wspierał projekty z zakresu: poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia. Planowany budżet to ok. 4,3 mld euro.

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) – jest następcą programu Polska Cyfrowa (POPC), który w latach 2014–2020 wspierał cyfryzację w Polsce. FERC będzie koncentrował się przede wszystkim na: zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego internetu szerokopasmowego, udostępnieniu zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców, zapewnieniu cyberbezpieczeństwa w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, rozwoju gospodarki opartej na danych, wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wsparciu rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego (jst) i przedsiębiorców. Planowany budżet FERC to ok. 2 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021–2027 – nowy program dla makroregionu Polski Wschodniej, obejmującego województwa lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskiego i mazowieckie bez Warszawy i dziewięciu otaczających ją powiatów. Celem głównym Programu jest utrwalenie warunków sprzyjających konkurencyjności gospodarki oraz wyższej jakości życia w Polsce Wschodniej. Celami szczegółowymi są:

- wzmacnianie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw,
- wzmacnianie atrakcyjności osadniczej miast i podniesienie jakości życia mieszkańców w dobie zmian klimatu,
- zwiększenie dostępności transportowej makroregionu,
- wzrost wykorzystania potencjału turystyki i uzdrowisk dla rozwoju,

W obszarze energia i klimat przewidziano wsparcie dla rozwoju inteligentnych systemów i sieci energetycznych, przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, wzmacniania ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury. W obszarach związanych z transportem przewidziano wsparcie dla zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej, rozwoju odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej, bezpiecznej, zrównoważonej i intermodalnej mobilności, w tym TEN-T. Planowany budżet to ok. 2,5 mld euro.

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE) – program ma trzy główne priorytety: skuteczne instytucje, skuteczni beneficjenci i skuteczna komunikacja. Środki z Pomocy Technicznej zostaną przeznaczone m.in. na: szkolenia dla beneficjentów korzystających z Funduszy Europejskich, rozwój krajowego systemu informatycznego

umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów unijnych, działania informacyjno-promocyjne zwiększające wiedzę o Funduszach w Polsce. Budżet programu wyniesie 0,5 mld euro.

Fundusze Europejskie na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FEST) – 4,4 mld euro na pomoc w transformacji dla regionów górniczych: śląskiego, małopolskiego, dolnośląskiego (otrzyma 556 mln euro), wielkopolskiego, łódzkiego i lubelskiego.

Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ) – 0,475 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Rybactwa – 0,5 mld euro.

programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej – 0,56 mld euro⁵⁰.

Podzielone zostały także fundusze na programy regionalne. Województwo Pomorskie otrzyma 1,67 miliarda euro w ramach programu Fundusze Europejskie dla Pomorskiego, będącego następcą Regionalnego Programu Operacyjnego. Wśród wyzwań stojących przed województwem pomorskim w nowej perspektywie wymienia się m.in. wzmocnienie innowacyjności pomorskich przedsiębiorstw, wykorzystanie zaawansowanych rozwiązań cyfrowych w administracji publicznej i biznesie, zwiększanie bezpieczeństwa energetycznego, a także dalszy rozwój połączeń drogowych i kolejowych. Duży nacisk zostanie położony na dążenie do neutralności klimatycznej oraz przekształcenie regionu w krajowego lidera produkcji zielonej energii i technologii ekoefektywnych⁵¹.

⁵⁰ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/dowiedz-sie-wiecej-o-funduszach-europejskich-na-lata-2021-2027/>.
<https://przetargowa.pl/fundusze-europejskie-2021-2027-co-nas-czeka-w-nowej-perspektywie-finansowej/>.

⁵¹ rpo.pomorskie.eu/fundusze-europejskie-2021-2027

Spis tabel

Tabela 1. Procesy demograficzne w Pruszczu Gdańskim w latach 2013–2022	9
Tabela 2. Bezrobocie na terenie Pruszcza Gdańskiego.....	11
Tabela 3. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański w latach 2019–2022	26
Tabela 4. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza	42
Tabela 5. Charakterystyka sieci ciepłowniczej należącej do PEC (stan na 2019 r.).....	43
Tabela 6. Dane techniczne źródeł ciepła w ciepłowniach PEC	44
Tabela 7. Charakterystyka sieci ciepłowniczej należącej do GPEC PRO.....	45
Tabela 8. Dane techniczne źródeł ciepła i instalacji ograniczających emisję zanieczyszczeń w ciepłowniach GPEC PRO.....	45
Tabela 9. System gazowniczy na terenie Pruszcza Gdańskiego (stan na 31.12.2022 r.).....	46
Tabela 10. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo)	49
Tabela 11. Ocena stanu dróg wojewódzkich na terenie Pruszcza Gdańskiego	49
Tabela 12. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza	54
Tabela 13. Wynikowe klasy strefy pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2022 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia	55
Tabela 14. Klasy strefy pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	56
Tabela 15. Wykaz instalacji OZE za budynkach użyteczności publicznej	62
Tabela 16. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu	67
Tabela 17. Zestawienie odcinków drogi krajowej na terenie Pruszcza Gdańskiego objętych zakresem strategicznej mapy hałasu	69
Tabela 18. Tereny zagrożone ponadnormatywnym hałasem drogowym w Pruszczu Gdańskim	70
Tabela 19. Dane dotyczące liczby osób, obiektów chronionych oraz powierzchni terenu narażonych na oddziaływanie hałasu od dróg krajowych w powiecie gdańskim	70
Tabela 20. Odcinek drogi wojewódzkiej na terenie Pruszcza Gdańskiego objęty zakresem strategicznej mapy hałasu	71
Tabela 21. Wyniki pomiaru hałasu drogowego wykonane przez ZDW w 2021 r.	71
Tabela 22. Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności	74
Tabela 23. Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie Pruszcza Gdańskiego ..	76
Tabela 24. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie Pruszcza Gdańskiego ..	78
Tabela 25. Wykaz cieków wodnych przepływających przez Pruszcz Gdański	80
Tabela 26. JCWP znajdujące się na terenie Pruszcza Gdańskiego	81
Tabela 27. Wyniki oceny jakości JCWP obejmujących teren Pruszcza Gdańskiego	83
Tabela 28. Charakterystyka JCWPd nr 13.....	85
Tabela 29. Charakterystyka JCWPd nr 15.....	86
Tabela 30. Ujęcia wód zaopatrujące w wodę Pruszcz Gdański	93
Tabela 31. Tereny ochrony bezpośredniej ujęć wód na terenie Pruszcza Gdańskiego	94
Tabela 32. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Pruszcza Gdańskiego.....	94
Tabela 33. Charakterystyka systemu kanalizacyjnego na terenie Pruszcza Gdańskiego.....	95

Tabela 34. Charakterystyka aglomeracji Pruszcz Gdański w zakresie miasta Pruszcz Gdański (stan na 31.12.2022 r.)	97
Tabela 35. Struktura użytkowania powierzchni ziemi na terenie Pruszcza Gdańskiego (stan na 20.04.2023 r.)	102
Tabela 36. Zestawienie odczynu i zasobności gleb w makroelementy – badania OSChR w 2021 r.	104
Tabela 37. Wykaz funkcjonujących instalacji komunalnych na terenie województwa pomorskiego	109
Tabela 38. Ilość odpadów odebranych na terenie Pruszcza Gdańskiego w latach 2020–2022	111
Tabela 39. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie Pruszcza Gdańskiego	119
Tabela 40. Struktura gruntów leśnych, lasów i terenów zieleni na obszarze Pruszcza Gdańskiego	121
Tabela 41. Wykaz celów, kierunków interwencji oraz zadań wyznaczonych w ramach Programu Ochrony Środowiska	128
Tabela 42. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem	143
Tabela 43. Harmonogram zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem	157
Tabela 44. Wskaźniki monitoringu	166
Tabela 45. Harmonogram wdrażania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański	170

Spis rysunków

Rysunek 1. Miasto Pruszcz Gdański na tle powiatu gdańskiego	8
Rysunek 2. Podział fizyczno-geograficzny Pruszcza Gdańskiego	9
Rysunek 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	10
Rysunek 4. Roczne temperatury, opady i wilgotność na terenie Pruszcza Gdańskiego	12
Rysunek 5. Układ głównych szlaków komunikacyjnych na terenie Pruszcza Gdańskiego	50
Rysunek 6. Podział województwa pomorskiego na strefy ochrony powietrza	53
Rysunek 7. Zasięg obszarów przekroczeń rocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu w województwie pomorskim w 2022 r.	56
Rysunek 8. Zasięg obszarów przekroczeń rocznego poziomu celu długoterminowego ozonu w województwie pomorskim w 2022 r.	57
Rysunek 9. Strefy energetyczne warunków wiatrowych	59
Rysunek 10. Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu	60
Rysunek 11. Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski	61
Rysunek 12. Mapa nasłonecznienia Polski	61
Rysunek 13. Ulokowanie stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie Pruszcza Gdańskiego	76
Rysunek 14. Układ sieci hydrograficznej na terenie Pruszcza Gdańskiego	80
Rysunek 15. Pruszcz Gdański na tle JCWP	81
Rysunek 16. Pruszcz Gdański na tle GZWP	85
Rysunek 17. Pruszcz Gdański na tle JCWPd	86
Rysunek 18. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na terenie Pruszcza Gdańskiego	88
Rysunek 19. Powierzchnia klas bonitacyjnych gleb na terenie Pruszcza Gdańskiego [ha] (stan na 20.04.2023 r.)	101
Rysunek 20. Położenie lasów na terenie Pruszcza Gdańskiego	122

UZASADNIENIE

**sporządzone zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 3 października 2008 r.
*o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,
udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach
oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094)***

**do przyjętego „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej
Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”**

Podstawę prawną do opracowania programu ochrony środowiska stanowi art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.). Zgodnie z art. 17 ust. 4 ww. ustawy, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska, zapewnia się możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094).

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, do przyjętego dokumentu dołącza się uzasadnienie zawierające informację o udziale społeczeństwa w postępowaniu w sprawie w/w *Programu* oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku o uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030* w oparciu o przepisy art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094).

Pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku (znak pisma: RDOŚ-Gd-WOO.410.30.2023.AM.1.ePUAP z dnia 15 września 2023 r.) oraz Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku (znak pisma: ONS.9022.1.28.2023.AR z dnia 4 sierpnia 2023 r.) uzgodniono odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla ww. *Programu*.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, w dniu 18 lipca 2023 r. wystąpiono do Zarządu Powiatu Gdańskiego – organu wykonawczego Powiatu o zaopiniowanie projektu *Programu*. Zarząd Powiatu Gdańskiego Uchwałą Nr 845/2023 z dnia 17 sierpnia 2023 r. pozytywnie i bez uwag zaopiniował dokument.

Zgodnie z art. 30, w związku z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko Burmistrz Pruszcz Gdańskiego zapewnił mieszkańcom udział w postępowaniu, którego przedmiotem było sporządzanie *Programu*.

W dniu 17 lipca 2023 roku zawiadomiono o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu dokumentu pn.: *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030* oraz o możliwości zapoznania się z treścią dokumentu stacjonarnie w Urzędzie Miasta Pruszcz Gdański, w Referacie Gospodarki Komunalnej, pokój nr 1, ul. Krótka 4, 83-000 Pruszcz Gdański, w godzinach pracy Urzędu Miasta oraz on-line na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański.

Uwagi i wnioski do projektu Programu można było składać w terminie 21 dni (od 17.07.2023 r. – 06.08.2023 r.):

- w formie ustnej do protokołu,
- w formie pisemnej na załączonym formularzu na adres Urzędu Miasta Pruszcz Gdański,
- w formie elektronicznej na załączonym formularzu na adres e-mail: sekretariat@pruszcz-gdanski.pl bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym

W trakcie trwania konsultacji społecznych projektu *Programu* nie wpłynęły żadne wnioski i uwagi.

Uzyskane stanowiska oraz opinie organów wykorzystano przy konstruowaniu ostatecznej wersji *Programu*.

Wobec powyższego projekt *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030* został uchwalony przez Radę Miasta Pruszcz Gdański.

PODSUMOWANIE

sporządzone zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094)

dla

„Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”

Podstawa formalno-prawna opracowania.

Podstawę prawną do opracowania Programu Ochrony Środowiska stanowi art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.).

Do opracowywania *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030* (zwany dalej *Programem*) przystąpiono w 2023 r. na podstawie umowy nr GK.032.3.4.2023 z dnia 22 marca 2023 r.

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094) do przyjętego programu dołącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opinie właściwych organów (Zarządu Województwa, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego);
- zgłoszone uwagi i wnioski;
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

1 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.

Przeprowadzona analiza oraz wynikająca z niej ocena zapisów *Programu* pozwala na stwierdzenie, że realizacja przedsięwzięć zawartych w w/w dokumencie wywrze pozytywny wpływ i spowoduje poprawę stanu środowiska. Wariantem alternatywnym jest brak aktualnego dokumentu *Programu* skutkujący brakiem polityki środowiskowej, co rodzi zagrożenia dla ochrony środowiska.

2 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko.

Wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku o uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030* w oparciu o przepisy art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094).

Pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku (znak pisma: RDOŚ-Gd-WOO.410.30.2023.AM.1.ePUAP z dnia 15 września 2023 r.) oraz Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku (znak pisma: ONS.9022.1.28.2023.AR z dnia 4 sierpnia 2023 r.) uzgodniono odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla ww. *Programu*.

3 Opinie właściwych organów

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, w dniu 18 lipca 2023 r. wystąpiono do Zarządu Powiatu Gdańskiego – organu wykonawczego Powiatu o zaopiniowanie projektu *Programu*. Zarząd Powiatu Gdańskiego Uchwałą Nr 845/2023 z dnia 17 sierpnia 2023 r. pozytywnie i bez uwag zaopiniował dokument.

4 Zgłoszone uwagi i wnioski.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.) oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094) Burmistrz Pruszcza Gdańskiego zapewnił mieszkańcom miasta udział w tworzeniu tego opracowania.

W dniu 17 lipca 2023 roku zawiadomiono o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu dokumentu pn.: *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030* oraz o możliwości zapoznania się z treścią dokumentu stacjonarnie w Urzędzie Miasta Pruszcz Gdański, w Referacie Gospodarki Komunalnej, pokój nr 1, ul. Krótka 4, 83-000 Pruszcz Gdański, w godzinach pracy Urzędu Miasta oraz on-line na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański.

Uwagi i wnioski do projektu Programu można było składać w terminie 21 dni (od 17.07.2023 r. – 06.08.2023 r.):

- w formie ustnej do protokołu,
- w formie pisemnej na załączonym formularzu na adres Urzędu Miasta Pruszcz Gdański,
- w formie elektronicznej na załączonym formularzu na adres e-mail: sekretariat@pruszcz-gdanski.pl bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym

W trakcie trwania konsultacji społecznych projektu *Programu* nie wpłynęły żadne wnioski i uwagi.

Uzyskane stanowiska oraz opinie organów wykorzystano przy konstruowaniu ostatecznej wersji *Programu*.

Wobec powyższego projekt *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030* został uchwalony przez Radę Miasta Pruszcz Gdański.

5 Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Realizacja *Programu* nie wywoła transgranicznego oddziaływania, stąd nie przeprowadzono postępowania, dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko projektu *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030*.

6 Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

W projekcie *Programu* wskazano propozycje wskaźników efektywności realizacji *Programu*, które pozwalają ocenić zmiany ilościowe i jakościowe jakie nastąpią w środowisku w wyniku realizacji zaplanowanych działań. Zestawienie wskaźników zamieszczono w Tabeli nr 1. Ponadto, zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska Burmistrz Pruszcza Gdańskiego zobowiązany jest sporządzać, co 2 lata raport z wykonania *Programu*, który należy przekazać do organu wykonawczego Powiatu.

Tabela. 1. Wskaźniki do kontrolowania realizacji zadań.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło danych do określenia wskaźnika	Wartość bazowa w roku 2022	Tendencja zmian (2026 r.)	Docelowa wartość wskaźnika
Ochrona klimatu i jakości powietrza						
1.	Zanieczyszczenia dla których odnotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego i docelowego w strefie pomorskiej	-	GIOŚ	B(a)P	spadek	brak przekroczeń
2.	Ilość wymienionych źródeł ciepła	sz./rok	Miasto, WFOŚiGW	45	bieżący monitoring	wg złożonych wniosków o dotacje
3.	Długość sieci ciepłowniczej	km	PEC	9,662 (2020 r.)	wzrost	11,500
			GPEC PRO	2,177	bez zmian	2,177
4.	Długość sieci gazowej dystrybucyjnej	m	PSG	119 773	wzrost	121 000
5.	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	GUS	4 086*	wzrost	4 500
6.	Ilość przystanków autobusowych	szt.	Miasto	87	wzrost	90

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło danych do określenia wskaźnika	Wartość bazowa w roku 2022	Tendencja zmian (2026 r.)	Docelowa wartość wskaźnika
7.	Długość ścieżek rowerowych	km	GUS	18,5	wzrost	23
8.	Ilość budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji	szt./rok	WFOŚiGW	17	bieżący monitoring	wg złożonych wniosków o dotacje
9.	Ilość inwestycji w zakresie modernizacji/wymiany oświetlenia ulicznego	szt./rok	Miasto	5*	bieżący monitoring	5
10.	Liczba budynków publicznych z instalacją OZE	szt.	Miasto	15	bieżący monitoring	wzrost zależnie od możliwości
11.	Liczba zamontowanych instalacji OZE w budynkach mieszkalnych	szt./rok	WFOŚiGW	4	bieżący monitoring	wg złożonych wniosków o dotacje
Zagrożenie hałasem						
12.	Liczba budynków w przekroczeniach hałasu wyrażonego wskaźnikiem L _{DWN}	szt.	GDDKiA	38	spadek	18
13.	Liczba budynków w przekroczeniach hałasu wyrażonego wskaźnikiem L _N	szt.	GDDKiA	40	spadek	20
14.	Ilość przeprowadzonych kontroli w zakresie przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń	szt./rok	WIOŚ	1	bieżący monitoring	zależnie od potrzeb
15.	Ilość podmiotów naruszających przepisy prawne i zapisy pozwoleń	szt./rok	WIOŚ	0	bez zmian	0
Promieniowanie elektromagnetyczne						
16.	Poziom promieniowania elektromagnetycznego [V/m] ul. Żwirki i Wigury ul. Wróblewskiego	V/m	GIOŚ	<0,8 0,88	bez zmian lub spadek	<0,8 <0,88
Gospodarowanie wodami						
17.	Długość kanalizacji deszczowej	km	Miasto	71,5	wzrost	75
18.	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	dam ³	GUS	1 581,1	spadek	1 450
19.	JCWP o złym stanie ogólnym	szt.	GIOŚ	3	spadek	0

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło danych do określenia wskaźnika	Wartość bazowa w roku 2022	Tendencja zmian (2026 r.)	Docelowa wartość wskaźnika
20.	JCWPD o dobrym stanie ogólnym	szt.	GIOŚ	2	bez zmian	2
Gospodarka wodno-ściekowa						
21.	Długość czynnej sieci wodociągowej	km	WIK	96,4	wzrost	100
22.	Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	WIK	100	bez zmian	100
23.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	WIK	152,4	wzrost	160
24.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	WIK	99,81	wzrost	100
25.	Ilość zbiorników bezodpływowych	szt.	GUS	19	spadek	10
Gleby						
26.	Ilość pobranych próbek do badań	szt./rok	OSChR	0	bieżący monitoring	zależnie od zleceń
27.	Ilość przeprowadzonych szkoleń	szt./rok	PODR	17	bieżący monitoring	kilkanaście
28.	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych	ha	Powiat	0	bieżący monitoring	zależnie od potrzeb
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów						
29.	Masa odebranych odpadów komunalnych	Mg/rok	Miasto	13 891,005	spadek	13 000
30.	Udział odpadów selektywnie zebranych w ogółu odpadów	%	Miasto	44,55	wzrost	50
31.	Ilość przeprowadzonych kontroli w zakresie przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń	szt./rok	WIOŚ	2	bieżący monitoring	zależnie od potrzeb
32.	Ilość podmiotów naruszających przepisy prawne i zapisy pozwoleń	szt./rok	WIOŚ	1	spadek	0
33.	Ilość zlikwidowanych „dzikich wysypisk odpadów”	szt./rok	GUS	3*	bieżący monitoring	zależnie od potrzeb
34.	Masa odpadów zawierających azbest pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia	Mg	baza azbestowa	691,997	spadek	500
35.	Osiągnięty poziom recyklingu odpadów komunalnych	%	Miasto	35,38	wzrost	≥56

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło danych do określenia wskaźnika	Wartość bazowa w roku 2022	Tendencja zmian (2026 r.)	Docelowa wartość wskaźnika
36.	Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania	%	Miasto	3,11	spadek	≤35
37.	Osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych	%	Miasto	obowiązuje od 2025 r.	spadek	≤30
Zasoby przyrodnicze						
38.	Lesistość	%	GUS	0,4	wzrost	0,7
39.	Nasadzenia drzew	szt.	GUS	799	bieżący monitoring	zależnie od potrzeb
40.	Liczba pomników przyrody	szt.	RDOŚ	9	bez zmian lub wzrost	≥9
41.	Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	GUS	44,15	wzrost	50
Zagrożenia poważnymi awariami						
42.	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii	szt.	WIOŚ	0	bez zmian	0

Należy stwierdzić, że *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030* sporządzony został zgodnie z obowiązującymi przepisami i został uchwalony przez Radę Miasta Pruszcz Gdański po uzyskaniu kompletu opinii.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1. Stosownie do art. 18 ust. 1 ww. ustawy programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” jest aktualizacją „Programu ochrony środowiska dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026” i został sporządzony w celu określenia aktualnego stanu środowiska, wskazania celów środowiskowych, a także wyznaczenia zadań umożliwiających ich realizację w perspektywie wieloletniej.

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Pismem z dnia 15 września 2023 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku pozytywnie zaopiniował dokument (znak: RDOŚ-Gd-WOO.410.30.2023.AM.1.ePUAP). Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku pismem z dnia 4 sierpnia 2023 r. pozytywnie zaopiniował dokument (znak: ONS.9022.1.28.2023.AR). Przedmiotowy projekt programu został również pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Powiatu Gdańskiego Uchwałą Nr 845/2023 z dnia 17 sierpnia 2023 r.

Burmistrz Pruszcza Gdańskiego na podstawie przepisów art. 30 i art. 39 ww. ustawy oraz art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem było przygotowanie niniejszego programu. W trakcie trwania konsultacji społecznych do projektu programu nie wpłynęły żadne wnioski i uwagi.

W związku z powyższym wnoszę pod obrady sesji Rady Miasta projekt uchwały.